

AZƏRBAYCAN

RESPUBLİKASI

DÖVLƏT ELM VƏ TEXNİKA KOMİTƏSİ
PATENT-LİSENZIYA İDARƏSİ

SƏNAYE MÜLKİYYƏTİ

RƏSMİ BÜLLETEN N 2 (1 hissə)

Darc olunma tarixi:30.06.99

BAKI-1999

İxtiralara aid biblioqrafik məlumatların
Müəyyənləşdirilməsi üçün beynəlxalq İNİD kodları

60 - keçmiş SSRİ-nin mühafizə sənədlərinin növü və nömrəsi	46 - patentin dərc edilmə tarixi
11 - patentin nömrəsi	51 - beynəlxalq patent təsnifatının indeksi (indeksləri)(BPT)
21 - ərizə sənədinin qeydiyyat nömrəsi	54 - ixtiranın adı
22 - ərizə sənədinin verilmə tarixi	57 - ixtiranın referatı
23 - sərği ilkinliyi tarixi	71 - ərizəçi, ölkənin kodu
31 - ilkin ərizə sənədinin tarixi	72 - ixtiranın müəllifi, ölkənin kodu
32 - ilkinlik tarixi	73 - patent sahibi, ölkənin kodu
33 - ilkinlik ölkənin kodu	86 - PCT üzrə ərizə sənədinin qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi
43 - ərizə sənədin dərc edilmə tarixi	

Международные коды ИНИД для идентификации
библиографических данных, относящихся к
изобретениям

60 - вид и номер охранного документа бывшего ССР	43 - дата публикации заявки
11 - номер патента	46 - дата публикации патента
21 - регистрационный номер заявки	51 - индекс(ы) Международной патентной классификации
22 - дата подачи заявки	54 - название изобретения
23 - дата выставочного приоритета	57 - реферат изобретения
31 - номер приоритетной заявки	71 - заявитель (и), код страны
32 - дата приоритета	72 - автор(ы) изобретения код страны
33 - код страны приоритета	73 - патентообладатель, код страны
	86 - регистрационный номер и дата подачи заявки PCT

İXTİRALAR

ИЗОБРЕТЕНИЯ

"Sənaye
mülkiyyəti"
rəsmi bülleten

1996-cı ildən nəşr edilir
Издается с 1996 года

официальный
бюллетень
"Промышленной
собственности"

Dərc olunma tarixi

30.06.99

Дата публикации

Bakı

2(1 hissə)

Bakı

часть
1999

Bildirişlər Извещения

İxtiraya aid hüquqların verilməsi Передача прав на изобретения

39 N-li lisenziya müqaviləsi
P 990002 nömrəli patentlə qorunan ixtiranın istifadəsinə dair
hüquqların verilməsi barədə qeyri-müstəsna lisenziya.
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: "Dənizdə neft və qazçıxarma istehsalat birliyi"
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi.
Qeydiyyat tarixi: 10.05.1999
Müqavilə müddətinin bitdiyi tarix: 10.05.2009

Лицензионный договор № 39

Неисключительная лицензия на право использования
изобретения по патенту P 990002.
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы.
Лицензиат: ПО по добыче нефти и газа в море
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора: 10.05.1999
Дата окончания действия договора - 10.05.2009.

41 N-li lisenziya müqaviləsi
P 990002 nömrəli patentlə qorunan ixtiranın istifadəsinə dair
hüquqların verilməsi barədə qeyri-müstəsna lisenziya.
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: Sumqayıt "Üzvi Sintez" zavodu
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi.
Qeydiyyat tarixi: 16.06.1999
Müqavilə müddətinin bitdiyi tarix: 16.06.2009

Лицензионный договор № 41

Неисключительная лицензия на право использования
изобретения по патенту P 990002.
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы.
Лицензиат: Сумгаитский завод "Органического Синтеза"
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора : 16.06.1999
Дата окончания действия договора: 16.06.2009.

İddia sənədlərinə aid hüquqların verilməsi
Передача прав на заявки

İxtiraya görə qeyri-müstəsna lisenziya
98/001016 N-li İddia sənədi
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: "Dənizdə neft və qazçıxarma istehsalat birliyi"
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi
Qeydiyyat tarixi: 10.05.1999

Неисключительная лицензия на изобретение

Заявка №98/001016
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы
Лицензиат: " ПО по добыче нефти и газа в море"
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора: 10.05.1999

İxtiraya görə qeyri-müstəsna lisenziya
98/001026 N-li İddia sənədi
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: Sumqayıt "Üzvi Sintez" zavodu
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi
Qeydiyyat tarixi: 16.06.1999

Неисключительная лицензия на изобретение

Заявка №98/001026
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы
Лицензиат: Сумгаитский завод "Органического Синтеза"
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора: 16.06.1999

Mündəricat

	səh.
1. İxtiraya dair iddia sənədləri barədə məlumatların dərci.....	4
2. İxtira üzrə iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	89
3. İxtira üzrə iddia sənədlərinin sistemli göstəricisi.....	90
4. İxtiraya dair patentlər barədə məlumatların dərci.....	91
5. İxtiranın say göstəricisi.....	143
6. İxtiranın sistemli göstəricisi.....	144
7. Bildirişlər.....	145
a) İxtiraya aid hüquqların verilməsi.....	145
b) İddia sənədinə aid hüquqların verilməsi.....	146

Содержание

	стр.
1. Публикация сведений о заявках на изобретения.....	4
2. Нумерационный указатель заявок на изобретения.....	89
3. Систематический указатель заявок на изобретения.....	90
4. Публикация сведений о патентах на изобретения.....	91
5. Нумерационный указатель изобретений.....	143
6. Систематический указатель изобретений.....	144
7. Извещения.....	145
a) Передача прав на изобретения.....	145
b) Передача прав на заявки.....	146

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Elm və Texnika Komitəsi
Patent-Lisenzia İdarəsi
"Sənaye mülkiyyəti"
rəsmi bülleteni

Baş redaktor- Akademik A.X.Mirzəcanzadə

Baş redaktorun birinci müavini- M.M Seyidov

Baş redaktorun müavini J.S.Babayev

Redaksiya şurası: A.X.Mirzəcanzadə, M.M.Seyidov, R.Mehdiyov,
A.Musayev, İ.Həsənov, Z.Hacıyev, A.Əfəndiyev, H.Sulaymanov, N.Vəliyev,
N.Əliyeva, B.Əskərov, J.Babayev, Z.Mustafayev.

Официальный бюллетень
"Промышленной собственности"
Патентно-лицензионного управления
Государственного Комитета по Науке и Технике
Азербайджанской Республики

Главный редактор- Академик А.Х.Мирзаджанзаде

Первый заместитель главного редактора- М.М Сеидов

Заместитель главного редактора-Я.С Бабаев

Редакционный совет: Академик А.Х.Мирзаджанзаде, М.М.Сеидов,
Р.Мехтиев, А.Мусаев, И.Гасанов, З.Гаджиев, А.Эфендиев,
Г.Сулейманов, Н. Велиев, Н.Алиева, Б.Аскеров, Я.Бабаев,
З.Мустафаев.

İXTİRA YA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ
BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О
ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

Bölmə A.

İnsan həyatı tələblərinin təmin edilməsi.

Раздел А.

Удовлетворение жизненных потребностей человека.

(21)N 96/000737 A

(22)(23) 16.03.95

(51) A 01 N 33/04, 33/08

(71)(73) Az. Rəsp.EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu

(72) İsayeva Fəridə Hacı Ağa qızı

Məmmədov Qərib Şamil oğlu

Bəşirov Rəşadət İsmayıl oğlu

(54) Arpa bitkisi üçün boy maddəsi.

(57) İxtira kənd təsərrüfatına, xüsusi ilə kimyəvi maddə ilə bitkinin boyunu və inkişafını tənzimləməyə aiddir.

İxtiranın məqsədi bitki üçün ehtiyat bazası olan, asan, üzüz başa gələn və yüksək effektə malik boy maddələrinin çeşidini genişləndirməkdir.

Qoyulan məqsədə nail olmaq üçün reagent İM-50-dən istifadə edilmişdir. Reagent İM-50 - hidrosam turşularının natrium duzlarının qarışığından ibarət olub, ümumi formulu belədir: R-CONHONa, R-alkil radikalı olub, 7-9 karbon atomundan ibarətdir. Reagent İM-50-dən boy maddəsi kimi istifadə edilməsi arpa bitkisinin boyunu, inkişafını, məhsuldarlığını artırmaqla yanaşı, alınmış məhsulun keyfiyyətini də yaxşılaşdırır. Arpanın məhsuldarlığı prototipə nisbətən 2,1-4,9 sentner artırır.

Aparılan müşahidə göstərir ki, İM-50 - boy maddəsi arpa bitkisinin gövdəsini qalınlaşdırır ki, nəticədə bitkinin yatmasının qarşısı alınır.

Təklif olunan reagent İM-50 - boy maddəsi öz analoqu və prototipi ilə müqayisədə həm ucuzluğuna, həm də iqtisadi səmərəsinə görə çox sərfəlidir.

(71)(73) Институт Почвоведения и Агрохимии АН Азерб. Респуб.

(72) İsaeva Fəridə Gəddi-Ağa kızı

Məmədov Gərib Şamil oğlu

Bəşirov Rəşadət İsmayıl oğlu

(54) Стимулятор роста ячменя.

(57) Изобретение относится к области сельского хозяйства, в частности, к химическим средствам стимулирования роста растений.

Задача изобретения - расширение ассортимента более эффективных стимуляторов роста, с не ограниченной сырьевой базой.

Поставленная задача достигается тем, что в качестве стимуляторов роста растений предлагается применять реагент ИМ-50. ИМ-50-смесь натриевых солей гидроксамовых кислот $RCONHONa$, где R - алкильный радикал, содержащий 7-9 атомов углерода.

От применения ИМ-50 увеличивается рост, развитие растений, улучшается качество зерна ячменя. Урожайность ячменя увеличивается на 2,1-4,9 ц/га или 11-12% по сравнению с прототипом.

Наблюдения показали, что ИМ-50 способствует утолщению стебля и предотвращает полегание.

Экономическая эффективность проявляется в повышении урожайности ячменя и улучшении качества зерна.

(21) N 94/000248 A

(22)(23) 28.12.93

(51) A 24 B 15/02

(76) Həsənov Əflatun Mürsəl oğlu

Səmədov Etibar Əli oğlu

(54) Tütün xammalının qurudulması üsulu.

(57) İxtira tütün sənayesinə aiddir və tütün tədarük məntəqələrində və tütün fabriklərində istifadə oluna bilər.

İxtiranın məqsədi tütün xammalını adi hava ilə üfürməklə ifrat yüksək tezlikli (İYT) isitmə ilə hazır məmulatda xoşa gəlməyən təmin qalmaması və xlorofilin, rütubətliyiin optimal faizində tam parçalanmasına nail olmaqla, qurutma üsulunun işlənilib hazırlanmasıdır.

Üsula əsasən, tütün xammalını bir dəqiqə ərzində kəskin soyudurlar və 20 dəqiqə ərzində adi hava ilə üfürərək 400-1000 MHz tezlikdə İYT dalğalar ilə isidirlər. Bu halda qalan rütubətlik 14% təşkil edir, tütün xammalı təmamilə sarımtıl rəng alır, hazır məmulatlarda isə xoşa gəlməyən tam qalmır.

(76) Гасанов Афлатун Мурсал оглы

Самедов Этибар Али оглы

(54) Способ сушки табачного сырья.

(57) Изобретение относится к табачной промышленности и используется на табакозаготовительных участках и табачных фабриках. Задачей изобретения является разработка способа сушки табачного сырья путем СВЧ нагрева с одновременной продувкой обычным воздухом и достижение полного разложения хлорофилла при оптимальном проценте влажности без сохранения нежелательного привкуса в готовом продукте.

Согласно способу табачное сырье подвергают резкому охлаждению в термостатирующей камере в течение 1 минуты с последующим СВЧ нагревом при частоте 400-1000 Мгц с одновременным обдувом обычным воздухом в течение 20 минут. При этом остаточная влажность составляет 14%, табачное сырье полностью приобретает желтоватый оттенок, а в готовых изделиях отсутствует нежелательный привкус.

(21) N 95/000603 A

(22)(23) 25.05.95

(51) A 61 B 17/56

(71)(73) Azərb.Elmi-tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu

(72) Bağırov Aqşin Böyükağa oğlu

Talışinski Rüstəm Rəşid oğlu

(54) Uzun lülə sümüklərin çəp və vintvari sınıqlarının müalicə üsulu.

(57) İxtira tibbə, məhz travmatologiyaya aiddir.

İxtiranın məqsədi sümük fraqmentlərinin stabil dinamik kompression osteosintezinin yaradılmasıdır.

Uzun lülə sümüklərin çəp və vintvari sınıqlarının müalicə üsulu ondan ibarətdir ki, sınıq sahəsindən sümüyün uzununa oxuna perpendikulyar 3 düyməli mil keçirilir və onlar bir-birinə maksimum dərəcədə yaxın yerləşdirilir.

Belə ki, birinci mil kiçik fraqment, digər iki mil isə bir-birinə çarpaz şəkildə o biri fraqment tərəfdən keçirilir.

Bu yolla təklif edilən müalicə üsulu osteosintezin böyük stabilliyini təmin edir.

(71)(73) АзНИИ Травматологии и Ортопедии.

(72) Багиров Агшин Беюкаға оғлы

Талышинский Рустам Рашид оғлы

(54) Способ лечения винтообразных и косых переломов длинных трубчатых костей.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно: к травматологии.

Задачей изобретения является создание стабильного динамического компрессионного остеосинтеза фрагментов кости.

Способ лечения косых и винтообразных переломов длинных трубчатых костей заключается в том, что через плоскость излома проводят 3 спицы с упорными площадками перпендикулярно продольной оси кости, располагают их максимально близко друг к другу, причем 1 спицу проводят со стороны обломка, имеющего меньшую величину, а 2 спицы перекрестно по отношению друг к другу со стороны другого обломка.

Предложенный способ лечения обеспечивает большую стабильность остеосинтеза.

(21) N 99/001231 A

(22)(23) 07.10.97

(51) A 61 B 17/58

(76) Canbaxışov Qələndər Surxay oğlu

(54) Diz oynaqı endoprotezi.

(57) İxtira tibbi texnikaya aiddir.

İxtiranın məqsədi diz oynaqının hərəkətini, endoprotez hissələrinin birləşməsinin etibarlılığını, cərrahi müdaxilə müddətinin qısaldılmasını təmin etməkdir.

Buna onunla nail olunur ki, diz oynaqının endoprotezi sferik şarnirlə birləşdirilmiş dayağı olan ayaqcıq şəklində hazırlanmış distal hissədən və gövdəsi olan ayaqcıq şəklində hazırlanmış proksimal hissədən ibarətdir, lakin dayaq boyuncuğu və sferik başcığı olan köndələn tamasa şəklində hazırlanmışdır, tamasanın çiyinləri əyriliklərlə, sferik başcıq simmetrik ucları çıxan köndələn barmaqla təchiz olunmuşdur, gövdə isə silindrik boşluqlu kronşteyn şəklində hazırlanmışdır, onun ortasında kronşteynin əks divarında sferik başcıq üçün giriş dəliyi açılmışdır və boşluqda hərəkətsiz quraşdırılmış silindrik içliklər uc-uca calanmışdır, konik ştriflərlə bərkidilmiş içliklərdə calanmaya simmetrik olaraq, köndələn barmaqlı sferik başcıq üçün yan dərinləşmələri olan daxili yarımşfəralar, eləcə də boyuncuq üçün radial yarımoyuqlar hazırlanmışdır, onun eni orta hissədə boyuncuğun diametridən

böyükdür, qıraqlarda isə ona bərabərdir, bu zaman kronşteynin ön divarının qıraqları girdə çıxıntılar şəklində yerinə yetirilmişdir, açılmış oynaqda endoprotezin distal hissəsinin açılma və rotasiyasının məhdudlaşdırıcıları ilə təchiz edilmişdir, bununla belə şarnir şəklində birləşdirilmiş gövdə və dayaq oturma quyruqcuları ilə təchiz edilmişdir, uzunluğuna və diametrinə görə fərdi ayaqcıqlar isə bu quyruqcular üzərində dirənənə qədər gövdəyə və dayağa presslənmişdir və dəyişkən hazırlanmışdır.

Təklif olunan endoprotez diz oynaqının hərəkətini həyata keçirməyə imkan verir, endoprotez hissələrinin birləşmə etibarlılığını artırır, cərrahi müdaxilə müddətini qısaldır.

(76) Джанбахишов Галандар Сурхай оглы

(54) Эндопротез коленного сустава.

(57) Изобретение относится к медицинской технике.

Задачей изобретения является обеспечение кинематики коленного сустава, надежности соединения частей эндопротеза, сокращение времени оперативного вмешательства.

Это достигается тем, что эндопротез коленного сустава, содержащий соединенные сферическим шарниром дистальную часть, выполненную в виде ножки с опорой, к проксимальную часть, выполненную в виде ножки с корпусом, однако, опора выполнена в виде поперечной планки с шейкой и сферической головкой, плечи планки снабжены скесами, сферическая головка - поперечным пальцем с симметрично выступающими из нее концами, а корпус выполнен составным в виде кронштейна с цилиндрической полостью, в ее середине в обратной стенке кронштейна сделано входное отверстие для сферической головки и состыкованы цилиндрические вкладыши, установленные в полости неподвижно, во вкладышах, зафиксированных коническими штифтами, симметрично стыку выполнены внутренние полусферы с боковыми углублениями для сферической головки с поперечным пальцем, а также половинки радиального паза для шейки, его ширина в средней части больше диаметра шейки, а на краях равна ей, при этом края передней стенки кронштейна снабжены ограничителями разгибания и ротации дистальной части эндопротеза в разогнутом суставе, выполненными в виде скругленных выступов, причем вкладыши зафиксированы коническими штифтами, причем, шарнирно соединенные корпус и опера снабжены посадочными

хвостовиками, а индивидуальные по длине и диаметру ножки напрессованы на эти хвостовики до упора в корпус и в оперу и выполнены сменными

Предложенный эндопротез позволяет осуществлять кинематику коленного сустава, повышает надежность соединения частей эндопротеза, сокращает время оперативного вмешательства.

(21) N 94/000327 A

(22)(23) 01.04.94

(51) A 61 K 7/00

(71)(73) Quliyev Rafiq Musa oğlu

(72) Quliyev Rafiq Musa oğlu

Nurirad Hüseyn Nəcəfqulu oğlu

(54) Dəriyə qulluq üçün iltihab əleyhinə və yarasəğaldıcı xassələrə malik kosmetik vasitə.

(57) İxtira kosmetologiyaya və şəxsi gigiyenaya aiddir.

İxtiranın məqsədi iltihaba qarşı və yarasəğaldıcı xassəyə malik, geniş funksional imkanları olan, dərinin məsələlərində mübadilə prosesini gücləndirən, aktiv komponentlərə malik vasitələrin arsenalını genişləndirmək üçün yerli floranın imkanlarından istifadə etməkdir.

Qoyulan məqsədə onunla nail olunur ki, bu vasitənin tərkibində bitki komponenti olan Yapon soforunun, üzüm yarpağının və ağ bitki köklərinin su-spirit ekstraktı və əlavə natrium benzoat da var. Preparatın tərkibindəki birləşmələrin % nisbəti aşağıdakı kimi dəyişir:

Etil spirti 20,0-21,0

Qliserin 2,5-3,1

Natrium benzoat 0,4-0,5

Su-spirit ekstraktı:

Yapon soforunun 5,0-5,8

Üzüm yarpaqlarının 6,2-6,7

Ağ bitki köklərinin 1,3-2,0

Ətir 1,8-2,3

Su qalan hissə.

Alınmış kosmetik vasitə hər növ dəri (normal, quru və yağlı) üçün məsləhət görülür.

Vasitədən istifadə etdikdə dərinin piy mübadiləsi normallaşır və dəridəki qara səpgilərin miqdarı azalır.

(71)(73) Қулиев Рафиғ Муса оглы

- (72) Кулиев Рафиг Муса оглы
Нурирад Гусейн Наджафгулу оглы
(54) Косметическое средство для ухода за кожей, обладающее противовоспалительными и ранозаживляющими свойствами.

(57) Изобретение относится к косметологии и касается личной гигиены.

Задачей изобретения является повышение противовоспалительных и ранозаживляющих свойств и создание средства, обладающего широкими функциональными возможностями, способствующего нормализации обменных процессов кожи.

Поставленная задача достигается тем, что предлагается новое косметическое средство для ухода за кожей, обладающее противовоспалительными и ранозаживляющими свойствами, компонентный состав которого дополнительно содержит бензоат натрия и водно-спиртовые экстракты софоры японской, виноградных листьев и белого корня, в следующем соотношении компонентов, % мас.:

Этиловый спирт	20,0-21,0
Глицерин	2,5-3,1
Бензоат натрия	0,4-0,5
Водно-спиртовые экстракты:	
Софоры японской	5,0-5,8
Виноградных листьев	6,2-6,7
Белого корня	1,3-2,0
Отдушка	1,8-2,3
Вода	остальное.

Полученное косметическое средство рекомендуется применять для всех видов кожи (нормальной, сухой и жирной). Применение средства нормализует жировой обмен кожи, уменьшает появление угревых высыпаний.

- (21) N 95/000633 A
(22)(23) 05.07.95
(51) A 61 K 31/00
(71)(73) Ə.Əliyev adına Azərb. Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu
(72) Qədirov Aydın Vəli oğlu
Nəsirova Nüşabə Vəli qızı
Əliyeva Şahirə Nihan qızı
(54) Ümumi anesteziya zamanı neyrovegetativ müdafiə üsulu.

(57) İxtira təbabətə, yəni anesteziologiyaya - ginekoloji əməliyyatlarda keçirilən anesteziyaya aiddir.

İxtiranın məqsədi premedikasiyanın potensə edilməsindən, giriş narkozunun, traxeyanın intubasiyasının arzuolunmaz hemodinamik effektlərinin qarşısının alınmasından, lipid mübadiləsinin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasından ibarətdir.

Üsul bundan ibarətdir ki, xəstələrə palatada əməliyyatdan 30 dəqiqə qabaq əzələdaxili premedikasiya aparılır; giriş narkozundan 5 dəqiqə öncə venadaxili ayrıca 0,1-0,12mq/kq dozada α -adrenoblokator təsirli neyroleptik preparat - droperidol və 0,02-0,03mq/kq dozada β -adrenoblokator obzidan (10,0 ml fizioloji məhlulda) vurulur.

Təklif olunan üsulun tətbiqi larinqoskopiya və traxeyanın intubasiyası ilə əlaqədar olan aqressiya zamanı meydana çıxan taxikardianın və hipertenziyanın, ürəyin yığılma funksiyasının zəifləməsinin, periferik damar müqavimətinin artmasının, lipidlərin peroksid oksidləşmə prosesinin sürətlənməsinin və antioksidant müdafiə sistemi fəallığının zəifləməsinin qarşısını almağa imkan verir.

(71)(73) *Аз.Гос. Институт Усовершенствования врачей им. А.Алиева*

(72) *Кадыров Айдын Вели оглы
Насирова Нушаба Вели кызы
Алиева Шахира Нихан кызы*

(54) *Способ нейровегетативной защиты при общей анестезии.*

(57) *Изобретение относится к медицине, а именно к анестезиологии во время гинекологических операций.*

Задачей изобретения является потенцирование действия премедикации, предупреждение нежелательных гемодинамических эффектов вводного наркоза и интубации трахеи, улучшение состояния липидного обмена.

Это достигается тем, что используют способ нейровегетативной защиты при общей анестезии, заключающийся в применении нейролептика с α -адреноблокирующим действием дроперидола, но дроперидола используют в дозе 0,1 мг/кг, дополнительно применяют β -адреноблокатор обзидан в дозе 0,02-0,03мг/кг причем дроперидола с α -адреноблокирующим и обзидан с β -адреноблокирующим действием вводят за 5 минут до вводного наркоза.

Применение предложенного способа позволяет предупредить тахикардию и гипертензию угнетение сократительной функции сердца, повышение периферического сосудистого сопротивления, повышение процессов ПОЛ и снижение активности системы антиоксидантной защиты при агрессии связанной с ларингоскопией и интубацией трахеи.

(21) N 96/000819 A

(22)(23) 26.06.96

(51) C 09 K 15/00, A 61 K 31/00, 31/245

(71)(73) Əkbərova Sevinc İsmayıl qızı

(72) Əkbərova Sevinc İsmayıl qızı

Məmmədov Nurəddin Musa oğlu

Musayev Paşa İsmayıl oğlu

Stroyeva Olqa Georgiyevna

(54) Antioksidant.

(57) İxtira təbabətə aiddir, şüa ilə zədələnmə, bədxassəli şişlər, iltihab prosesləri, orqanizmin stres və işəmiya zədələnmələri, yanıqlar və s. kimi orqanizmin antioksidant statusu ilə bağlı müxtəlif xəstəliklərin müalicəsində, həmçinin antioksidant kimi yeyinti və farmakologiya sənayesində, lipoidlərdə oksidləşmə sərbəstradikal reaksiyaların dayandırılmasında bioloji aktiv maddə kimi istifadə edilə bilər.

İxtiranın məqsədi orqanizmin antioksidant statusunun pozulması vaxtı müxtəlif xəstəliklərin müalicəsində işlədilən və az zərərli olan, bioloji membranlardan yüksək keçmə qabiliyyətinə malik olan, sintezi iqtisadi baxımdan səmərəli olan, per os işlədilməsi mümkün olan, parenteral və xaricdən istifadəsi mümkün antioksidantların çeşidlərinin genişləndirilməsindən ibarətdir.

Göstərilən məqsədə nail olmaq üçün antioksidant kimi paraaminobenzoy turşusundan (PABT) istifadə edilmişdir.

(71)(73) Akberova Sevinjd İsmail kızı

(72) Akberova Sevinjd İsmail kızı

Mağomedov Huradдин Musa oğlu

Musaev Pasha İsmail oğlu

Строева Ольга Георгиевна

(54) Антиоксидант.

(57) Изобретение относится к медицине, может быть использовано при лечении различных заболеваний, вызванных нарушением антиоксидантного статуса организма, являющегося одним из основных причин развития самых разнообразных патологий организма, таких как лучевое поражение, злокачественные опухоли, воспалительные процессы, поражение органов при стрессорных и ишемических воздействиях, ожогах и т.д., а также в пищевой и фармацевтической промышленности в качестве антиоксиданта (стабилизатора), т.е. биологически активного вещества, способного тормозить окислительные свободно-радикальные реакции в липоидах.

Задачей данного изобретения является расширение номенклатуры антиоксидантов для лечения различных заболеваний, вызванных нарушением антиоксидантного статуса организма и обладающих низкой токсичностью, высокой проницаемостью через биологические мембраны, экономически выгодном синтезом, высокой эффективностью при малых дозах, возможным использованием per os, парентерально и наружно.

Для достижения указанной задачи в качестве антиоксиданта применяли пара-аминобензойную кислоту (ПАБК).

(21) N 95/000651 A

(22)(23) 10.07.95

(51) A 61 K 31/00, 37/24

(71)(73) N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universiteti

(72) Feyzullayev Mirarif Miryunis oğlu

(54) Şəkərli diabetin müalicə üsulu.

(57) İxtira təbabətə ən çox endokrinologiyaya, terapiyaya, hematologiyaya və immunologiyaya aiddir.

İxtiranın başlıca məqsədi şəkərli diabetin müalicəsini normalaşdırmağın hesabına, müalicənin müddətini və diabet əleyhinə olan dərmanların sərfini azaltmaq vasitəsi ilə müalicənin effektivliyini artırmaqdır.

Qarşıya qoyulan məqsədə əzələ daxilinə 5%-li testosteron propionad məhlulundan 0,5-1,5 ml, hər gündə 1 dəfə, 3-15 gün ərzində vurmaqla nail olmaq olur.

(71)(73) Azərbaycanın Medicinский Университет им Н.Нариманова

(72) Фейзуллаев Мирариф Мирюнис оглы

(54) Способ лечения сахарного диабета.

(57) Изобретение относится к медицине, в частности, к эндокринологии, терапии, гематологии и иммунологии.

Задачей изобретения является повышение эффективности лечения за счет нормализации углеводного обмена, сокращения срока лечения и уменьшения расхода антидиабетических препаратов.

Поставленная задача достигается путем введения внутримышечно 5% раствора тестостерона пропионата в количестве 0,5-1,5 мл, ежедневно, один раз в сутки, в течение 3-15 дней.

(21) N 95/000564 A

(22)(23) 14.04.95

(51) A 61 K 31/01

(71)(73) Azərbaycan Respublikası EA Aşqarlar Kimyası İnstitutu, "Inhibitor" birgə müəssisəsi.

(72) Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu

Şahgəldiyev Mais Əli Həsən oğlu

Fərzəliyev Fuad Məcid oğlu

Abbasova Mələhət Tələt qızı

Babayeva Gülşən Bala Ağa qızı

Kərimov Kamal Teymur oğlu

Vəlixanlı İskəndər İsfəndiyar oğlu

Həsənova Sara İman qızı

(54) Pedikulosid xassəli tərkib.

(57) İxtira, tərkibində sabun, yağ, ağ neft olan tərkiblərlə dezinfeksiya sahəsinə aiddir.

İxtiranın məqsədi asan əldə olunan və ekoloji cəhətdən təmiz xammaldan yeni pedikulosid xəssəli tərkibin işlənilib hazırlanmasıdır.

Məqsədə çatmaq üçün aşağıdakı komponentlərdən göstərilən nisbətdə götürərək (% , çəki) tərkib hazırlanır:

Təsərrüfat sabunu	11-13
Su	34-36
Bitki yağı	5-7
Ağ neft	100-ə qədər.

(71)(73) Фарзалиев Вагиф Меджид оглы
 Шахгелдиев Маис Али Гасан оглы
 Фарзалиев Фуад Меджид оглы
 Аббасова Малахат Талат кызы
 Бабаева Гюльшан Бала Ага кызы
 Керимов Кямал Теймур оглы
 Велиханлы Искендер Исфандияр оглы
 Гасанова Сара Иман кызы

(54) Педикулоцидный состав.

(57) Изобретение относится к области дезинфекции составами, в частности составом, содержащим мыло, масло, керосин.

Задачей изобретения является разработка нового педикулоцидного состава на основе доступного и экологически чистого сырья.

Поставленная задача достигается путем разработки состава, содержащего нижеуказанные компоненты в следующих соотношениях (% ,вес.):

Мыло хозяйственное	11-13
Вода	34-36
Масло растительное	5-7
Керосин	остальное до 100.

(21) N 94/000334 A

(22)(23) 14.04.94

(51) A 61 M 21/00

(71)(73) Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu

(72) Cavadzadə Mir-Məmməd Cavad oğlu

Насимуродов Кəmil Nizam oğlu

Vəzirov Murad Süleyman oğlu

Quliyev İsrəfil Qara oğlu

(54) Epidural anesteziya zamanı baş verən hemodinamik fəsadların profilaktika üsulu.

(57) İxtira tibbə, məhz anesteziologiya və reanimatologiyaya aiddir.

Epidural anesteziya zamanı baş verən hemodinamik fəsadların profilaktikası məqsədi ilə epidural blokun simpatolitik effektinin tənzim edilməsində dövr edən qanın həcmnin (DQH) başlangıç miqdarı nəzərə alınmalıdır.

İnfuziya edilən məhlulların həcmi aşağıdakı üsul ilə hesablanmışdır. Epidural anesteziyanın infuzion təminatı üçün

istifadə edilən məhlulların həcmi 10 ml/kg götürülür. Hipovolemiyası olan xəstələrdə yuxarıda göstərilən həcminə DQH azlıq təşkil edən əlavə edilir, hipervolemiyası olan xəstələrdə isə həmin həcmdən DQH artıq həcmi çıxılır. Hesablanmış məhlulların həcminin infuziyası zamanı istifadə edilən kolloid və kristalloid məhlulları arasında nisbət 1:1 olmalıdır.

Infuziya edilən həcmnin hesablanmasında DQH başlangıç miqdarının nəzərə alınması qan dövranı göstəricilərinin sabitliyini təmin edir və beləliklə, hemodinamik fəsadların qarşısını almağa imkan yaradır.

(71)(73) Azərbaycanın Gos. Institut Usoverşenstvovaniya Vraçey im. A. Aliyeva

(72) Džavadzadə Mir-Maməd Džavad oğly

Gədjimuradov Kamilyə Nizam oğly

Vəzirəv Murad Suleyman oğly

Kuliyev İsrəfil Karə oğly

(54) Spəsoy profilyaktiki gemodinamicheskih oslojneniy vo vremya epiduralnoy anesteziyi

(57) İzobreteniye otnositsya k meditsine, a imenno k anesteziologii i reanimatologii

Prı provedeniı infuzionnoy korrektsii simpatologicheskogo efekta epiduralnoy bloka s tseyu profilyaktiki gemodinamicheskih oslojneniy vo vremya epiduralnoy anesteziyi neobxodimo učituyvat znachenıe isxodnoy obyemya tsirkulyruyushçey krovi (OÇK)

Rasçet obyemya infuziy proizvođitsya sleduyushim obrazom. Dlya infuzionnoy obespeçeniya epiduralnoy anesteziyi obyem infuziy opredelyetsya iz rasçeta 10 ml/kg massy tela. U bolnyx s gıvolemıey k ukazannomu obyemu infuziy pribavlyetsya obyem defitsıta isxodnoy OÇK, a u bolnyx s gıpervolemıey - iz nego vyçıtuyvetsya obyem izbytkı isxodnoy OÇK. Prı infuziy vyçıslennoy obyemya rastvorov ispolzuyutsya kolloidnyye i kristalloidnyye rastvorı v sootnoşeniı 1:1.

Uçet isxodnyx znacheniy OÇK prı rasçete obyemya infuziy obespeçıvayet stabılnyye pokazateli krovoobrazşeniya, preduprejđaya razvıtiye gemodinamicheskih oslojneniy

Bölmə B.
Müxtəlif texnoloji proseslər.

Раздел В.
Различные технологические процессы.

(21) N 97/000965 A
 (22)(23) 30.05.97
 (51) B 01 D 47/14, B 01 D 53/18
 (76) Qafarov Rza Rəhim oğlu
 (54) Skrubber - absorber.

(57) Təklif edilən ixtira texnoloji və tüstü qazlarını müxtəlif tozlardan və qaz şəkilli qatışıqlardan təmizləmə proseslərində istifadə edilən qurğulara aiddir və sənayenin kimya, neft emalı, energetika və digər sahələrində tətbiq edilə bilər.

Ixtiranın məqsədi qaz axınlarını tozdan və onların tərkibində olan qaz şəkilli qatışıqlardan hər iki proses üzrə eyni zamanda bir gövdədə maksimal effektivliklə təmizləməyə imkan verən universal aparatın yaradılmasıdır.

Bu məsələni həll etmək üçün təklif edilən skrubber-absorber aşağıdakı hissələrdən ibarətdir: qazları tozların geniş fraksiyalarından təmizləmə prosesini intensiv aparmağa imkan verən qazçıxarıcı borular vasitəsilə qaz axınlarını maye mühiti təbəqəsi altına yönəldən diffuzor-paylaşdırıcı; ikisəviyyəli şlam axınlarının çıxarılması, bunlardan yuxarıdakı kiçik diametrlı çıxarıcı perforasiyalı boru halqasından ibarət olub reagentin səthi qatından şlamı götürür, bu axının sonrakı hissəsində avtomatik sərf-səviyyə tənzimləyici yerləşdirilir və aşağıdakı böyük diametrlı çıxarıcı bunun vasitəsilə şlamın əsas hissəsini çıxarır, bunlar isə şlamın çıxarılması prosesini bütövlükdə dəqiq tənzimlənməsinə imkan verir; skrubber-absorberin içərisindəki prosesləri müşahidə baxma pəncərələrindən aparılır.

Təklif edilən skrubber-absorber qurğusu təmizləmə və neytrallaşdırma proseslərini aparmağa, onları avtomatik tənzimləməyə və vizual müşahidə etməyə imkan verir.

(76) Кафаров Рза Рагим оглы
 (54) Скруббер-абсорбер.

(57) Данное изобретение относится к устройствам, используемым в процессах очистки технологических или дымовых газов от различных пылей и газообразных примесей

и может найти применение в химической, нефтеперерабатывающей, энергетической и других отраслях промышленности.

Задачей изобретения является создание универсального аппарата, позволяющего производить очистку газовых потоков от пыли и от содержащихся в них газообразных примесей в одном корпусе с максимальной эффективностью по обоим процессам одновременно.

Задача решена помощью скруббер-абсорбера, включающий: диффузор-распределитель с газовыводящими трубами для направления газового потока под слой жидкой среды, что позволяет интенсивно вести процесс очистки газов от широких фракций пыли; двухуровневый вывод потоков шлама, из которых верхний меньшего диаметра вывод представляет собой трубное кольцо перфорированное по верху, забирающее шлам из поверхностного слоя реагента, на последующем участке этого вывода устанавливается автоматический регулятор расхода - уровня и нижний вывод большего диаметра, по которому выводится основной поток шлама, что позволяет в целом точно регулировать процесс вывода шлама; смотровые окна для наблюдения за процессами внутри скруббера-абсорбера.

Предлагаемый скруббер-абсорбер позволяет вести процессы очистки и нейтрализации, регулировать их автоматически и наблюдать визуально.

(21) N 98/001092 A

(22)(23) 14.04.98

(51) B 01 F 17/12, C 07 C 303/06, C 02 F 1/50

(71)(73) Azərb. Respub. EA Y.H.Məmmədəliyev adına Neft-kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) Abbasov Vaqif Məhərrəm oğlu

Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu

Səmədov Ataməli Məcid oğlu

İsmayilov Teyyub Allahverdi oğlu

Seyidov Zakir Cəlal oğlu

Məmmədov Davud Niyazi oğlu

Məhərrəmov Rasim Sərxan oğlu

Abdullayev Elmar Şahmar oğlu

Qurbanov İlqar Xəlil oğlu

Nəzərov İqrar Qeyrət oğlu

(54) Polifunksional təsirli tərkib-deemulqator, bakterisid, hidrogen-sulfid korroziyası və duzçökdürmə inhibitoru.

(57) İxtira neftlərin hazırlanması sistemlərində, xüsusilə, tərkibində sulfatreduksiyaedici bakteriyalar və hidrogen-sulfid olan neftli emulsiyaların deemulsiyası, neftin xloridlərdən duzsuzlaşdırılması eləcədə neftin yığılması və nəqli sistemlərində baş verə bilən mikrobioloji və hidrogen-sulfid korroziyalarından kompleks müdafiyyəyə aiddir.

Əsas məsələ yüksək effektivə malik poli funksional təsirli tərkibin - deemulqator, bakterisid, hidrogen-sulfid korroziyası və duzçökdürməyə qarşı inhibitorun yaradılmasıdır.

Qoyulan məsələni həll etmək üçün aşağıdakı komponentlərdən ibarət (miqdarı % ilə).

Alkilaromatik sulfoturşunun natrium duzu	16-18
hidrogen-xloridin azotərkibli birləşmələri kompleksisi	2-4
su	qalan hissə

polifunksional təsirli tərkib təklif edilir,

Təklif edilən polifunksional təsirli tərkib 30-50 mq/l (və ya 1 ton neftdə 30-50 q) qatılıqlarda 93,3 -100% deemulsiya, 100% bakterisidlik effektivə malik olur, 98,5% hidrogen-sulfid korroziyasının, 99,1% duzçökmənin qarşısını alır.

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов АН Азерб.Республика

(72) Аббасов Вагиф Магеррам оглы
 Рустамов Муса Исмаил оглы
 Самедов Атамели Меджид оглы
 Исмаилов Тейюб Аллахверди оглы
 Сеидов Закир Джалал оглы
 Мамедов Давуд Ниязи оглы
 Магеррамов Расим Сархан оглы
 Абдуллаев Эльмар Шахмар оглы
 Курбанов Ильгар Халил оглы
 Назаров Иггар Гейрат оглы

(54) Состав полифункционального действия-деэмульгатор, бактерицид и ингибитор сероводородной коррозии и солеотложения.

(57) Изобретение относится к области подготовки нефтей, в частности, для деэмульгации нефтей, а также для подавления роста сульфатвосстанавливающих бактерий (СВБ) и защиты от коррозии и солеотложения в системе сбора и

транспортировки нефти и нефтяных эмульсий высокой зараженностью СВБ и сероводорода.

Задача заключается в создании высокоэффективного состава, проявляющего полифункциональные свойства, являющийся одновременно дезэмульгатором, бактерицидом и ингибитором сероводородной коррозии и солеотложения.

Для решения поставленной задачи предложен состав полифункционального действия, содержащий натриевую соль алкилароматической сульфокислоты, комплекс азотсодержащих соединений с хлорводородом и воду при следующем содержании компонентов, масс. %:

Натриевая соль алкилароматической сульфокислоты	16-18
комплекс азотсодержащих соединений с хлорводородом	2-4
вода	остальное

Установлено, что предлагаемый полифункциональный состав при дозировке 30-50 мг/л (или 30-50 грамм на 1 тонну нефти) дезэмульсирует нефтяную эмульсию на 93,3-100%, полностью подавляет рост СВБ и степень защиты от сероводородной коррозии и солеотложения составляют 98,5 и 99,1%, соответственно.

(21) N 98/001080 A

(22)(23) 29.04.97

(51) B 03 C

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti

(72) Həsənov Cahir Nuri oğlu

(54) Maqnit-su separatoru.

(57) İxtira, maqnit sahələrinin köməyi ilə dənəvər materialların ayrılması texnikasına aid olub, mədən-filiz sənayesində faydalı qazıntıların zənginləşdirilməsi üçün tətbiq oluna bilər.

Təqdim olunan ixtira əsasən materialların ayrılmasında effektivliyin yüksəldilməsi məsələsinin həllinə yönəldilib.

Maqnit-su separatoru qidalandırıcıdan, maqnit sistemindən, bir-birini əvəz edən və bir-birinə nəzərən ox üzrə hərəkət edə bilən sabit maqnit qütbləri olan bir cüt diskdən ibarətdir.

Təqdim olunan separatorada ştuserli qeyri-maqnit radial borular vardır, suyun çıxması üçün ştuserlər üzərində boruların istiqaməti üzrə boruların yerləşdiyi müstəviyə nəzərən şahmat qaydasında yerləşən yastı (dairəvi də ola bilər) kəşiklər vardır, həm də ştuserli borular elə düzəldilir ki, su şırnağının bucağını dəyişmək

mümkün olur. Mərkəzə yerləşən disklər hər iki tərəfdən həm maqnit, həm də su sistemləri ilə təchiz olunmuşdur.

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti

(72) Gəsanov Djalir Nuri oğlu

(54) Maqnitno-vođnoy səparator

(57) İzobretəniə otnositsya k texnikə razđeleniya sıpuçix materialov s pomoxçy maqnitnix poley i moxet byt ispolzovano v obogaçeni poləznix isxopaəmyx v gornorudnoy promıxlennosti.

Osnovnoy zadaxoy, na rəşeniə kotoroy napravleno predlozhennoe izobretəniə yavlyetsya povыşeniə effektivnosti razđeleniya.

Maqnitno-vođnoy səparator, vxođyaxoy pitatel, maqnitnuyə sistemuyə v vide odnoy pary diskov s postoyannymi maqnitami s çereduyaximixya polyusami s vozmoznozıy osəvoyo pəreməçeniya drug otnositelnoyo drugo i priemniki produktov razđeleniya.

Predlozhennoe izobretəniə sođerzit radialnyə nemanqitnyə trubı so ştuçerami, iməyoxim ploskiyə prərezı (moxut byt kruqlyimi) vđolь napravleniya trubı dlya vıxoda vody i raspolozhennyə v şaxmatnoy porядke otnositelno ploskosti razmeçeniya trub, priçem trubı so ştuçerami ustanovleny s vozmoznozıy izmeneniya ugla napravleniya vođyanoy struyi, a diski, raspolozhennyə v seredine, snažbeny s oboyx storon kak maqnitnyimi, tak i vođyanyimi sistemami.

(21) N 98/001195 A

(22)(23) 20.11.98

(51) B 22 F

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti

(72) Abbasov Vaqif Abbas oğlu

Qafarov Vasif Vaqon oğlu

Qəhrəmanov İskəndər Qəhrəman oğlu

Abdinov Məmmədəli Süleyman oğlu

(54) Ovuntu xəlitələri ilə örtük çəkilməsi üsulu

(57) Metal detalların, xüsusilə şiberlərin səthlərinə yeyilməyə davamlı materiallardan olan ovuntu xəlitələri ilə örtük alınmasının yeni üsulu təklif edilir.

Təklif edilən ixtiranın əsas fərqi ondan ibarətdir ki, detalın səthinə xəlitə tozunun çəkilməsi, ölçücü ciddi nəzarət olunan

həcmi dozalaşdırma ilə həyata keçirilir. Bundan sonra, ovuntu çalının əriməsi üçün detal vakuum sobasına düz horizontal vəziyyətdə yerləşdirilir. Ərimə temperaturu tozun likvidus temperaturundan asılı olaraq seçilir.

Təklif edilən üsul aşağıdakılara imkan verir:

- ovuntu metal materiallarla örtüyün çəkilməsi üsulunun texnoloji imkanlarını genişləndirmək;
- örtüyün fiziki-mexaniki xassələrini və bircinsliyini yüksəltmək;
- ovuntu metal örtüyün əsas materialla ilişməsinə yüksəltmək;

Yüksək təzyiqli siyirtmə şiberinin yeni üsulla hazırlanması onun xidmət müddətinin təxminən 1,5-1,8 artmasına imkan verir.

(71)(73) Azərbaycanın Texniki Universiteti

(72) Abbasov Vəqif Abbas oğlu

Ğafarov Vəqif Vəqon oğlu

Ğaxramanov İskənder Ğaxraman oğlu

Abdinov Məmedali Suleyman oğlu

(54) Способ нанесения покрытия порошковыми сплавами

(57) Предлагается новый способ нанесения покрытия порошковыми сплавами из износостойких материалов на поверхности плоских деталей, в частности шибера. Существенное отличие предполагаемого изобретения заключается в том, что нанесение порошка сплавов на поверхность деталей осуществляется объемной дозировкой, величину которой можно строго контролировать. После чего, деталь помещается в строго горизонтальном положении в вакуумную печь для оплавления порошкового слоя. Температура оплавления выбирается в зависимости от температуры ликвидуса порошка.

Предложенный способ позволяет:

- расширить технологические возможности способа нанесения покрытия порошковыми металлическими материалами;
- повысить физико-механические свойства и однородность покрытия;
- увеличить сцепляемость порошковых металлических покрытий с основой.

Изготовленный шибер задвижки высокого давления новым способом позволило увеличить его срок службы примерно 1,5-1,8 раза.

- (21) N 94/000318 A
 (22)(23) 28.03.94
 (51) B 28 B 7/38
 (71)(73) "Arif" Elmi-istehsalat Firması
 (72) Şirinov Fazil Rəhim oğlu
 Seyidov Firdovsi Tatar oğlu
 Rüstəmov İsmayıl Musa oğlu
 Nəbiyev Fərhad Əşrəf oğlu
 Abdullayeva Məryəm Mirzəəğa qızı
 Bromberq Lyudmila Yevqenyevna
 (54) Pressformalar üçün sürtgü.

(57) İxtira, tikinti məmulatlarının istehsal sahəsinə aiddir, xüsusən, tərkibinə görə sürtgü, beton, dəmir-beton məmulatların istehsalı zamanı dəmir qəliblərin yağlanması və metal emalında soyuducu-yəğlayıcı maye kimi istifadə olunmasına imkan verir.

Məqsəd qəliblərin yağlanmasında istifadə edilən, geniş temperatur intervalında sabit, yüksək adqəziya xüsusiyyətlərinə malik və az miqdarda sərf etməklə yüksək keyfiyyətli səthə malik olan tikinti məmulatları alınmasını təmin edən sürtgünün yaradılmasıdır.

Məqsədə nail olmaq üçün, tərkibi mineral yağdan, qeyri-üzvi sabunlaşdırıcıdan, sabunlaşan birləşmədən, qatılaşdırıcıdan, və sudan ibarət komponentləri aşağıdakı nisbədə (% kütlə) olan sürtgü təklif edilir:

Mineral yağ (özlülüyü 50°S-də 6-60 mm ² /s)	55,0-65,0
Qeyri-üzvi sabunlaşdırıcı maddə	0,2-5,0
Sabunlaşan maddə (sabunlaşma ədədi 40-90 mq KOH/q)	8,0-20,0
Qatılaşdırıcı	0,1-1,0
Su	qalanı

Qeyri-üzvi sabunlaşdırıcı maddə kimi qələvi və qələvi-torpaq metalların hidrosidləri, sabunlaşan maddə kimi sabunlaşma ədədi 4-90 mq KOH/q olan və 0,5-99,5; 99,5-0,5 nisbətində götürülmüş yun mumu ilə neftdən və onun fraksityalarından alınan turşular qarışığından və qatılaşdırıcı maddə kimi izobutilenin, propilenin, etilenin, butilenin, butadienstirolun və s. polimerlərindən istifadə etmək təklif olunur.

(71)(73) Научно-производственная Фирма "Ариф"

- (72) Ширинов Фазиль Рагим оглы
 Сеидов Фирдовси Татар оглы
 Рустамов Исмаил Муса оглы
 Набиев Фархад Ашраф оглы
 Абдуллаева Марьям Мирзаага кызы
 Бромберг Людмила Евгеньевна
- (54) Смазка для прессформ

(57) Изобретение относится к производству строительных изделий, в частности составам смазок для металлических форм, применимо для изготовления бетонных и железобетонных изделий, может быть использовано в качестве смазочно-охлаждающей жидкости в металлообработке.

Задача заключается в создании смазки для форм, стабильной в широком интервале температур, обладающей требуемыми адгезионными свойствами, обеспечивающей высокое качество поверхности изделий при малом ее расходе.

Задача решается тем, что предлагается смазка, содержащая минеральное масло, омылитель неорганического типа, омыляемое вещество и воду, причем в качестве омылителя использованы гидроокиси щелочных и щелочноземельных металлов, а в качестве омыляемого вещества - соединения с числом омыления 40-90 мг КОН/г, и дополнительно загуститель (полиизобутилен) при соотношении компонентов, % мас.:

Минеральное масло с вязкостью при 50°C 6-60 мм ² /с	55,0-85,0
Омылитель	0,2-5,0
Омыляемое вещество с числом омыления 40-90 мг КОН/г	8,0-20,0
Загуститель	0,1-1,0
Вода	остальное

В качестве омыляемого соединения может быть использовано смесь шерстяного воска и нефтяных кислот, взятых в соотношении, % мас.:

Шерстяной воск	0,5-99,5
Нефтяные кислоты	0,5-99,5

В качестве загустителя могут быть использованы полиизобутилен, полипропилен, полибутилен, бутадиестирол.

Bölmə C.
Kimya və metallurgiya.

Раздел С.
Химия и металлургия.

(21) N 96/000847 A

(22)(23) 23.04.96

(51) C 02 F 1/72, C 01 B 33/30

(71)(73) Azərb. EA Akademiyası Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu

(72) Ənnağıyev Mürşüd Xanvəli oğlu

Əliyeva Sultan Həmid qızı

Bədəlova İradə Fərrux qızı

Babayeva Reyhanə Səttar qızı

İmanova Nailə Əşrəf qızı

Adıgözəlov Xasay Məşdi oğlu

Mirzai Cəbrayıl İsrafil oğlu

(54) Oksidləşdirilmiş suyun alınma üsulu.

(57) İxtira təbii klinoptilolit üzərində suyun oksidləşməsinə aiddir və kimya sənayesində, xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrində istifadə oluna bilər.

İxtiradan məqsəd suyun oksidləşdirilməsi üçün yeni üsulun işlənilib hazırlanmasıdır.

İxtiranın əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, modifikasiya edilmiş siolitin üzərində oksidləşdirilmiş suyun alınması üçün təbii klinoptilolit sioliti HCl və ya H_2SO_4 turşusunun 8,0-dan $15,0 \cdot H$ -a kimi sulu məhlulları ilə $75-80^\circ S$ temperaturda, 6 saat müddətində işlədikdən sonra, distillə olunmuş su ilə Cl^- və ya SO_4^{2-} ionlardan yuyularaq təmizlənilir və sonra otaq temperaturunda 6 saat müddətində qurudulur. Bu şəraitdə hazırlanmış klinoptilolit nümunəsinin üzərindən suyu buraxdıqda onun pH-ı 0,62-1,30-a kimi dəyişilir.

(71)(73) ИНФХ АН Азербайджанской Республики.

(72) Аннагиев Муршуд Ханвели оглы

Алиева Султан Гамид кызы

Бадалова Ирада Фаррух кызы

Бабаева Рейхана Саттар кызы

Иманова Наилия Ашраф кызы
 Адигезалов Хасай Мешди оглы
 Мирзаи Джабраил Исрафил оглы
 (54) Способ получения окисленной воды.

(57) Изобретение относится к химии окисления воды на активированном природном клиноптилолите и может быть использовано в химической промышленности, сельском хозяйстве и других отраслях народного хозяйства. Задачей изобретения является разработка нового способа получения окисленной воды.

Сущность изобретения заключается в том, что для получения окисленной воды на модифицированном цеолите, воду подвергают окислению до pH 0,62-1,30 в присутствии клиноптилолита, обработанного водным раствором кислоты при концентрации HCl или H₂SO₄ от 8,0 до 15,0 Н при температуре 75-80°C в течение 5-6 часов, затем отмытого дистиллированной водой от ионов Cl⁻ или SO₄⁻ и высушенного при комнатной температуре в течение 6 часов.

(21) N 95/000639 A

(22)(23) 19.04.95

(51) C 05 D 1/02

(71)(73) Azərbaycan Respub. EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu

(72) İsayeva Fəridə Hacığa qızı

Məmmədov Qərib Şamil oğlu

Əliyev Cümşüd Əliş oğlu

Rüstəmovə Elbə Ehsan qızı

(54) Sənaye tullantısından naften turşusu ilə zənginləşdirilmiş kalium sulfatın alınma üsulu.

(57) İxtira mineral gübrələr istehsalına, xüsusilə kalium sulfatın alınma üsuluna aiddir.

İxtiranın məqsədi sənaye tullantısından naften turşusu ilə zənginləşdirilmiş kalium sulfatın alınma üsulu və üzvi-mineral gübrə növünün genişləndirilməsidir.

Bu üsul bir tərəfdən ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısını alır, digər tərəfdən isə kalium sulfatın tərkibi naften turşusu ilə zənginləşir və nəticədə kalium sulfatın torpaq tərəfindən udulmasını azaldır, bitki tərəfindən isə mənimsənilmə əmsalını artırır.

Kalium sulfatın alınmasının yeni üsulu, neft sənayesində turşu qudrunun işləmə prosesində sulfat turşusunun (15-30%) sulu

tullantısı alınır ki, həmin tullantını kalium hidooksid ilə neytrallaşdırma nəticəsində 90,4% K_2SO_4 və 8,0-9,5% naften turşusundan ibarət kalium sulfat gübrəsi alınır.

Kalium sulfat gübrəsinin tətbiqi nəticəsində prototiplə müqayisədə arpa məhsulu 2,3-4,1 s/hek, yonca otu 6,0-16,1 s/hek, pambıq məhsulu 2,5-5,7 s/hek və darı məhsulu 2,6-5,0 s/hek artmışdır.

Kalium sulfatın alınmasının yeni üsulu, bütün üsullardan ən ucuz başa gələn, ehtiyat bazasına və təsir effektivinə görə ən dəyərli və iqtisadi cəhətdən sərfəli üsuldur.

(71)(73) Институт Почвоведения и Агрохимии АН Азерб. Респуб.

(72) Исаева Фарида Гаджи-Ага кызы

Мамедов Гариб Шамиль оглы

Алиев Джумшуд Алиш оглы

Рустамова Эльба Эхсан кызы

(54) Способ получения сульфата калия, обогащенного нафтеновыми кислотами из промышленных отходов

(57) Изобретение относится к области производства минеральных удобрений, в частности к способу получения сульфата калия.

Задачей изобретения является получение сульфата калия из отходов промышленности, в процессе которого происходит одновременно и обогащение его нафтеновыми кислотами, имеющего применение в качестве органоминерального удобрения под сельскохозяйственные культуры.

Задача решена получением сульфата калия, обогащенного нафтеновыми кислотами из промышленных отходов.

Способ получения сульфата калия нейтрализацией серной кислоты раствором гидроксида калия, отличается тем, что вместо серной кислоты используется отход нефтяной промышленности-промывные воды от переработки кислого гудрона, содержащий 12-30% серной кислоты и нафтеновые кислоты, продукт содержит в своем составе сульфат калия - 90,4%, нафтеновые кислоты -8,0-9,5%, вода - остальное, и используется в качестве удобрения под сельскохозяйственные культуры.

От применения нового удобрения увеличивается рост, развитие и урожайность ячменя на 2,3-4,1 ц/га, сена люцерны

-6,0-16,1 ц/га, хлопчатника -2,6-5,7 ц/га и серго -2,6-5,0 ц/га, по сравнению с прототипом.

Среди существующих этот способ получения сульфата калия является самым дешевым, отличается большой эффективностью и неограниченной сырьевой базой.

(21) N 95/000589 A

(22)(23) 02.01.95

(51) C 05 F 11/00

(71)(73) Azərb.Respub. EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu

(72) İsayeva Fəridə Hacıağa qızı

Məmmədov Qərib Şamil oğlu

Bəşirov Rəşadət İsmayıl oğlu

(54) Neftlə çirklənmiş torpaqların təmizləyicisi.

(57) İxtira kənd təsərrüfatına, xüsusilə kimyəvi üsul ilə neftlə çirklənmiş torpaqların təmizlənməsinə aiddir.

İxtiranın məqsədi neftlə çirklənmiş torpaqların təmizlənmə effektivini artırmaqdır. Neftlə çirklənmiş torpaqların təmizləyicisi kimi Azolayt B-dən istifadə edilmişdir.

Aparılan tədqiqatlar və alınan nəticələr göstərir ki, təklif olunan preparat müxtəlif dərəcədə neftlə çirklənmiş torpaqların neft və neft məhsullarını həll edir və torpağı neftlə çirklənmədən təmizləyir. Təklif olunan preparatın sərf olunma miqdarı neftlə çirklənmənin dərəcəsindən asılı olaraq bir kv.m sahəyə 0,5-4,5 litrdir. Əgər çirklənmə dərinliyi 10 sm-ə qədər olarsa onda 0,75 litr, 20 sm qədər olarsa onda 1,5 litr, 60 sm olarsa onda 4,5 litr Azolayt B sərf olunur. Əgər sahənin çirklənməsi 60 sm və ya ondan da dərinliyə gedərsə onda yuma 2 dəfədən az olmayaraq aparılmalıdır.

Azolayt B zəhərləyici deyil, yuyulma aparıldıqdan sonra kənd təsərrüfatı bitkiləri becərildikdə bitkidə heç bir qeyri- normal hal müşahidə edilmir. İqtisadi cəhətdən də çox sərfəlidir və ucuz başa gələndir. Ehtiyatı da istənilən qədərdir.

(71)(73) Институт Почвоведения и Агрехимии АН Азерб. Респуб.

(72) Исаева Фарид Гаджи-Ага кызы

Мамедов Гариб Шамиль оглы

Баширов Рашадат Исмаил оглы

(54) Очиститель нефтезагрязненных земель.

(57) Изобретение относится к области сельского хозяйства, в частности, к химическим средствам, обладающим способностью очищать нефтезагрязненные земли.

Задача изобретения состоит в повышении эффективности очистки нефтезагрязненных земель.

Задача решена применением Азолята Б для нефтезагрязненных земель.

Результаты очистки предлагаемым препаратом земель различной степени загрязнения нефтью показывают, что применяемые препараты способны очищать нефтезагрязненные земли, т.е. обладают свойством растворять нефть и нефтепродукты. Расход препарата зависит от глубины проникновения нефтяного загрязнения и составляет 0,5-4,5 л на 1 кв.м. Если загрязнения доходят до глубины 10 см, достаточно взять 0,75 литра, до глубины 20 см - 1,5 литра, а для 60 см загрязнения - 4,5 литра на 1 кв.м, происходит полная промывка загрязненной земли.

Азолят Б не ядовит, после промывки можно проводить посадку с/х культур, не вызывает уродливости растений. При хранении при высокой и низкой температурах не теряет своей активности.

Экономическая эффективность достигается за счет повышения степени очистки загрязненных земель при малых количествах применяемого очистителя в результате сокращения кратности обработки.

(21) N 95/000591 A

(22)(23) 02.01.95

(51) C 05 F 11/00

(71)(73) Azərbaycan Respub. EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu

(72) İsayeva Fəridə Hacığa qızı

Məmmədov Qərib Şamil oğlu

Bəşirov Rəşadət İsmayıl oğlu

(54) Pambıq bitkisi üçün defoliant.

(57) İxtira kənd təsərrüfatına, xüsusilə kimyəvi üsul ilə pambıq bitkisinin yarpaqlarının tökülməsinə təsir göstərən maddələrə aiddir.

İxtiranın məqsədi yüksək effektə, möhkəm bazaya malik olan defoliantlar qrupunu genişləndirməkdir. Buna nail olmaq üçün SB-3-dən istifadə edilmişdir. Təklif olunan SB-3 əvvəlki tətbiq sahəsi neft sənayesində de mulqator kimi istifadə olunmasıdır.

Təklif olunan defoliantın hektara 125, 250, 500, 750, 1000 qram verilməsindən bir gün sonra pambığın yetişməsindən əslilə olaraq və verilən defoliantın miqdarına müvafiq olaraq yarpağın tökülmə faizi 81,6; 85,6; 89,4; 92,7; 95,9, 3 gündən sonra - 87,8; 96,4; 97,6; 98,9; 99,0; 6 gündən sonra 88,0; 98,7; 98,8; 99,0; 99,4 və 9 gündən sonra isə 100% olmuşdur. Prototip variantında isə hektara 2,5; 5,0; 10,0; 20,0 kq verilən miqdara müvafiq olaraq 9 gündən sonra yarpağın tökülməsi 55,1; 72,8; 80,9; 96,0% olmuşdur.

SB-3 yüksək defoliyasiya etmə aktivliyinə malikdir. Kənd təsərrüfatında tətbiq olunan məlum preparatlardan fərqli olaraq təklif olunan defoliantlar pambıq bitkisinin məhsuldarlığına və xam pambığın texnoloji keyfiyyətinə müsbət təsir edir və canlılara zəhərləyici təsirə malik deyildir.

(71)(73) Институт Почвоведения и Агрехимии АН Азерб. Респуб.

(72) Исaева Фарида Гаджи-Ага кызы
Мамедов Гариб Шамиль оглы
Баширов Рашадат Исмаил оглы

(54) Дефолиант хлопчатника.

(57) Изобретение относится к области сельского хозяйства, в частности, к химическим средствам, оказывающим дефолирующее действие на растения хлопчатника.

Задача изобретение состоит в расширении сырьевой базы и повышении дефолирующей способности для растения хлопчатника.

Задача решена применением в качестве дефолианта СБ-3, представляющего собой бариевую соль сульфокислот, полученных при сульфировании дизельного масла Д-II селективной очистки из нефтяного сырья.

Полученные результаты показывают, что при сравнении с контрольным опытом без дефолианта процент опавших листьев хлопчатника через 1 день после обработки: 81,6; 85,6; 89,4; 92,7 и 95,9; через 3 дня - 87,8; 96,4; 97,6; 98,9; 99,0; через 6 дней - 88,0; 98,7; 98,8; 99,0; 99,4 и через 9 дней 100% соответственно взятому количеству: 125, 250, 500, 750 и 1000 г/га дефолианта. В вариантах с прототипом через 9 дней составило 55,1; 72,8; 80,9 и 96,0 после обработки соответственно 2,5; 5,0; 10,0 и 20 кг/га.

Экономический эффект достигается за счет повышения дефолирующей активности, при малых количествах доступности и дешевизны препарата.

(21) N 95/000685 A

(22)(23) 29.09.95

(51) C 07 C 67/08, 69/013

(71)(73) Azərb. EA Y. Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu

(72) Məmmədyarov Məhərrəm Əli oğlu

Qurbanov Hüseyn Namaz oğlu

Seyidov Firdovsi Tatar oğlu

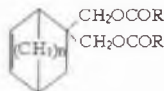
Quluzadə Firdovsi Əkbər oğlu

(54) 1,1 dimetiloltsiklohekzen-3 və 2,2-dimetilolbitsiklo (2,2,1) hepten-5-in dialkanoatları sürtgü yağlarının əsası kimi.

(57) İxtira üzvi sintez sahəsinə aid olub, xüsusi halda sintetik sürtgü yağlarının əsası kimi istifadə edilə biləcək iki atomlu, birli tsiklik spirtlərin mürekkəb efirlərinin - yeni kimyəvi birləşmələrin alınmasını əhatə edir.

İxtiranın əsas məqsədi yaxşı aşağı - temperatur, termooksidləşmə və yağlılıq xassələrinə malik olan və sürtgü yağlarının əsası kimi istifadəyə yararlı yeni kimyəvi birləşmələrin çeşidlərini genişləndirməkdən ibarətdir.

Qarşıya qoyulan məsələ aşağıdakı ümumi formulla

İfadə edilən yeni kimyəvi birləşmələrin - 1,1-dimetiloltsiklohekzen-3 və 2,2-dimetilolbitsiklo(2,2,1)hepten-5-in dialkanoatlarının alınması ilə həll edilmişdir. Burada n=0 və ya 1, R - n - alkilə C₄-C₇ olub, sürtgü yağlarının əsası kimi tövsiyə olunur, 3cədvəl.

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов АН Азерб. Респуб.

(72) Мамедьяров Магеррам Али оглы

Курбанов Гусейн Намаз оглы

Сеидов Фирдовси Татар оглы

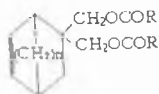
Кулузаде Фирдовси Акпер оглы

(54) Диалканоаты 1,1-диметилполциклогексена-3 и 2,2-диметилполбицикло (2,2,1) гептена-5 в качестве основы смазочных масел

(57) Изобретение относится к области органического синтеза, и в частности, к получению новых химических соединений - сложных эфиров циклических двухатомных первичных спиртов, которые могут быть использованы в качестве основы для синтетических смазочных масел.

Задачей настоящего изобретения является расширение ассортимента новых химических соединений пригодных для использования в качестве основы смазочных масел, обладающих хорошими низкотемпературными, термоокислительными и смазывающими свойствами.

Поставленная задача решена тем, что синтезированы новые химические соединения - диалканоаты 1,1-диметилполциклогексена-3 и 2,2-диметилполбицикло(2,2,1) гептена -5 общей формулы

где n=0 или 1, R-n-алкилы C₄-C₇ которые рекомендуются в качестве основы смазочных масел, 3 табл.

(21)N 98/001008 A

(22)(23) 16.10.97

(51) C 08 L 23/04-23/08, C 08 L 25/04-25/16

(71)(73) Azərb. Dövlət Neft Akademiyası

(72) Qəhrəmanlı Yunis Nəcəf oğlu
Bilalov Yaşar Mahmud oğlu
Cəfərov Asif Süleyman oğlu
Qəhrəmanov Nəcəf Tofiq oğlu

(54) Polimer kompozisiyası.

(57) İxtira polistirolla (PS) aşağı sıxlıqlı polietilenin (ASPE) polimer qarışığından və fazalararası əlavədən ibarət polimer kompozisiyasına aiddir, hansı ki, konstruksiya materialı kimi maşınqayırmada, radiotexnikada, cihazqayırmada və sairə istifadə edilə bilər

Polimer kompozisiyası aşağı sıxlıqlı polietilen, polistiroл qarışığından və 2-10% küt. miqdarında fazalararası əlavə kimi istifadə edilən butadienstiroл kauçukundan ibarətdir.

Butadien-stiroл kauçukundan fazalararası əlavə kimi istifadə olunması bütün hallarda nümunələrin fiziki-mexaniki xassələrinin, məlum qarışıq nümunələrin xassələrinə nisbətən, ciddi yaxşılaşmasına səbəb olur. Xassələrdə fərqləndirici əlamət kompozisiyanın qırılmağa möhkəmlik həddinin, nisbi uzadılmasının və xüsusi zərbə özlülüyünün artmasıdır.

(71)(73) Аз Государственная Нефтяная Академия

(72) Гахраманлы Юнис Наджаф оглы

Билалов Яшар Махмуд оглы

Джафаров Асиф Сулейман оглы

Гахраманов Наджаф Тофиг оглы

(54) Полимерная композиция.

(57) Изобретение относится к полимерной композиции, состоящей из полимерной смеси полистирола (ПС) с полиэтиленом низкой плотности (ПЭНП) и межфазной добавки, предназначенной для использования в качестве конструкционных материалов в машиностроении, радиотехнике, приборостроении и т.д.

Полимерная композиция состоит из полиэтилена низкой плотности, полистирола и бутадиен-стирольного каучука, который используется в качестве межфазной добавки в количестве 2-10% масс.

Использование бутадиен-стирольного каучука в качестве межфазной добавки во всех случаях способствует существенному улучшению физико-механических характеристик образцов в сравнении с известными. Отличительной чертой в свойствах является повышение разрушающего напряжения, относительного удлинения и удельной ударной вязкости композиций.

(21) N 95/000671 A

(22)(23) 10.08.95

(51) C 09 D 4/06

(76) Sadiqov Kamil İsmayıl oğlu

Məmmədova Pərvin Şamxal qızı

Tağıyeva Zəmfira Cəmil qızı

(54) OS-1 sintetik əlif yağının alınması üsulu.

(57) Təklif edilən ixtira sintetik əlifflərin alınması sahəsinə aiddir.

Ixtiranın məqsədi - neft emalı sənayesində əmələ gələn tullantılardan alınan naftən turşularının duzları əsasında, dəniz suyu və plastifikator əlavə etmək yolu ilə yeni üsulla sintetik əlifflər alınmasıdır.

Ixtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, sintetik əlifflər alınması üçün xammal kimi neft emalı sənayesinin tullantıları olan dizel və ya aq neft yanacaqlarının qələvələrlə təmizlənməsi zamanı yaranan, tərkibində 15-20% naftən turşularının natrium duzları olan mayedən, dəniz suyu, karbohidrogen həlledici və dibutilftalat plastifikatorundan istifadə edilir.

(76) Садыгов Камиль Исмаил оглы
Мамедова Парвин Шамхал кызы
Тагиева Земфира Джамил кызы

(54) Способ получения синтетической олифы ОС-1

(57) Предполагаемое изобретение относится к области получения синтетической олифы.

Задача изобретения - разработка нового способа получения синтетической олифы на основе солей нафтеновых кислот - отходов нефтеперерабатывающей промышленности, морской воды и пластифицирующей добавки.

Сущность изобретения заключается в том, что при получении синтетической олифы, с целью утилизации промышленных отходов нефтехимического производства, в качестве сырья используется дизельно - или керосинощелочные отходы (ДШО, КШО), получаемые при очистке светлых нефтепродуктов (керосина, дизельного топлива) щелочью и содержащие 15-20% натриевых солей нафтеновых кислот, а также морская вода, углеводородный растворитель и пластификатор - дибутильфталят.

(21) N 98/001113 A

(22)(23) 09.06.98

(51) C 09 K 3/00, E 21 B 43/00

(71)(73) Azərbaycan Milli Aerokosmik Agentliyi

(72) Paşayev Arif Mir Cəlal oğlu

Mehdiyev Arif Şəfaət oğlu

Nizamov Telman İnayət oğlu

Qurbanov Rəhman Əliskəndər oğlu

Hümbətov Həsən Həşim oğlu

Orucov Böyükəgə Zərbəli oğlu

Нәсієв Адил Ханоглан оглу

(54) Neftin çıxarılması və neqli zamanı parafin çöküntüsünün aradan qaldırılması üsulu.

(57) İxtira neft çıxarma sənayesinə, konkret olaraq neftin çıxarılması və neqli zamanı parafin çöküntüsünün kimyəvi reagentlərin köməyi ilə aradan qaldırılması üsullarına aiddir.

Parafin çöküntüsünün aradan qaldırılması üçün həlqəvi fəzaya yüksək təzyiqli qazın köməyi ilə müxtəlif dozalarda inhibitor vurulması üsulu təklif olunur. Inhibitor kimi aşağıdakı miqdarda komponentlərdən ibarət qarışıq işlədilir, kütlə % ilə:

Neft turşusu duzları	10-25
Neft həlledicisi	20-50
Su	qalanı

Tətbiq olunan inhibitorun tərkibində zəhərli komponentlər yoxdur. O yüksək effektə malikdir. Inhibitorun sərfi çıxarılan neftin 0,01-0,30%-i qədərdir.

(71)(73) Азербайджанское Национальное Аэрокосмическое Агентство

(72) Пашаев Ариф Мир Джалал оглы

Мехтиев Ариф Шафаят оглы

Низамов Тельман Инаят оглы

Гурбанов Рахман Алиискендер оглы

Гумбатов Гасан Гашим оглы

Оруджев Бейюкага Зарбали оглы

Гаджиев Адиль Ханоглан оглы

(54) Способ ингибирования отложения парафина при добыче и транспортировке нефти.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, а именно, к способам ингибирования отложения парафина при добыче и транспортировке нефти с помощью химических реагентов.

Предлагается способ ингибирования отложения парафина дозированием ингибитора в кольцевое пространство с помощью газа высокого давления. В качестве ингибитора применяли состав, содержащий компоненты в следующем соотношении, в масс. %:

Соли нефтяных кислот	10-25
Нефтяной растворитель	20-50

Вода

остальное

Применяемый ингибитор не содержит высокотоксичных компонентов, характеризуется высокой эффективностью. Его расход составляет 0,01-0,30% от объема добываемой нефти.

(21) N 97/000873 A

(22)(23) 03.12.96

(51) C 10 G 19/02

(76) Mürşüdlü Çingiz Cəfər oğlu

(54) Açıq rəngli neft fraksiyalarının neft turşularından təmizlənməsi üsulu.

(57) Bu ixtira neft emalı sənayesinə aiddir və açıq rəngli neft məhsulları istehsalında işlədilə bilər.

Təklif olunan üsulun məqsədi reagentin regenerasiyası və eyni zamanda neft turşularının ayrılması və müntəzəm olaraq standartda uyğun neft məhsulunun alınması ilə açıq rəngli neft fraksiyalarının neft turşularından ammonyaklı su ilə təmizlənməsi texnologiyasını sadələşdirməkdən və təkmilləşdirməkdən ibarətdir.

Açıq rəngli neft fraksiyalarının neft turşularından ammonyaklı su ilə təmizlənməsi, təmizlənmiş yanacağı neft turşusu ilə maye qatışıqdan ayrılmış su fazası ilə yuyulması və qələvi tullantısının yüngül karbohidrogen həlledici ilə yağsızlaşdırılması əksəxinli çox pilləli kalonlarda aparılır, qələvi tullantısının parçalanmasından alınan tünd ammonyaklı su və işlənmiş yuyucu su isə reagent tutumuna verilir. Bu, texnoloji sxemdə su fazasının bir qapalı sirkulyasiya xətti olmasına imkan verir. Nəticədə açıq rəngli neft fraksiyalarının neft turşularından ammonyaklı su ilə təmizlənməsinin tullantisiz texnologiyası sadələşir.

(76) Муршудлу Чингиз Джафар оглы

(54) Способ очистки светлых фракций нефти от нефтяных кислот

(57) Данное изобретение относится к нефтеперерабатывающей промышленности и может быть использовано в производстве светлых нефтепродуктов.

Задачей предлагаемого способа является упрощение и усовершенствование технологии очистки светлых фракций нефти от нефтяных кислот аммиачной водой с регенерацией реагента и одновременным выделением технических нефтяных кислот и получением нефтепродукта

соответствующего стандарту. Очистку светлых фракций нефти от нефтяных кислот аммиачной водой, промывку очищенного топлива водной фазой, отделенной из жидкой смеси с нефтяной кислотой и обезмасливание щелочного отхода легким углеводородным растворителем осуществляют в противоточных многоступенчатых колоннах, а крепкая аммиачная вода, полученная при разложении щелочного отхода, и отработанная промывная вода поступают в емкость реагента, что позволяет иметь в технологической схеме одну замкнутую циркуляционную линию водной фазы. В результате этого упрощается безотходная технология очистки светлых фракций нефти от нефтяных кислот аммиачной водой.

(21) N 97/000874 A

(22)(23) 03.12.96

(51) C 10 G 19/08

(76) Mürşüdlü Çingiz Cəfər oğlu

(54) Neft fraksiyalarının ammonyaklı su ilə təmizlənməsində alınan qələvi tullantılarının parçalanması üçün aparat.

(57) Bu ixtira neft emalı sənayesinə aiddir və neft məhsulları istehsalında işlədilə bilər.

Təklif olunan qurğunun məqsədi aparatın konstruksiyasını, hazırlanmasını sadələşdirmək, etibarlılığını artırmaq və qələvi tullantısının praktiki olaraq tam parçalanmasını təmin etməkdir. Qələvi tullantısının parçalanması gövdəyə xarici tərəfdən qaynaq olunmuş istilik mübadiləsi elementləri olan üfüqi silindrik aparatda aparılır. Maye axın aparatın daxilində ötürmələri olan eninə arakəsmələrlə tamamilə bölmələrə ayrılmışdır. Xarici istilik mübadiləsi elementlərindən istifadə olunması konstruksiyanı xeyli sadələşdirməyə, aparatın etibarlılığını artırmağa və qələvi tullantısının praktiki olaraq tam parçalanmasına imkan yaradır.

(76) Муршудлу Чингиз Джафар оглы

(54) Аппарат для разложения щелочных отходов, полученных при очистке нефтяных фракций аммиачной водой.

(57) Данное изобретение относится к нефтеперерабатывающей промышленности и может быть использовано в производстве нефтепродуктов.

Задачей предлагаемого устройства является упрощение конструкции, изготовления, повышение надежности аппарата

и обеспечение практически полного разложения щелочного отхода.

Разложение щелочного отхода проводится в горизонтальном цилиндрическом аппарате с теплообменными элементами, приваренными к корпусу с наружной стороны.

Жидкий поток внутри аппарата секционирован полностью с помощью поперечных перегородок с отводами.

Использование наружных теплообменных элементов позволяет значительно упростить конструкции, повысить надежность аппарата и обеспечить практически полное разложение щелочного отхода.

(21) N 97/000957 A

(22)(23) 23.04.97

(51) C 10 G 33/04

(71)(73) Azərb. EA Neft-kimya Prosesləri İnstitutu

(72)Abdullayev Yaqub Hidayət oğlu

Əhmədov Sabir Mustafa oğlu

Kamilov Mirnağı Ağaseyid oğlu

Zeynallı Səidə Məhərrəm qızı

Nəsirov Mədət Cərulla oğlu

Rzayev Əkrəm Xəlil oğlu

(54) Deemulqator.

(57) Nəzərdə tutulan "Deemulqator-SK-PPQ" neftlərin deemulsasiya sahəsinə, daha dəqiq, davamlı neft emulsiyalarını daşımaq üçün deemulqator kompozisiyasına aiddir.

Məqsəd səmərəli və iqtisadi cəhətdən əlverişli yeni deemulqatorun tapılması və məlumatların çeşidinin genişləndirilməsidir.

Təklif olunan deemulqator sulfolaşdırılmış C_{16} - C_{18} karbon turşularının qələvi metal duzu, izopropil spirti, su, əlavə olaraq propilen qlikol istehsalının kub qalığından, duz kimi işə göstərilən sulfolaşdırılmış turşuların kalium duzundan və komponentlərin kütlə %-lə aşağıdakı miqdarlarından ibarətdir:

Sulfolaşmış C_{16} - C_{18} karbon turşularının kalium duzu	- 16-21
İzopropil spirti	- 5-15
Propilenqlikol istehsalının kub qalığı	- 5-20
Su	- qalanı

Göstərilən tərkibdə iki deemulqatordan istifadə etdikdə qarşıya qoyulan məqsədə nail olunur, belə ki, deemulqatorun səfi

100qL-dən 36-50qL, suyun çökdürmə müddəti 5-6 saatdan 1,5-2 saat qədər azalır və deэмульsiya dərəcəsi 100% təşkil edir

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов АН Азерб Республика

- (72) Абдуллаев Ягуб Гидаят оглы
- Ахмедов Сабир Мустафа оглы
- Камипов Мирнаги Агасейд оглы
- Зейналлы Саида Магьррам кызы
- Насиров Мадат Джарулла оглы
- Рзаев Акрам Халил оглы

(54) Дезмулгатор

(57) Предлагаемое изобретение "Дезмулгатор -СК-ППГ" относится к области деэмульсации нефтей, а именно к композиции дезмулгатора для разрушения стойких нефтяных эмульсий

Задача заключалась в поиске нового эффективного и экономичного дезмулгатора и расширении ассортимента существующих

Задача решена тем, что предлагаемый дезмулгатор содержит соль щелочного металла сульфированных ненасыщенных карбоновых кислот C₁₆-C₁₈, изопропиловый спирт, воду, дополнительно кубовый остаток от производства пропиленгликоля, а в качестве соли - калиевую соль указанных сульфированных кислот при следующем содержании компонентов, % масс.:

Калиевая соль сульфированных карбоновых кислот C ₁₆ -C ₁₈	- 16-21
Изопропиловый спирт	- 5-15
Кубовый остаток от производства пропиленгликоля	- 5-20
Вода	остальное

При использовании дезмулгатора в указанном составе выполняется поставленная задача, т.е. расход дезмулгатора снижается от 100 г/т до 36-50 г/т, а время отстоя от 5-6 часов до 1,5-2 часа, при которых степень деэмульсации составляет 100%.

(21) N 95/000653 A

(22)(23) 05.07.95

(51) C 10 G 73/02-04,06

(71)(73) Azərb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-kimya Prosesləri İnstitutu

(72) Səmədova Fəzilə İbrahim qızı

Qasımova Aliyə Mirzə qızı

Əliyeva Vəcibə Məmməd Sadıx qızı

(54) Parafinin alınma üsulu.

(57) İxtira neft emalı, neft məhsullarının istehsalı sahəsinə, xüsusən parafinin alınmasına aiddir.

İxtiradan məqsəd, parafinin çıxımını artırmaq, istifadə olunan reagentlərin miqdarını azaltmaq, enerji xərclərini aşağı salmaq, yeni iqtisadi cəhətdən səmərəli üsul yaratmaqdır.

Məqsəd aşağıda göstərilən qayda ilə həll edilib: parafinli xammal - tərkibində 10-15% yağ olan qaç xammalı həlledici mühitində karbamidlə parafinsizləşmə prosesinə düçar edilir, əmələ gəlmiş kompleks duru fazadan ayrılır və bu duru faza 40-50% karbamidlə əlavə qarışdırılır, 1-ci və 2-ci stadiyalardan alınan komplekslər birləşdirilir, su ilə parçalanır və nəticədə məqsədli məhsul alınır.

Məqsədin həll olmasına həmçinin o səbəb olur ki, parafinsizləşmə benzin, karbamid və spirtin 1:(1-1,4):(0,8-1,0):0,1 nisbətində qarışıqla aparılır.

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов АН Азерб.Респуб.

(72) Самедова Фазиля Ибрагим кызы

Гасымова Алия Мирза кызы

Алиева Ваджиха Мамед Садых кызы

(54) Способ получения парафина.

(57)Изобретение относится к области нефтепереработки, способам получения нефтепродуктов, в частности парафина.

Задача заключалась в том, чтобы создать экономичный способ, позволяющий получить с высоким выходом качественный, отвечающий требованиям ГОСТ, готовый продукт-парафин при низком расходе реагента и низких энергетических затратах.

Задача решена тем, что предложен способ получения парафина, включающий депарафинизацию парафинсодержащего сырья, причем сырье гач с содержанием масла 10-15% подвергают депарафинизации карбамидом в среде растворителей с последующим

выделением образовавшегося комплекса и жидкой фазы, при этом жидкую фазу дополнительно обрабатывают 40-50% карбамида, полученный комплекс выделяют и объединяют с комплексом первой стадии, после чего их разлагают водой и фильтруют, выделяя целевой продукт

Решению задачи способствует и то, что депарафинизацию сырья проводят смесью бензина, карбамида и спирта, взятых в соотношении 1:(1-1,4):(0,8-1,0):0,1. Предлагаемый способ позволяет получить парафин с высоким выходом 71,8-75,7%.

(21) N 95/000657 A

(22)(23) 10.07.95

(51) C 10 M 135/20, 135/22, 135/28

(71)(73) Azerb. Respub. EA Y.H.Məmmədəliyev adına Neft-kimya Prosesləri İnstitutu

(72) Sultanov Sultan Əsker oğlu

Seyidov Zakir Cəlal oğlu

Mustafayeva Hicran Fərhad qızı

(54) Yeyilməyə qarşı aşqarın alınma üsulu.

(57) İxtira neft-kimya sintezi sahəsinə aid olub ayrı-ayrı hallarda aşqarların alınmasında, yağlar və xüsusi mayelər üçün tərkibində kükürd olan yeyilməyə qarşı aşqarın sintezində istifadə oluna bilər.

Yeyilməyə qarşı keyfiyyətli aşqarın sadə, texnoloji və iqtisadi cəhətdən sərfəli olan alınma üsulunu işləyib hazırlamaq məsələsi qarşıya qoyulmuşdur.

Məsələ yeyilməyə qarşı aşqarın alınma üsulu-yüksək temperaturda karbohidrogenlərin kükürləşməsi, bu məqsədlə koks istehsalının əlavə məhsulu olan, 194-360°S qaynayan yüngül qazoyl fraksiyasını əvvəlcədən Al_2O_3 ilə təmasda olduqdan sonra 160-180°S-də xammalın kükürdə (14-17):1(kütlə) nisbətində kükürləşməsinə təklif etməklə həll olunmuşdur.

Xammalın Al_2O_3 (40-50) :1 həcmi nisbətində təmasda olunması da məsələnin həllinə kömək edir.

Təklif olunmuş üsulla alınan məhsul 2,70-2,80%(kütlə) tərkibində ümumi S saxlayır ki, bu da yüksək yeyilməyə qarşı xassə (dy 0,85/0,42mm) ilə səciyyələnilir.

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов АН Азерб. Респуб.

(72) Султанов Султан Аскер оглы

Сеидов Закир Джалал оглы

Мустафаева Хиджран Фархад кызы

(54) Способ получения противоизносной присадки

(57) Изобретение относится к нефтехимическому синтезу, в частности получению присадок и может быть пригодно при синтезе серосодержащих противоизносных присадок к маслам и специальным жидкостям.

Задача заключалась в том, чтобы создать простой, технологичный и экономичный способ, позволяющий получить качественную противоизносную присадку.

Задача решена тем, что предложен способ получения противоизносной присадки, включающий осернение углеводорода при повышенной температуре, для чего используют побочный продукт производства кокса - углеводородную фракцию 194-360°C легкого газойля, который предварительно контактируют с Al_2O_3 , после чего осерняют при 160-180°C при соотношении сырья к сере равным (14-17):1(мас.).

Решению задачи способствует также то, что контактирование проводят при объемном соотношении сырья к Al_2O_3 равным (40-50):1.

По способу получается продукт содержащий 2,70-2,80%(мас.) общей серы, обладающий высоким противоизносным свойством (dy 0,85/0,42 мм).

(21) N 98/001163 A

(22)(23) 14.04.98

(51) C 12 M 1/40, G 01 N 27/26

(71)(73) Azərbaycan EA A.I.Qarayev adına Fiziologiya İnstitutu, Azərbaycan EA M.F.Naqiyev adına Kimya Texnologiyasının Nəzəri Problemləri İnstitutu

(72) Naqiyev Tofiq Murtuza oğlu

Babazadə Səlim Nadir oğlu

Abbasova Mələhət Tağı qızı

Quliyev Sadiq Əhməd oğlu

Stepanova Elana Vitalyevna

Agaməmmədova Lalə Məhərrəm qızı

(54) Katalaz biosensoru.

(57) İxtira imitasion katalizin müvəffəqiyyətləri əsasında analitik vericilər yaradılması sahəsinə aiddir.

İxtiraya tibbi diaqnostika, biotexnologiya, ekolojiya, ətraf mühitin mühafizəsi, sürətli elektrokimyəvi analiz usulları və elektrokatalizdə istifadə oluna bilər.

Müəlliflərin qarşısında imitasion kataliz və biokimyayın əldə etdiyi müvəffəqiyyətlər əsasında iş xüsusiyyətlərini optimallaşdırmaq usulu ilə yüksək effektivliyə, başqa sözlə, yüksək həssaslıq, spesifiklik, uzunmüddətli xidmət müddətinə malik və xarici təsirə davamlı olan biosensor yaratmaq vəzifəsi qoyulmuşdur.

İxtiraya görə aktiv komponent ilə metal elektroddan ibarət olan katalaz biosensorda aktiv komponent kimi alüminium folqanın səthinə fikse olunan bioimitator təklif edilir.

İxtiraya görə bioimitator hematinin daşıyıcının səthinə adsorbsiyası usulu ilə sintez edilmişdir. Daşıyıcı olaraq alüminium oksid, seolitlər və silisium-oksit kimi qeyri-uzvu maddələr təklif edilir.

İxtiraya görə bioimitator nazik yapışqan təbəqəsi ilə alüminium folqanın səthinə yapışdırılır.

İxtiraya görə bioimitatorun başqa bir növü alüminium - oksidi üzərinə adsorbsiya olunduqdan sonra tripsinlə hidroliz olunmuş katalaza fermentinin fraqmentləri ola bilər.

(71)(73) Институт Физиологии им. А.И Гараева АН Азербайджана, Институт Теоретических Проблем Химической технологии им. Ак. М.Ф. Нагиева АН Азербайджана.

(72) Нагиев Тофик Муртуза оглы
Бабазаде Салим Надир оглы
Аббасова Малахат Таги кызы
Гулиев Садиг Ахмед оглы
Степанова Элана Витальевна
Агамамедова Лала Магеррам кызы

(54) Каталазный биосенсор

(57) Изобретение относится к области создания аналитических датчиков на основе достижений имитационного катализа.

Изобретение может быть использовано в медицинской диагностике биотехнологии, экологии и охране окружающей среды, экспрессных методах электрохимического анализа и электрокатализа.

Перед авторами стояла задача создания высокоэффективного биосенсора путем оптимизации рабочих характеристик на основе достижений имитационного катализа и биохимии, т.е. дешевого и доступного биосенсора, обладающего высокой чувствительностью, специфичностью,

длительным сроком службы и устойчивостью к воздействиям внешней среды

В каталазном биосенсоре, содержащем металлический электрод с активным веществом, согласно изобретению, электрод представляет собой алюминиевую фольгу с зафиксированным на ней биоимитатором. Биоимитатор синтезирован адсорбцией гематина на поверхности носителя представляющего собой неорганическое соединение (оксид алюминия, либо цеолит, либо окись кремния).

Согласно изобретению, биоимитатор может также представлять собою фрагмент каталазы, гидролизованной трипсином, адсорбированным на поверхности носителя (оксида алюминия)

(21) N 96/000766 A

(22)(23) 07.12.95

(51) C 23 C 12/02

(71)(73) Az EA Mineral Xammalın Kompleks Emalı üzrə Təcrübə İstehsalatı Xüsusi Konstruktor-texnoloji Bürosu (MXKE TİXKTB)

(72) Həsənov Qəhrəman Soyun oğlu

Yusifov Vaqif Hübət oğlu

Sadıxov Məzəhir Əbdürrəhim oğlu

Mahmudov Hikmət İsmayıl oğlu

(54) Polad məmulatların xromalüminləşdirilməsi üçün tərkib.

(57) İxtira metalların kimyəvi-termiki emalı sahəsinə, xüsusən xrom və alüminiumun termodiffuziya metodu ilə metal səthinə hopdurulmasına aiddir və sənayenin müxtəlif sahələrində polad hissələri yüksək temperatur və aqressiv mühitlərin təsirindən mühafizə etmək üçün istifadə oluna bilər.

Təklif edilən ixtiranın qarşısında qoyulan məsələ polad məmulatların səthində yüksək temperatura davamlı olan daha qalın örtük təbəqəsinin alınmasını təmin edən yeni effektiv tərkibin işlənib hazırlanmasıdır.

Təklif edilən ixtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, xromalüminləşdirmə üçün tərkibə aşağıdakı komponentlər göstərilən nisbətdə daxildir, kütlə%: alüminium - 12-15; şişirdilmiş perlitin alüminium ilə 1:1-3 nisbətində götürülmüş qarışığı - 30-35, ferrovanadium -5-10, ammonium xloridin, alüminium floridin və xrom üçxloridin ekvimolyar qarışığı -3-5; xrom -yerdə qalanı, şişirdilmiş perlit kimi tərkibində aşağıda göstərilən komponentlər olan perlit istifadə olunur, kütlə%;

SiO_2 - 76,20-76,30; Al_2O_3 - 13,8-14,10; Fe_2O_3 - 0,38-0,42; CaO - 0,85-0,9; Na_2O - 3,8-4,1; K_2O - 4,0-4,1.

İstifadə olunan tərkib məlum tərkiblə müqayisədə səthi daha təmiz olan, istiliyə davamlılığı 1,5-1,7 dəfə, qalınlığı 60-80 mkm və istiliyin dövrü dəyişməsinə davamlılığı isə 35-60 dövr üstün diffuziya örtüyünün alınmasına imkan verir.

(71)(73) СКТБ КПМС с ОП

(72) Гасанов Гахраман Союн оглы

Юсифов Вагиф Гумбат оглы

Садыхов Мазахир Абдуррагим оглы

Махмудов Хикмет Исмаил оглы

(54) Состав для хромалитирования стальных изделий.

(57)Изобретение относится к химико-термической обработке в частности к составам для комплексного диффузионного насыщения хромом и алюминием и может быть применен в различных отраслях промышленности для защиты деталей от воздействия высоких температур и агрессивных сред.

Задачей предлагаемого изобретения является разработка состава для хромалитирования стальных изделий, обеспечивающего получение хромалитированного слоя с повышенной жаростойкостью и большей глубиной.

Сущностью предлагаемого изобретения является то, что состав для хромалитирования стальных изделий содержит нижеуказанные компоненты при следующем их соотношении, мас. %: алюминий -12-15; феррованадий -5-10; эквимольную смесь хлористого аммония, фтористого алюминия и трихлорида хрома -3-6; вспученный перлит в смеси с окисью алюминия в соотношении 1:1-3; -30-35; хром остальное причем в качестве вспученного перлита используют перлит, содержащий следующие компоненты, мас. %:

SiO_2 - 76,20-76,30; Al_2O_3 - 13,8-14,10; Fe_2O_3 - 0,38-0,42; CaO - 0,85-0,9; Na_2O - 3,8-4,1; K_2O - 4,0-4,1.

Используемый состав позволяет получать стальные изделия с улучшенной чистотой поверхности, обладающей термостойкостью в 1,5-1,7 раз выше по сравнению известным, глубиной диффузионного слоя на 60-80 мкм выше, а термоциклическостью на 35-60 циклов выше.

(21) N 95/000574 A

(22)(23) 28.06.94

(51) C 23 C 13/08

(71)(73) Azərb. EA Fizika İnstitutu

(72) İbrahimov Namiq İbrahim oğlu
Kajlayeva Reyxanat İbrahim qızı
Şneydman Mark İsaakoviç

(54) Elektrofotografik laylar çəkən vakuüm qurğusunun buxarlandırıcısı

(57) İxtira surət çıxaran çoxaldan aparatların elektrofotografiya layının çəkilməsi üçün vakuüm texnikasına, xüsusilə elektrofotografiyada tətbiq olunan yarımkəçirici selen layının çəkilməsinə aiddir.

İxtiranın əsas məqsədi bircinsli elektrofotografiya layını almaq və onların fotoelektrik parametrlərinin sabilliyini artırmaqdır. Bu məqsədə nail olmaq üçün vakuüm qurğusunda üst və alt ovuqların arasında yaranan soplanın əvvəlində xüsusi qızdırıcı element yerləşdirilir. Bu işə oturaçağa yönəldilən selen buxarının molekulyar tərkibinin dəyişdirilməsinə imkan yaradır və onu homogenləşdirir.

(71)(73) Институт Физики АН Азерб. Респуб.

(72) Ибрагимов Намиг Ибрагим оглы
Кажлаева Рейханат Ибрагим кызы
Шнейдман Марк Исаакович

(54) Испаритель вакуумной установки для нанесения электрофотографических слоев.

(57) Изобретение относится к вакуумной технике для нанесения электрофотографических слоев копировально-множительных аппаратов, в частности, к области нанесения полупроводниковых селеновых слоев, применяемых в электрофотографии.

Задачей изобретения является получение однородных электрофотографических слоев и повышение стабильности их фотоэлектрических параметров. Для решения данной задачи в вакуумной установке, у начала сопла, образованного открытым краем нижнего кольцевого лодочного испарителя и днищем верхнего, помещают дополнительные нагревательные элементы.

Bölmə E.
Tikinti, mədən işləri.

Раздел E.
Строительство, горное дело.

(21) N 96/000727 A

(22)(23) 01.06.95

(51) E 02 B 17/00

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimsənilməsi üzrə Dövlət Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu "Denizneftqazlayihə"

(72) Qurbanov Eloglan Cabaroviç

Hacıyev İmran Mustafa oğlu

Hacıyev Fərman Mustafa oğlu

(54) Stasionar platformanın dayaq bloku və onun quraşdırılması üsulu

(57) İxtira dəniz hidrotexniki tikinti sahəsinə, məxsusi olaraq dəniz stasionar platformalarının tikintisinə aiddir.

İxtiranın məqsədi, sahilə zavod şəraitində hazırlanan, dayanıqlığını təmin edən dirəkləri olan, dayaq blokunun vahid konstruksiyası yaradılması hesabına qurğunun etibarlılığını və işləmə müddətini artırmaqdan və həmçinin quraşdırma üsulunu sadələşdirməkdən ibarətdir.

Qoyulmuş məqsədə nail olmaq üçün dəniz stasionar platformasının dayaq blokunun konstruksiyası özünün kənarlarında onu həm nəqliyyatda, həm də işçi vəziyyətdə çevrilməkdən qoruyan dirəklərlə təmin edilmişdir; blokun sualtı orta hissəsində o, pontonları və uclarında olan fəza ferması şəklində hazırlanmış dirəklərlə daimi şarnir olaraq bağlanmışdır; dirəklər tranzit vəziyyətində dayaq blokunun suüstü hissəsinin yuxarı tərəfində dayaq blokuna birləşdirilmişdir ki, bu da onun nəql olunmasını və quraşdırılmasını təmin edir; dirəklər işçi vəziyyətində blokdan ayrılma, döndərilmə, quraşdırma əməliyyatları aparıldıqdan sonra dənizin dibində qrunta bağlanır; dirəklərin mailliyi onların söykənəcəklərinin köməyi ilə son vəziyyətinə çatdırılır; dirəkləri şarnirin ətrafında səlis döndərmək və onu söykənəcəklə kontakta çatan qədər qrunta yeritmək üçün, dayaq blokunda yerləşdirilmiş bucurqada sarılmış kanatla nəzarət edilir, kanatın bir ucu dirəyin pontonuna bağlanır. Dirəklərin sayı dayaq blokunun üzvlərinin sayına bərabərdir.

Dayaq bloku zavodun stapelində hazırlandıqdan sonra, dirəklər üzərində yerləşdirilir və bərkidilir; bundan sonra bütün

konstruksiya yığılmış halda, özüboşaldan nəqliyyat barji üzərinə sürüşdürülür, yürüş vəziyyətində bərkidilir və suya buraxılan yerdən aparılır, burada dayaq bloku yürüş vəziyyətində bərkitmələrdən azad edilir və suya buraxılır. Dayaq bloku dirəklərlə birlikdə suyun üstü ilə dartılaraq gəminin yedəyində aparılır, ballast əməliyyatının köməyi ilə şaquli vəziyyətdə gətirilir, qrunta oturdurulur və dənizin dibinə bərkidilir.

Dirəklər dayaq bloku ilə şarnir əlaqəsi qalmaq şərti ilə blokun yuxarı hissəsindən aralandırılır, şarnir ətrafında döndərməklə yuxarı vəziyyətdən aşağı vəziyyətə keçirilir və suya batırılır; pontonlar dənizin dibinə toxunandan sonra dirəklər söykənəcəklərə toxunana qədər qrunta batırılır. Dirəkləri pontonlarla birlikdə kənarə çəkmək üçün adi gəmilərdən (yedəklərdən) istifadə olunur; dirəkləri suya və sonra dənizin dibinə qrunta batırmaq üçün, onların pontonları ballastla doldurulur.

Dönmənin səlisliyinə və suya batırmaya nəzarət etməkdən ötrə bucurqadla kanatdan istifadə olunur.

Dayaq blokunun təklif olunan dirəkli konstruksiyası və quraşdırılma üsulu dəniz stasionar platformasının etibarlılığını və uzunömürlülüyünü artırmağa, xarici mühitin təsirindən yaranan yükləri azaltmağa, blokun quraşdırılma üsulu isə, həm quraşdırma vaxtını, həm də material xərclərini xeyli dərəcədə azaltmağa təminat verir.

(71)(73)ГосНИПИ Гипроморнефтегаз

(72) Гурбанов Эль-оглан Джабарович

Гаджиев Имран Мустафа оглы

Гаджиев Фарман Мустафа оглы

(54) Опорный блок стационарной платформы и способ его монтажа.

(57) Изобретение относится к морскому гидротехническому строительству, в частности, к строительству морских стационарных платформ.

Задачей изобретение является повышение надежности и долговечности сооружения за счет создания в заводских и береговых условиях единой конструкции опорного блока с подкосами, обеспечивающими его устойчивое положение, а также упрощение способа монтажа.

Решение задачи достигается тем, что конструкция опорного блока морской стационарной платформы, содержащая с внешней стороны подкосы, защищающие его от опрокидывания, выполнена единой с подкосами, как в транспортном, так и в рабочем положении, для чего в средней

подводной части опорный блок постоянно шарнирно соединен с подкосами, изготовленными в виде пространственных ферм с понтонами и шипами на концах, которые в транспортном состоянии заведены и состыкованы с верхней надводной частью опорного блока, что обеспечивает его транспортабельность и монтажеспособность, а в рабочем после расстыковки, разворота и осуществления монтажных операций, заглубляется в грунт дна моря. Наклоны подкосов фиксируются в рабочем положении ограничителями, снабженными самозаклинивающимися устройствами, а главный разворот подкосов вокруг шарниров и заглубление понтонов в грунт до упора в ограничители, контролируется лебедкой, расположенной на верхнем основании опорного блока, конец троса которой прикреплен к понтону. Число подкосов соответствует числу граней опорного блока. После изготовления опорного блока на степлях завода строителя на него устанавливают и закрепляют подкосы. Затем, всю конструкцию в сборе надвигают на саморазгружающуюся транспортную биржу, крепят по-походному и транспортируют к месту спуска, где освобождают от креплений по-походному и спускают на воду. Находясь на плаву опорный блок совместно с подкосами буксируют к месту его установки, где балластируют, приводят в вертикальное положение, погружают на грунт и закрепляют к морскому дну. Оставаясь сочлененными с опорным блоком подкосы расстыковывают от опорного блока в верхней части, переводят из верхнего положения в нижнее разворотом вокруг шарниров и погружают в воду, а затем после касания понтонов дна заглубляют в грунт до упора в ограничители. Отвод подкосов с понтонами осуществляют обычными судами (буксирами), а погружение подкосов в воду и затем в морской грунт, производится путем придания понтонам отрицательной плавучести за счет заполнения их отсеков балластом. Контроль плавности разворота и погружение осуществляется лебедкой с тросом.

(21) N 98/001011 A

(22)(23) 21.08.97

(51) E 04 B 47/00

(76) Mehdiyev Əşrəf Xanlar oğlu

(54) Dərinlik nasos qurgusu.

(57) Dərinlik nasos qurğusu, mexanikləşdirilmiş neft çıxarılması texnikasına aid olub neft çıxarmada ən global məsələlərin həllini təmin edir, yəni:

- Konstruktiv imkanları neft quyularının az dinamik səviyyəli çox böyük dərinliklərdən istismarını mümkün edir.
- Ştanqların üzərinə düşən çoxlu yüklə əlaqədar onların qırılması ilə tez-tez baş verən qəzaların qarşısını almağa imkan yaradır.

Dərinlik nasos qurğusu, həlqəvi boşluq əmələ gətirməklə quyuya qoyulan nasos-kompressor boru kolonundan ibarət olub, onun aşağı hissəsində nasos silindri, qəbul filtri və sorma klapanı ilə birlikdə yerləşən və onda yerləşdirilən və qayıtma-daxilolma hərəkətli ötürmə mexanizmi ilə bağlı olan axarlı plunjer içi boş ştokla, plunjerin üst boşluğunu həlqəvi boşluqla əlaqələndirmək üçün silindr yuxarı hissə məntəqəsində radial axıtma dəyişi ilə təchiz olunmuş silindrdən yuxarı diametri birincidən kiçik olan ikinci silindr quraşdırılıb və onda mayenin qalxma boşluğu istiqamətində açılma imkanına malik olan əks klapana qurulmuş axarlı plunjer yerləşdirilib və o içi boş ştok vasitəsi ilə birinci silindrdə olan axarlı plunjerlə və nasos ştanqı kolonnası ilə birləşdirilib.

(76) Мехдиев Ашраф Ханлар оглы

(54) Глубинно-насосная установка

(57) Глубинно-насосная установка, относится к механизированной добычи, обеспечивает решению более глобальных задач в нефтедобыче, а именно:

- Конструктивные возможности позволяет эксплуатации нефтяных скважин со сверхдопустимых глубин с низким динамическим уровнем.
- Создает возможности ликвидировать частную аварийность из-за поломки насосных штанг в связи с большой нагрузкой на штанги.

Глубинно-насосная установка содержит установленную в скважину с образованием кольцевой колонну насосно-компрессорных труб, в нижней части которой расположен цилиндр насоса с приемным фильтром и всасывающим клапаном и размещенным в нем и связанным с приводом возвратно-поступательного движения проточным плунжером

со пустотелым штоком, цилиндр в зоне верхней части снабжена радиальным пропускным отверстием для сообщения полости над плунжером с кольцевой полостью, выше цилиндра имеет второй цилиндр с диаметром меньше первого цилиндра и размещен в нем проточный плунжер с встроенным обратным клапаном с возможностью открытия в сторону полостью подъема жидкости и соединен через пустотелый шток с проточным плунжером в первом цилиндре и колонной насосных штанг.

(21) N 93/000224 A

(22)(23) 11.10.93

(51) E 21 B 7/08

(71)(73) Azərb.Dövlət Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası Elm-tədqiqat İnstitutu

(72) Məmmədov Yaşar Hüseyn oğlu

Həsənov Ruslan Yusub oğlu

Quliyev Ramiz Böyükağa oğlu

(54) Diyircəkli mərkəzləşdirici.

(57) Diyircəkli mərkəzləşdirici quyuların qazılmasına, xüsusilə mailiistiqamətli quyuların qazılmasına aiddir, qazma alətinin əsas hissəsi kimi turboburun və ya AQB-nin üzərinə bərkidilir.

İxtiranın məqsədi, mərkəzləşdiricini turboburun və ya AQB və s. istənilən yerində, gövdəyə xətər gətirmədən bərkitməyə imkan yaratmaqdır.

O iki hissədən ibarət gövdə, 5 və 6 dayaq oxları və 1 və 7 diyircəklərdən ibarətdir. Burada ikiye bölünməə konusvaridir qazma kəmərinin aşağı hissəsində bolt 2 və qaykaları 10 bərkidərkən teleskopik sıxılıb pərçimləmə təmin edilməsidir. Bu qazma kəmərinin aşağı hissəsinin yeyilməsini azaldır və quyu lüləsinin düzxətilliyini təmin edir.

(71)(73) Az ГосНИИОТБ

(72) Мамедов Яшар Гусейн оглы

Гасанов Руслан Юсуб оглы

Гулиев Рамиз Бююкага оглы

(54) Роликовый центратор.

(57) Роликовый центратор относится к бурению скважин, а именно к наклонно-направленным и используется, как составная часть бурового инструмента, крепящаяся, например на забойном двигателе.

Целью изобретения является обеспечение установки роликowego центратора непосредственно на любом месте низа бурильной колонны (трубобур, УБТ, СБТ и т.д.), без нарушения наружной поверхности корпуса последней.

Центратор включает корпус, состоящий из двух половин, упорных колец 5 и 6 и роликов 1 и 7. Причем разъем выполнен коническим, что при стягивании болтов 2 гайками 10 обуславливает телескопическое схождение и заклинивание на низе бурильной колонны.

Центратор снижает износ низа бурильной колонны, а также обеспечивает заданную соосность при проводке скважины.

(21) N 94/000336 A

(22)(23) 14.04.94

(51) E 21 B 10/00

(71)(73) Azərb. Dövlət Neft Akademiyası

(72) Ağayev Soltanağa Hacığa oğlu

(54) Qazıma baltasının şaroşkası.

(57) İxtira neft quyularının qazılmasına aiddir.

İxtiranın əsas məsələsi baltanın dişinin yeni konstruksiyasını verməklə mexaniki sürəti və qazıma intervalını artırmaqdır.

Yeni konstruksiyada təklif olunan baltanın dişinin profili çökük şəklindədir.

(71)(73) АзГНА

(72) Агаев Султанага Гаджиага оглы

(54) Шарошка бурового долота.

(57) Изобретение относится к области бурения нефтяных скважин.

Задача изобретения состоит в разработке конструкции зубьев шарошечного долота, обеспечивающего высокие механические скорости и проходку на долота.

Предлагаемые шарошки буровых долот, включающие профиль зубьев, выполненный вогнутыми.

(21) N 96/000800 A

(22)(23) 27.09.95

(51) E 21 B 17/10

(71)(73) Az.Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Bağirov Mikail Kazım oğlu
Nəbiyev Nəbi Nəsim oğlu
Rzazadə Nazim Abutalıb oğlu
Mövlamov Şahbala Siqbət oğlu
Yunusov Ramiz Əlibaba oğlu

(54) Nasos ştanqları protektoru

(57) İstifadə edilməsi: maili və əyilmiş ştanqlı nasos quyularında ştanq və boruların yeyilməsinə qarşı. İxtiranın mahiyyəti: qurğu, ştanq boyu sərbəst hərəkət edən oymaqla təchiz olunmuşdur və kürəvi diyircəklər bu oymaq boyu xüsusi yan yarıqlarda yerləşdirilmişdir. Müsbət səmərə: maili və əyilmiş quyularda işləyən ştanq və boruların ömrünün uzadılması.

(71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности АзНИПИнефть

(72) Багиров Микаил Кязим оглы
Набиев Наби Насиб оглы
Рза-заде Назим Абуталыб оглы
Мовламов Шахбала Сигбат оглы
Юнусов Рамиз Алибаба оглы

(54) Протектор насосных штанг.

(57) Использование: Защита штанг и труб от истирания наклонных и искривленных штангово-насосных скважинах.

Сущность изобретения: элементы качения размещены в специальных продольных боковых прорезях дополнительно снабженной втулки свободно перемещающейся по длине штанги или футовки.

Положительный эффект: увеличивается технический ресурс работы штанг и НКТ в наклонных и искривленных скважинах.

(21) N 95/000618 A

(22)(23) 17.04.95

(51) E 21 B 29/08

(71)(73) Azərbaycan Neft Maşınqayırma İnstitutu (AZİNMAŞ)

(72) Qurbanov Nəriman Hüseynqulu oğlu
Cavadov Rasim Nuru oğlu

(54) Kəşfiyyat quyularının ləğv olunması zamanı boru sütununun kəsilməsi üçün hidro-abraziv, fırlanan boru kəsici.

(57) İxtira neft hasilatı sənayesinə, xüsusilə üzən qazma qurğularından qazılmış quyularda boru sütunlarını kəsmək üçün borukəsicilərə aiddir.

İxtirada qarşıya qoyulan məsələ, kəsici alət olmadan kəsici aləti hidro-abraziv, reaktiv axınla əvəz etməklə boru kəsicinin səmərəliliyini artırmaqdan ibarətdir.

Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll edilir ki, borukəsicinin lüləsi vasitəsilə birləşmiş gövdədən, keçiricidən, yastıqlardan, manjettlərdən, halqavari kipləyicilərdən ibarət olan hidro-abraziv hərəkətli borukəsicinin konstruksiyasında lülə, aşağı hissəsində tankensial yerləşmiş üfüqi kanalları olan başcığa malikdir, bu kanalların sonunda taxma quraşdırılıb ki, bu da reaktiv axın hesabına avtomatik fırlanmanı və boru sütununun kəsilməsini təmin edir.

(71)(73) АЗИНМАШ

(72) Гурбанов Нариман Гусйенгулу оглы

Джавадов Расим Нуру оглы

(54) Гидро-абразивный вращающийся труборез для отрезки обсадных колонн при ликвидации разведочных скважин.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к труборезкам для отрезки обсадных колонн в скважинах, пробуренных с плавучих буровых установок.

Задачей изобретения является повышение эффективности работы трубореза за счет замены режущего инструмента-резца, гидро-абразивной реактивной струей, обеспечивающей отрезку колонны труб, без применения режущего инструмента.

Гидро-абразивный вращающийся труборез, для отрезки обсадных колонн, труб при ликвидации разведочных скважин, включающий корпус ствол, головку, насадки. Ствол трубореза имеет в нижней части головку с горизонтальными каналами расположенными тангенциально на конце которых установлены насадки, обеспечивающие автоматическое вращение и отрезание колонн за счет реактивной струи.

(21) N 96/000707 A

(22)(23) 13.11.95

(51) E 21 B 33/06

(71)(73) Azərb. Neft Maşınqayırma İnstitutu (AZİNMAŞ)

(72) Qurbanov Nəriman Hüseynqulu oğlu

Musayev Əyyam Hüseyn oğlu

Svetkov İvan İvanoviç

Cavadov Rəsim Nuru oğlu

Qədimov Zeynalabdin Hüseyn oğlu

(54) Məsafədən hidravlik və əl ilə idarə olunan kiçik qabaritli preventor.

(57) Təklif edilən ixtira neft-qaz-mədən avadanlığına, xüsusilə quyuların təmiri zamanı quyu üstünün hermetikləşdirilməsi, atqının və açıq fontanların qarşısını almaq məqsədi ilə quyu üstündə quraşdırılan, atqıyaqarşı avadanlığa daxil olan preventorlara aiddir.

Ixtira əl ilə və məsafədən idarə olunan başqa qurğularda da, məsələn, atqıya qarşı avadanlığın siyirtmələri və drosellərində də tətbiq edilə bilər.

Bu ixtirada qarşıya qoyulan əsas məsələ ondan ibarətdir ki, ən az vaxt və güc sərf etməklə əl ilə idarə olunmaqdan məsafədən idarə olunmağa və əksinə keçməyə imkan verən yeni preventor konstruksiyası yaradılmasıdır.

Bu məsələ onunla həll edilir ki, preventorun ötürücüsündə ştokun sonu gediş vinti şəklində yerinə yetirilmişdir və oymaq ilə qarşılıqlı təsirdə olan gediş qaykası ilə birləşmişdir. Həm gediş qaykası, həm də oymaq köndələn pəzlərə malikdirlər. Bu pəzlərdə П - şəkilli şarnirli bənd quraşdırılmışdır və bu bənd onu düz səthi və ya seqment səthi ilə qurmaq imkanına malikdir.

(71)(73) АЗИНМАШ

(72) Гурбанов Нариман Гусейнгулу оглы

Мусаев Аям Гусейн оглы

Цветков Иван Иванович

Джавадов Расим Нуру оглы

Кадымов Зейналабдин Гусейн оглы

(54) Превентор малогабаритный с дистанционным гидравлическим и ручным управлением

(57) Предлагаемое изобретение относится к области нефтегазопромыслового оборудования, в частности, к предотвращению выбросов оборудования, устанавливаемым на устье скважин при их капитальном ремонте с целью герметизации устья и предупреждения выбросов и открытых фонтанов.

Изобретение может быть использовано также в других устройствах, управляемых вручную и дистанционно, например, в задвижках и дросселях противовыбросового или иного оборудования.

Задачей изобретения является создание конструкции превентора с совмещенным ручным и дистанционным управлением с минимальными затратами времени и усилий на переналадку при переходе с ручного привода на дистанционный и наоборот.

Это задача решается тем, что в приводе превентора конец штока поршня выполнен в виде ходового винта и сопряжен с ходовой гайкой, взаимодействующей со втулкой. Как ходовая гайка, так и втулка снабжены поперечными пазами в которых установлен П-образный шарнирный хомут с возможностью его переустановки либо плоскими поверхностями внутрь, либо сегментными.

(21) N 97/000890 A

(22)(23) 02.07.96

(51) E 21 B 33/138

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimşənilməsi üzrə Dövlət Elmi-tədqiqat əə Layihə İnstitutu "Dənizneftqazlayihə"

(72) Süleymanov Ələkbər Bağiroviç

Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu

Şirinov Əhməd Murtuza oğlu

Seyidov Mirəcəfər Mirəli oğlu

(54) Genişlənən tamponaj məhlulu.

(57) İxtira neft çıxarma sahəsinə, məhz zəif sementlənmiş kollektorlardan təşkil olunmuş neft yataqlarında suxurların bərkidilməsinə aiddir.

İxtiranın məqsədi yüksək dərəcədə genişlənməyə və eyni zamanda çox möhkəmliyə və keçiriciliyə malik sement daşı yaradan tamponaj məhlulunun işlənilib hazırlanmasıdır.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, tərkibi tamponaj portlandsementdən, qarışdırmaq üçün sudan və genişləndirici əlavədən ibarət olan məhlulda izopropil spirtindən, genişləndirici kimi alüminium tozundan və doldurucu kimi dənələrinin diametri 0,4-0,6 mm olan kvars qumundan ibarət komponentlər aşağıdakı nisbətdə istifadə olunur, çəki faizi ilə:

Tamponaj portlandsement	-48-50
Kvars qumu	-19-20
Alüminium tozu	-0,02-0,03

Izopropil spirti	-0,5-1,0
Su	-qalani

Məhlulun texniki-iqtisadi üstünlüyü portlandsementə qənaətdən, quyudibi zonada sement daşınan möhkəmliyinin və keçiriciliyinin yüksəldilməsindən ibarətdir.

(71)(73) ГосНИПИ Гипроморнефтваз

(72) Сулейманов Алекпер Багирович

Мамедов Камил Гудрат оглы

Ширинов Ахмед Муртуза оглы

Сеидов Мирджафар Мирали оглы

(54) Расширяющийся тампонажный раствор.

(57) Изобретение относится к области нефтедобычи, а именно, для крепления пород на месторождениях, сложенных слабоцементированными коллекторами.

Задачей изобретения является разработка тампонажного раствора, обладающего высокой степенью расширения, при одновременном повышении прочности и проницаемости цементного камня.

Сущность изобретения заключается в том, что в растворе, включающего тампонажный портландцемент, воду для затворения и расширяющую добавку, используется изопропиловый спирт, в качестве расширяющей добавки алюминиевая пудра и в качестве наполнителя кварцевый песок с диаметром зерн 0,4-0,6 мм при следующем соотношении компонентов, вес, %:

Тампонажный портландцемент	-48-50
Кварцевый песок	-19-20
Алюминевая пудра	-0,02-0,03
Изопропиловый спирт	-0,5-1,0
Вода	остальное

Технико-экономические преимущества раствора заключается в экономии портландцемента, повышении прочности и проницаемости цементного камня в призабойной зоне скважины.

(21) N 94/000259 A

(22)(23) 17.01.94

(51) E 21 B 34/06

(71)(73) Neftqazçıxarma Maşın və Avadanlıqlarının Layihələndirilməsi üzrə Xüsusi Konstruktor Bürosu (XKB Neftmaş)

- (72) Əfəndiyev Oqtay İsmayıl oğlu
Rəhimov Əbdül-Manaf Salman
(54) Dəyişilə bilən qazlift klapanı

(57) İxtira neftçixarma sənayesi sahəsinə aiddir və neft quyularının qazlift üsulu ilə istismarı zamanı istifadə oluna bilər.

İxtiranın məqsədi tərkibində mexaniki qarışıqlar olan mayelərin çıxarılması zamanı sıxılmış qaz axınının klapanından çıxdığı yerdə istiqamətini dəyişmək yolu ilə qazlift klapanının və quyu kamerasının yeyilməsinin qarşısını almaqdan ibarətdir.

İxtiranın mahiyyəti bundan ibarətdir ki, doldurma hissəsindən, dempfer qurğusu ilə təchiz olunmuş silfon kamerasından, ştok-yəhər cütündən və qazın çıxması üçün dəşikləri olan əks klapan hissəsindən ibarət dəyişilən qazlift klapanının əks klapan hissəsi qazın çıxdığı deşiklərin qabağını örtən və özünün konus şəkilli daxili səthi vasitəsilə qaz axını klapanın oxu istiqamətinə yönəldən həlqə ilə təchiz olunmuşdur.

Nəticədə, məhsulunun tərkibində mexaniki qarışıqlar olan quyuların qazlift üsulu ilə istismarı zamanı qazlift klapanının və quyu kamerasının davamlılığı artır, bununla da quyuların təmirarası müddəti və quyu avadanlığının işləmə müddəti uzanır.

- (71)(73) ОКБ Нефтемаш
(72) Эфендиев Огтай Исмаил оглы
Рагимов Абдул-Манаф Салман
(54) Съемный газлифтный клапан.

(57) Изобретение относится к области нефтедобывающей промышленности и может использовано при газлифтной эксплуатации нефтяных скважин.

Задача изобретения заключается в предотвращении разьедания газлифтного клапана и скважинной камеры при добыче жидкости с содержанием механических примесей, путем изменения направления струи сжатого газа на выходе ее из клапана.

Сущностью изобретения является то, что съемный газлифтный клапан содержит узел зарядки, сильфонную демпфирующим устройством, пару шток-седло и узел обратного клапана с отверстиями для выхода газа, в котором узел обратного клапана дополнительно снабжен кольцом, перекрывающим отверстия для выхода газа и направляющим своей внутренней конусной поверхностью газовую струю по оси клапана.

В результате повышается надежность работы клапана и скважинной камеры, тем самым удлиняется межремонтный период работы скважины и срок службы подземного оборудования при газлифтной добыче жидкости, содержащей механические примеси.

(21) N 98/001169 A

(22)(23) 15.05.98

(51) E 21 B 34/16, F 16 K

(76) Əhmədov Müşfiq Hikmət oğlu

Əhmədov Hikmət Yusif oğlu

(54) Yer üstü kəsici klapan - "KA"

(57)Yer üstü kəsici klapan - "KA" neft və qaz hasilatı sənayesinə aid olub, fontan üsulu ilə işləyən quyulardakı fontan armaturlarının tərkibində istifadə olunur.

Yer üstü kəsici klapan - "KA" həmçinin məhsulun nəqldilmə borularında (həm yerüstü və həm də zavod daxili) qoyulmaqla, müstəqil özüdərələn siyirtmələr kimi də istifadə oluna bilər.

Yer üstü kəsici klapan - "KA" ixtira etməkdən məqsəd, hazırda işlədilən və idarə olunan yer üstü siyirtmələrin və yer üstü kəsici klapanların, etibarlılıq əmsalını artırmaqla, onlardakı metal çoxluğunu azaltmaq konstruksiyalarını, hazırlanma və idarə olunma texnologiyalarını sadələşdirməkdən ibarətdir.

İxtira fontan üsulu ilə işləyən quyuların və nəqletmə borularının keçidini həm təzyiğin təyin edilmiş miqdarından çoxaldığı, həm azaldığı və həm də yanğın baş verdiyi və ya yanğın gözlənilmədiyi hallarda, quyuların üstündən və ya idarə etmə məntəqələrindən avtomatik və ya məcburi bağlamağı təmin etməklə xarici mühitin çirklənməsinin qarşısını alaraq, ekoloji təmizliyini təmin edir.

Qarşıya qoyulan məqsəd, klapanın gövdəsində yəhərciklərin sərbəst qoyulması, flanşların gövdəyə yivlərin köməyi ilə bağlanması, flanşların öz aralarında təzyiği özübərabərləşdirən borucuqla bağlanması və yayın hidravlik kamera ilə əvəz edilməsi sayəsində nail olunmuşdur.

Klapanın keçidini bağlayan əsas hissəsi, küre şəklində götürülmüşdür. Elə bunlara görə də, ixtira olunan, yerüstü kəsici klapan - "KA"-nın, istismarın özündə əsaslı təmiri və yenidən hazırlanması mümkün olmuşdur.

(76) Ахмедов Мушфиғ Хикмет оглы

Ахмедова Хикмет Юсиф оглы

(54) Наземный клапан-отсекатель - "КА"

(57) Наземный клапан-отсекатель - "КА" относится к области нефтегазодобывающей промышленности, а именно, применяется в составе фонтанной арматуры при эксплуатации фонтанирующих нефтяных и газовых скважин.

Она также может быть использовано самостоятельно в составе наземных и заводских коммуникациях, на транспортных трубопроводах в качестве автоматической управляемой задвижки.

Наземный клапан-отсекатель - "КА" предназначен для закрытия выкидной линии фонтанных арматур и прохода транспортных трубопроводов, как при понижении, так и при повышении давления, а также при повышении температуры от установленной величины, как автоматически, так и принудительно местно или дистанционно через диспетчерский пункт.

В изобретении решена задача по созданию новой конструкции "Наземного клапана-отсекателя-КА" с повышенной надежностью, меньшей металлоемкостью, упрощенной технологией и управления.

Поставленная задача достигнута благодаря тому, что в конструкции наземного клапана-отсекателя - "КА", внутри корпуса свободно установлены левое и правое седла, которые удерживается, соответственно левым и правым фланцем.

Фланцы между собою соединены уравнивающей трубкой, для самовыравнивания давления под шаром, перед его повторным открытием.

В конструкции в качестве запорного органа использован стандартный шар, без предварительной переделки, а фланцы соединены с корпусом клапана при помощи резьбовых соединений благодаря этому ремонт и изготовление "Наземного клапана-отсекателя -КА" стало возможным в условиях потрбления.

(21) N 98/001006 A

(22)(23) 26.06.97

(51) E 21 B 41/00

(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Kamilov Mirnağı Ağaseyid oğlu
Bağırov Mikayıl Kazım oğlu

Kazimov Şükürəli Paşa oğlu
Məmmədov Adil Məmməd oğlu
İbrahimov Xıdır Mənsüm oğlu

(54) Erlift

(57) İstifadəsi: kompressor quyuları.

İxtiranın mahiyyəti: uzunluğu statik səviyyədən süzgəcə qədər olan, yuxarı hissəsində dəlik açılmış və keçirici vasitəsilə konsentrik şəkildə ikinci boru cərgəsindən asılmış birinci boru cərgəsi 60 sm-lik sərbəst gedişli hərəkət edən başlıqla təchiz edilmiş və birinci cərgənin sərbəst hərəkətini təmin edən yuxarı hissəsi genişləndirilmiş bilerzik vasitəsilə ikinci cərgə asılmış, başlıqda açılan dəlik isə əks klapan şəklində hazırlanmışdır.

Müsbət nəticə: metala olan qənaət, yumanın avadanlıq qaldırılmadan aparılması nəticəsində təmir müddətinin azalması, əlavə neftin alınması və təmir üçün sərf olunan xərclərin azalması.

(71)(73) Азербайджаский Государственный Научно-исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности АзНИПИнефть

(72) Камилев Мирнаги Агаевид оглы
Багиров Микаил Казым оглы
Казимов Шукюрели Паша оглы
Мамедов Адиль Мамед оглы
Ибрагимов Хыдыр Мансум оглы

(54) Эрлифт

(57) Использование: компрессорные скважины.

Сущность изобретения: эрлифт, состоящий из первого ряда труб с выполненным в верхней части отверстием, длиной от статического уровня до фильтра, подвешенного концентрично через переводник на втором ряду муфту с увеличенным верхнем наружным частью обеспечивающей свободное движение первого ряда, а отверстия выполнены в виде обратного клапана.

Полученный эффект: слагается за счет экономии металла, сокращения времени на ремонт из-за промывки без подъема оборудования, дополнительной добычи и уменьшения затрат на ремонт.

(21) N 97/000984 A

(22)(23) 07.06.95

(51) E 21 B 43/00

(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Poladov Əlisahib Rza oğlu
Şirinzadə Alçın Əlisəfər oğlu
Əfəndiyev İbrahim Yusif oğlu

(54) Quyu mayeqaldırıcısı.

(57) İxtira neft sənayesi sahəsinə, xüsusən neftin qazlift üsulu ilə çıxarılma texnikasına aiddir.

İxtirada qarşıya qoyulan məsələ qum təzahürlü quyularda maye qaldırıcısının istismar etibarlılığını yüksəltməkdir.

İxtiranın texniki nəticəsi qaldırıcı boruların başmağının tıxanmasının və qumla tutulmasının qarşısını almaqdan ibarətdir.

İxtiranın yeniliyi daxili boru kəməri başmağını quyu süzğəcinin aşağı dəliyi səviyyəsində yerləşdirməkdən və onun xarici boru kəməri başmağı zonasında işəsalma qurğusu ilə təchiz olunmasından ibarətdir.

Bununla da, quyu süzğəci hissəsində, laydan quyuya daxil olan məhsulun (maye-qum qarışığı) hərəkət istiqamətinin aşağıya doğru dəyişməsi baş verir. Bu halda süzğəc boyu hər bir dəlikdən daxil olan məhsul cəmləşir və sürəti artaraq daxili boru kəməri başmağı yanında maksimuma çatır. Beləliklə daxili və xarici boru kəmərlərinin tıxanması və qumla tutulması ehtimalı tamamilə aradan çıxır.

Quyuda baş vermiş hər hansı bir nasazlığı ləğv etmək üçün, maye qaldırıcısının konstruksiyası həlqəvi boruarxası fəzadan maye vuraraq quyunu dayandırmağa ("boğma") imkan verir.

(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Poladov Əlisahib Rza oğlu
Şirinzadə Alçın Əlisəfər oğlu
Əfəndiyev İbrahim Yusif oğlu

(54) Подъемник жидкости из скважины.

(57) Изобретение относится к области нефтедобывающей промышленности, а именно к технике добычи нефти газлифтным способом.

Задачей изобретения является повышение эксплуатационной надежности подъемника жидкости в пескопроявляющих скважинах.

Технический результат изобретения заключается в предотвращении забивания башмака и прихвате лифтовых труб песком.

Это достигается тем, что подъемник жидкости из скважины, содержащий фонтанную арматуру, устьевые контрольно-измерительные приборы, концентрично установленные друг относительно друга наружную и внутреннюю колонну подъемных труб с башмаком, расположенным ниже башмака наружной колонны труб в зоне фильтра, башмак внутренней колонны установлен у нижних отверстий фильтра скважины и внутренняя колонна оснащена пусковыми устройствами, при этом последнее размещено в зоне башмака наружной колонны труб.

(21) N 95/000677 A

(22)(23) 27.06.95

(51) E 21 B 43/00, 43/38

(71)(73) Sərbəst kiçik müəssisə "Hasilat"

Paşayev Nadir Hacıağa oğlu

(72) Paşayev Nadir Hacıağa oğlu

Süleymanov Ələkbər Bağır oğlu

Rəsulov Asif Muxtar oğlu

Qurbanov Afər Osman oğlu

Şirin zadə Alçın Əlisəfər oğlu

Seyidov MirCəfər Mirəli oğlu

(54) Quyuların istismarı üçün dərinlik nasos qurğusu.

(57) İxtira neft və qaz sənayesinə, xüsusən dərinlik nasos qurğularının məhsuldarlığının artırılmasını və dərinlik nasosunun iş rejiminin sabitləşdirilməsini təmin edən neft hasilatı qurğularına aiddir.

İxtiranın məqsədi dərinlik nasosunun məhsuldarlığını artırmaq və iş rejimini sabitləşdirməkdir. Qarşıya qoyulmuş məsələni həll etmək üçün əvvəlcə quyruq borularında qazı kürevi radialdeşikli disperqatorla dispersiya etməyə, sonra isə onu ardıcıl olaraq borulu separatorlarda separasiya etməyə və nəhayət dərinlik nasosu ilə tam separasiya olunmuş nefti yer üzünə qaldırmağa imkan verən qurğu təklif olunur.

Qarşıya qoyulmuş məsələ təklif olunan qurğunun köməyi ilə həll olunur. Təklif olunan qurğu onunla fərqlənir ki, quyruq borularının mufta birləşmələrində üst və alt yarıqları olan oturaqlar yerləşdirilmişdir, oturaqların köməyi ilə daxilində içiboş kürelər-disperqatorlar yerləşdirilmiş kameralar yaradılır,

disperqatordan yuxarda konsentrik yerləşdirilmiş deşikli, tıxaclı, qum hissələrinin yığılması üçün cibi və asqı şaybaları olan borulu separator vardır. Təklif olunan qurgunu böyük miqdarda qaz olan və pulsasiyalı rejimdə işləyən quyulardan neft çıxarmaq üçün istifadə etmək məqsədəuyğundur. Qurgu dolma əmsalını artırır və nasosun iş rejiminə qazın zərərli təsirini azaldır, həmçinin avadanlığın etibarlı işləməsinə artırır. Təklif olunan qurgudan quyuları ştanqlı, elektrik diafraqmalı və elektrik mərkəzdənqaçma dərinlik nasoslari ilə istismarı zamanı istifadə etmək olar.

(71)(73) СМП "Хасилат"

Пашаев Надир Гаджиага оглы

(72) Пашаев Надир Гаджиага оглы

Сулейманов Алекпер Багир оглы

Расулов Асиф Мухтар оглы

Гурбанов Афер Осман оглы

Ширинзаде Алчын Алисафтар оглы

Сеидов Мир-Джафар Мирали оглы

(54) Установка глубинно-насосной эксплуатации скважин.

(57) Изобретение относится к нефтегазодобывающей промышленности, а именно к установкам для добычи нефти, обеспечивающим повышение производительности и стабилизацию режима работы глубинного насоса.

Задачей изобретения является повышение производительности и стабилизации режима работы глубинного насоса. Для разрешения поставленной задачи предлагается установка, позволяющая вначале в хвостовых трубах диспергировать газ с шаровыми диспергаторами, имеющими радиальные отверстия, а затем последовательно сепарировать его в трубчатых сепараторах с последующим подъемом глубинным насосом на поверхность полностью отсепарированной нефти.

Поставленная задача решается с помощью предлагаемой установки отличающейся тем, что в муфтовых соединениях хвостовых труб размещены седла, имеющие верхние и нижние газы, и с помощью седел образованы камеры, внутри которых размещены полые шары-диспергаторы с радиальными отверстиями, а газосепараторы, расположенные последовательно над диспергаторами, имеют концентрично расположенные трубы отверстиями, заглушками, песочными карманами и шайбами для подвески труб.

Предложенную установку целесообразно применять при добыче нефти из скважин, содержащих большое количество газа и работающих на пульсирующем режиме. Установка увеличивает коэффициент заполнения и уменьшает вредное влияние газа на режим работы насоса, а также увеличивает надежность работы оборудования. Предложенную установку можно применять при эксплуатации скважин штанговым, электродиафрагменным и электроцентробежным глубинными насосами.

(21) N 94/000223 A

(22)(23) 04.10.93

(51) E 21 B 43/08

(71)(73) Azərb. Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Əfəndiyev İbrahim Yusif oğlu

Kamilov Mirnağı Ağaseyid oğlu

Şirinov Şirin Həsən oğlu

Kazımov Şükür Əlipaşa oğlu

Əhmədov Səbuhi Fətulla oğlu

(54) Çıxarıla bilən çınqıllı-yarıqlı quyu süzgeci

(57) İxtira neft -qazçıxarma sənayesinə aid olub, neft quyularında qum təzahürü ilə mübarizə məqsədilə istifadə olunur.

İxtirada qoyulan məsələ lazım gəldikdə süzgecin qaldırılmasının etibarlılığını təmin etmək və artırmaqdır.

Qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, pakerdən, süzgeç bölmələrindən, klapın qovşaqlı başmaqdan və süzgeç arxasına doldurulan çınqıldan ibarət məlum süzgecdə hər bir süzgeç bölməsi gövdə üzərində hər biri bir en kəsik müstəvisi üzərində, bir-birinə nisbətən 120° bucaq altında yerləşən və turşu ilə aktiv reaksiyaya girən metaldan ibarət tıxacla bağlanmış, daxili və süzgeçarxası fəzanı birləşdirən, dəşikləri olan qovşaqla təchiz olunur.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, qovşaq gövdəsində açılmış dəşikləri bağlayan metal tıxac turşu ilə reaksiyaya girərək əriyir, dəşiklər açılır və süzgeçarxası və daxili fəzalar arasında əlaqə yaranır, bununla da süzgecin bütövlükdə çıxarılmasına şərait yaranır.

Çıxarıla bilən çınqıllı-yarıqlı süzgecin tətbiqindən əldə edilən iqtisadi səmərə, süzgecin qaldırılması üçün tələb olunan əsaslı təmirə çəkilən xərclərdən və həmin istismar obyektinə ikinci lülə qazmaqla quyuya çəkiləcək xərclərdən ibarət olacaqdır.

(71)(73) Азербайджанский Государственный
исследовательский и Проектный Институт
Промышленности АзНИПИнефть

Научно-
Нефтяной

(72) Эфендиев Ибрагим Юсиф оглы
Камилов Мирнаги Агасеид оглы
Ширинов Ширин Гасан оглы
Казымов Шукюр Алипаша оглы
Ахмедов Сабухи Фатулла оглы

(54) Извлекаемый скважинный гравийно-щелевой фильтр

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, защитным приспособлениям и пользуется для борьбы с пескопроявлением.

Задачей изобретения является обеспечение и повышение надежности извлечения фильтра из скважины при необходимости.

Поставленная задача решается тем, что извлекаемый скважинный гравийно-щелевой фильтр, включающий пакер секции фильтра, башмаг с клапаным узлом и гравий прилегающий к щелевому фильтру снаружи, секции фильтра снабжены узлом с отверстиями, расположенные на теле корпуса узла под углом 120° относительно друг друга, сообщающий внутренние и зафильтрованное пространство, причем каждое отверстие находится на одной поперечной плоскости и заглушен пробкой из металла, активно вступающий в реакцию с кислотой.

Сущность изобретения заключается в том, что заглушающие отверстия на теле корпуса узла металлические пробки активно вступая в реакцию с кислотой раскрывают их, в результате сообщается внутренние и зафильтрованное пространство и создается условие для полного извлечения фильтра.

Экономический эффект от внедрения извлекаемого гравийно-щелевого фильтра слагается от расходов капитального ремонта для извлечения фильтра и на бурение второго ствола скважин для эксплуатации данного объекта

(21) N 95/000613 A

(22)(23) 07.06.95

(51) E 21 B 43/08

(71)(73) Azərb. Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Babazadə Fikrət Ələkbər oğlu

Əfəndiyev İbrahim Yusif oğlu

Əhmədov Səbuhi Fətulla oğlu

(54) Quyunun çınqilla doldurulma üsulu

(57) Quyunun çınqilla doldurulma üsulu quyuların istismarında qum təzahürü ilə mübarizəyə aiddir.

Bu ixtira məlum olanlardan çınqılın doldurulması və onun sıxışdırılması qaydalarına görə fərqlənir.

İxtiranın qarşıya qoyduğu məsələ süzgəcxası fəzada yüksək və etibarlı sıxlığa malik çınqıl qatı yaratmaqdır.

İxtiranın həyata keçirilməsinin texniki nəticəsi ondan ibarət olacaq ki, quyudibi ətrafında layın skeletinin dağılmasının və quyuya qumun gəlməsinin qarşısı alınacaqdır.

Qoyulmuş məsələnin həlli, süzgəcxası fəzaya çınqılın doldurulması və onun sıxışdırılması müəyyən intervallarda pulsasiyalı təmiz maye axını yaratmaqla həyata keçirilir. Bu halda doldurulan hər bir çınqıl qatının hündürlüyü 2,0-2,5 m, pulsasiya tezliyi dəqiqədə 30-40 impuls və sıxışdırma müddəti 7-10 dəqiqə arasında götürülür. Beləliklə süzgəcxası fəzada yüksək sıxlığa malik və etibarlı çınqıl qatı yaradılır. Intervalların sayı məhsuldar obyektin hündürlüyündən asılıdır.

(71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности АзНИПИнефть

(72) Бабазаде Фикрет Алекпер оглы

Эфендиев Ибрагим Юсиф оглы

Ахмедов Сабухи Фатулла оглы

(54) Способ гравийной набивки скважины

(57) Способ предназначен для эксплуатации пескопроявляющих скважин. Данное изобретение от существующих отличается по принципу создания гравийной набивки и ее уплотнением.

Задачей изобретения является создание в зафильтровом пространстве гравийной набивки с высоким и надежным уплотнением.

Технический результат при осуществлении изобретения будет заключаться в предотвращении разрушения скелета пласта в призабойной зоне и поступления песка в скважину.

Поставленная задача решается путем закачки гравия и уплотнения его зафильтровом пространстве, осуществляется поинтервально, пульсирующим потоком чистой жидкостью, причем высота каждого интервала изменяется в пределах 2,0-2,5 м, частота пульсации 30-40 импульсов в минуту с продолжительностью 7-10 минут. В результате за фильтром создается надежная гравийная набивка с высоким уплотнением. Количество интервалов зависит от высоты продуктивного объекта.

(21) N 95/000536 A

(22)(23) 13.09.94

(51) E 21 B 43/10

(71)(73) "Abşeron" Assosiasiyası

(72) Axundov Fətəli Abbas oğlu

Bağırov Mikail Kazım oğlu

Qurbanov Rəhman Əlisgəndər oğlu

Əliverdizadə Tale Kərim oğlu

Həsənov Şahin Tofiq oğlu

Poladov Kamal Müslüm oğlu

Seyid-Rza Mir Kərim oğlu

(54) Lift borusu.

(57) İxtira neft və qaz quyularında məhlulun qaldırılmasını və təmir işlərinin aparılmasını təmin edən neft avadanlığına aiddir.

İxtiranın məqsədi qoruyucu kəmərin içində lift borularının hərəkəti zamanı yaranan müqavimət qüvvələrinin azaldılmasını və boruların çürüməsi, turşunun və qələvinin təsirinə qarşı dayanıqlığının artırılmasını təmin etməkdir.

Silindrik cisimdən ibarət və doğurarı boyu qanovlara malik olan lift borusu onunla fərqlənir ki, borunun gövdəsi plastik şüşədən hazırlanır və o səthinə qismən batırılmış çubuqlarla təchiz edilir,

Borunun səthindəki qanovlar isə onun xarici səthi ilə çubuqların boru səthindən yüksələn səthi arasında əmələ gəlir.

İxtiranın tətbiqi nəticəsində boruların qaldırılma-əndirilme əməliyyatlarına sərf olunan vaxt azalır, qoruyucu kəməre lift borularının sürünməsinin azaldılması nəticəsində onların yeyilməsi azalır, bundan əlavə boruların tutulması hallarının qabağı alınır və boruların çürüməsi, turşunun, qələvinin təsirləri ciddi sürətlə azaldılır.

(71)(73) Ассоциация "Абшерон"

- (72) Ахундов Фатали Аббас оглы
Багиров Микаил Казым оглы
Гурбанов Рахман Алискендер оглы
Аливердизаде Тале Керим оглы
Гасанов Шахин Тофиг оглы
Поладов Камал Муслим оглы
Сеид-Рза Мир Керим оглы
- (54) Лифтовая трубка.

(57)Изобретение относится к области эксплуатации нефтяных и газовых скважин, а именно, к оборудованию для подъема жидкости из скважины и проведения в ней ремонтных работ.

Задачей изобретения является уменьшение сил сопротивления при движении лифтовой колонны внутри обсадной колонны и повышение устойчивости лифтовых труб к воздействию коррозии, кислоты и щелочи.

Поставленная задача решена тем, что в известном устройстве содержащем цилиндрическое тело с продольными канавками, тело трубы выполнено из стеклопластика и снабжено стержнями, притопленными в теле трубы, а канавки на теле трубы образованы ее наружной поверхностью и выступающими из трубы поверхностями стрежней.

Технический результат при осуществлении будет заключаться в уменьшении сил трения между лифтовой и обсадной колоннами и повышении устойчивости труб к воздействию коррозии, кислоты и щелочи.

(21) N 97/000941 A

(22)(23) 20.05.97

(51) E 21 B 43/22

(71)(73) Azərb. Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Kazımov Şükürelı Paşa oğlu
Əliyev Yolçu Misir oğlu
Rzayeva Fikriyyə Miraga qızı
Rəhimov Cavid Əbdüllətif oğlu
İsmayılova Səbinə Cahangir qızı
Mehdiyeva Lalə Vasif qızı

(54) Neft quyularının quyudibi sahəsinin işlənməsi üsulu.

(57) İxtira neft sənayesinin, əsasən neft quyularının hasilatının artırılmasına aiddir.

Burada layın quyudibi sahəsinə mövcud təsir üsulları və onların çatışmayan cəhətləri verilmişdir. Qoyulan məsələ quyuya həlledici vurulmasından ibarət olan məlum təsir üsulundan fərqli olaraq quyuya vurulacaq duz turşusunun 1,0-1,5 həcmində bərabər miqdarda süd tullantısının, tərkibində %-lə: su-94,2-93,4; quru maddə-5,8-6,6, o cümlədən: laktoza-3,8-4,9; zülal-0,75-1,1; süd yağı-0,02-0,4; mineral duzlar 0,52-0,6 olaraq, vurulmasıyla həll olunur. Təklif olunan üsulun mahiyyəti ondan ibarətdir ki, süd tullantısını quyuya vurduqda o, suxur səthinə çökmüş (hidrofoblaşmış səthi) ağır neft hissəciklərini qopararaq onu hidrofilleşdirir və bununla da turşunun səthi ilə təmasda olmasına yaxşı şərait yaradır.

İqtisadi səmərə, təklif olunan üsulun tətbiqindən əldə olunan əlavə çıxarılan neftə görə hesablanır.

(71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-исследовательский и Проектный Институт Нефтяной Промышленности АЗНИПИнефть

(72) Казымов Шукюрали Паша оглы

Алиев Йолчу Мисир оглы

Рзаева Фикрия Мирага кызы

Рагимов Джавид Абдуллатиф оглы

Исмаилова Сабина Джухангир кызы

Мехтиева Лала Васиф кызы

(54) Способ обработки призабойной зоны.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к способам повышения производительности нефтяных скважин.

Даны описания аналогичных способов воздействия на пласты, показаны их недостатки.

Поставленная задача решается тем, что в известном способе обработки призабойной зоны нефтяных скважин, заключающемся в закачке в скважину растворителя и соляной кислоты, в качестве растворителя в скважину закачивают молочный отход, в состав которого входят %: вода 94,2-93,4; сухое вещество 5,8-6,6, в том числе: лактоза 3,8-4,9; белок 0,75-1,1; молочный жир 0,02-0,4; минеральные соли 0,52-0,6, в количестве 1,0-1,5 объемов от количества соляной кислоты.

Сущность предлагаемого способа заключается в том, что при закачке молочного отхода в скважину жизнедеятельность кислото-молочных бактерий, имеющих в составе, в очень короткий срок преобразует поверхность пор из гидрофобного в

гидрофильный, диспергируя пленку нефти, покрывающе й поверхность породы в порах, за счет ослабления межмолекулярных сил сцепления продуктами метоболизма, и при этом поверхность лучше контактирует с кислотой.

Экономический эффект от использования предлагаемого способа образуется от экономии, полученной в результате добычи дополнительной нефти за счет увеличения производительности скважин по сравнению с базовым объектом.

(21) N 97/000967 A

(22)(23) 26.11.96

(51) E 21 B 43/22

(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Xasayev Arif Murtuz Əli oğlu

Rzayeva Fikriyyə Mirağa qızı

Əliyev Yolçu Misir oğlu

İsmayilov Nəriman Məmməd oğlu

İsmayilova Səbinə Cahangir qızı

(54) Layın quyudibi zonasının işlənməsi üsulu.

(57) İxtira layın quyudibi zonasında (QDZ) kollektorun keçiriciliyinin artırılması yoluyla neft hasilatının intensivləşdirilməsinə aid olub hasiləddici quyuların məhsuldarlığının və vurucu quyularının suudma qabiliyyətinin artırılması üçün tətbiq olunur.

İxtiranın məğzini, süd zərdabı və fəal lilin 1:2 nisbətindən ibarət aktiv bioloji mühitin vurulmasıyla miselyar məhlul və turşu əsaslı elastik-özlü mikroemulsiya komponentlərinin bilavasitə layın quyudibi zonasında yaradılması təşkil edir.

İxtiranın tətbiqindən alınan müsbət nəticə, aztapılan bahalı reagentlərin (özlü-elastik turşu əsaslı mikroemulsiya və miselyar məhlulların tərkibinə daxil olan) istifadə olunmasından imtina edilməsi hesabına texnologiyanın sadələşməsi və ucuzlaşdırılmasından ibarətdir.

(71)(73) Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Sənayesinin Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu

(72) Xasayev Arif Murtuz Ali oğlu

Rzayeva Fikriyyə Mirağa kızı

Əliyev Yolçu Misir oğlu

İsmayilov Nəriman Məmməd oğlu

Исмайлова Сабина Джахангир кызы
(54) Способ обработки призойной зоны пласта

(57) Способ обработки призойной зоны пласта относится к области интенсификации добычи нефти путем увеличения проницаемости коллектора в призойной зоне пласта и применяется для увеличения продуктивности добывающих, а также приемистости нагнетательных скважин. Сущность изобретения заключается в том, что компоненты мицеллярного раствора и вязкоупругой кислотосодержащей микроэмульсии образуются непосредственно в призойной зоне пласта путем введения биологически активных сред, состоящих из молочной сыворотки (МС) и активного ила (АИ) в соотношении 1:2.

Положительной эффект при осуществлении изобретения будет заключаться в упрощении и удешевлении технологии за счет отказа от использования дефицитных и дорогостоящих компонентов.

(21) N 97/000929 A

(22)(23) 22.10.96

(51) E 21 B 43/25

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimənilməsi üzrə Dövlət Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu "Dənizneftqazlayihə"

(72) Süleymanov Ələkbər Bağiroviç

Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu

Şirinov Əhməd Murtuza oğlu

(54) Quyunun mənimənilməsi üsulu.

(57) İxtira neftçixarma sənayesi sahəsinə, məhz qazımadan sonra quyunun mənimənilməsinə aiddir.

İxtira quyunun mənimənilməsi üsulunda lift borusunun başmağında süzgəcin yuxarı deşiyi səviyyəsində yerləşdirilmiş, kimyəvi təsir nəticəsində həll olan materialdan hazırlanmış xüsusi bilərzikdən və ondan asılan kəmərin perforasiya hissəsi uzunluğuna bərabər götürülən quyruq burudan istifadə etməklə qazımadan sonra quyunun mənimənilməsi üsulunu sadələşdirməyə və təhlükəsiz etməyə, onun istismarının səmərəliliyini artırmağa imkan verir.

Quyunun mənimənilməsi prosesində lay açılmamışdan əvvəl eyni vaxtda quyuda mayenin səviyyəsi aşağı salınır, xüsusi nippel həll edilir, kəmərin süzgəc hissəsində yerləşən xüsusi

bilərzikdən asılmış quyruq borular götürülür və quyunun zumpfundə basdırılır.

Üsul Azərbaycan Respublikasının Günəşli yatağında 261 N-li quyuda tətbiq olunmuş və müsbət nəticə vermişdir.

(71)(73) ГосНИПИ Гипроморнефтегаз

(72) Сулейманов Алекпер Багирович

Мамедов Камил Гудрат оглы

Ширинов Ахмед Муртуза оглы

(54) Способ освоения скважины

(57) Изобретение относится к области нефтедобывающей промышленности, а именно к освоению нефтяных скважин после бурения.

Изобретения позволяет путем использования на башмаке лифтовых труб, убараемой части труб, перекрывающих перфорированный участок колонны, создать упрощенный и безопасный способ освоения скважин после бурения и повысить эффективность их эксплуатации.

Сущность изобретения заключается в том, что при спуске лифтовых труб на ее башмаке устанавливают растворимый в химической среде специальный ниппель, на который навешивают хвостовые трубы, длиной равной высоте перфорационного участка колонны при завершении спуска специальный ниппель останавливают на уровне верхних перфорационных отверстий, при этом до вскрытия пласта одновременно осуществляют снижение уровня в скважине, растворяют специальный ниппель, хвостовые трубы убирают и захороняют в зумпфе скважины.

Заявленный способ основания скважины после бурения осуществлен на скважине № 261 месторождения Гюнешли Азербайджанской Республики и дал положительный результат.

Bölmə F.

Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sursat, partlatma işləri.

Раздел F.

Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.

(21) N 95/000675 A

(22)(23) 06.07 95

(51) F 02 N 11/04

(76) Musayev Zəbulla Nusrəddin oğlu

Qasıмова Тамилла Qaraş qızı

Quliyev Şəmsəddin Əli oğlu

(54) Starter-generator üçün işə buraxıcı-çevirici qurğu.

(57) İxtira müstəqil hərəkət edən obyektlərin elektrik avadanlığı qurğularına aid olub, burada əsas dərəcə vasitəsi olan daxili yanacaq mühərriklərini işə buraxma və elektrik təchizatı sxemində enerji mənbəyi kimi bir-birindən xeyli fərqlənən iki funksiyanı yerinə yetirmək üçün istifadə edilə bilər.

İxtiranın məqsədi starter və generator funksiyalarını bir elektrik maşınında birləşdirən və starter-generatorun (STAGENin) kütlə və qabarit göstəricilərini yaxşılaşdırmaqla praktiki tətbiqinə imkan verən yığcam, sadə konstruksiyalı qurğunun yaradılmasıdır.

Qoyulan məsələnin həlli üçün reduktor tərənəmz oxlarla dişli çarxlar formasında yerinə yetirilir, generator rejimində vahid val yaratmaq üçün friksion mufta və sərbəst hərəkət muftası qoyulur ki, daxili yanacaq mühərriki işə düşən anda mühafizə elementi rolunu oynasın.

Verilmiş qurğunun tətbiqi starter-generator kompleksində STAGENi starter rejimindən generator rejiminə etibarlı və effektiv keçirməyə yaxşı imkan yaradır. Qurğuda tətbiq olunan elementlər müasir qurğularda yüksək etibarlılıq əmsalı ilə müvəfəqiyyətlə işləyirlər

(76) Мусаев Забулла Нусраддин оглы

Касумова Тамилла Караш кызы

Кулиев Шамседдин Али оглы

(54) Пуско-переключающее устройство для стартер-генератора

(57) Изобретение относится к устройствам электрооборудования подвижных автономных объектов и

может быть использовано для выполнения двух разных отличающихся друг от друга функций, как запуск двигателя внутреннего сгорания, являющегося основным тяговым устройством и источник питания схемы электрооснабжения.

Задачей изобретения является создание компактной простой конструкции устройства, решающего проблемы совмещения функций стартера и генератора в одной электрической машине и дающего возможность практического применения с учетом улучшения массогабаритных показателей стартера-генератора - СТАГЕНА.

Для решения поставленной задачи редуктор выполнен в виде блока зубчатых колес с неподвижными осями, фрикционной муфты для создания единого вала в генераторном режиме и муфты свободного хода, как защитного элемента в момент запуска двигателя внутреннего сгорания.

Применение данного устройства в комплексе стартер-генератор даст возможность надежно и эффективно перевести СТАГЕН с режима стартера на режим генератора, причем надежность будет определяться надежностью тех же элементов, которые в настоящее время применяются в комплексах стартера и генератора и имеют повышенный коэффициент надежности.

(21) N 98/001071 A

(22)(23) 26.02.98

(51) F 03 B 13/10

(76) Məmmədov Fəxrəddin Nurəddin oğlu

Məmmədov Cavid Əsgər oğlu

Babazadə Fikrət Ələkbər oğlu

Qasımov Sabir Məmməd oğlu

Quliyev Yusif Əvəz oğlu

Kərimov Fəxrəddin Nəcməddin oğlu

Sultanov Fuad Hüseynağa oğlu

Yaqubov Yaqub Tahir oğlu

(54) Quyuların fontan vurması zamanı elektrik enerjisinin alınma üsulu.

(57) İxtira neftqazçıxarma sənayesinə, o cümlədən neft, qaz, qazkondensat, su, artezian və digər quyuların fontan üsulu ilə istismarına aiddir.

İxtiranın məqsədi - elektrik enerjisi alarkən iqtisadi səmərəni artırmaq, ətraf mühitin ekologiyasını yaxşılaşdırmaq, yanğın və

partlayışların qarşısını almaq, pis hava şəraitinin elektrik enerjisi alma prosesinə təsirini ləğv etməkdir.

Qarşıya qoyulmuş məsələnin müvəffəqiyyətlə həll olunmasının məgzi ondan ibarətdir ki, məlum olan üsulla məhlulun hərəkəti zamanı kinetik enerjiden elektrik enerjisi alınır, yəni məhlul hidroturbinə axır, hidroturbin isə generator ilə birləşdirilir, kinetik hərəkət enerjisi kimi isə layın enerjisindən, yəni borulardakı neft, qaz, qazkondensat, su və digər flüid hərəkət enerjisindən istifadə olunur.

(76) Мамедов Фахраддин Нураддин оглы

Мамедов Джавид Аскер оглы

Бабазаде Фикрет Алекпер оглы

Гасымов Сабир Мамед оглы

Гулиев Юсиф Аваз оглы

Керимов Фахраддин Наджмеддин оглы

Султанов Фуад Гусейнага оглы

Ягубов Ягуб Таир оглы

(54) Способ получения электрической энергии при фонтанировании скважин.

(57) Изобретение относится к нефтегазодобывающей промышленности, в частности, к фонтанному способу эксплуатации нефтяных, газоконденсатных, водяных, артезианских и других скважин.

Задачей предложенного изобретения является увеличение экономической эффективности, улучшение экологии окружающей среды, предупреждение пожаро-и взрывоопасности, исключение влияния неблагоприятных погодных условий на получение электроэнергии.

Поставленная задача достигается тем, что в известном способе получения электроэнергии, путем использования кинетической энергии текучих сред, заключающийся в подаче текучей среды на турбину, связанную с генератором, вырабатывающим электроэнергию, в качестве кинетической энергии текучей среды используют энергию пласта, т.е. энергию движущихся в трубах в процессе эксплуатации скважин нефти, газа, газоконденсата, воды и другого флюида.

(21) N 95/000584 A

(22)(23) 22.02.95

(51) F 04 B 23/00

(71)(73) Azərbaycan Neft Maşınqayırma İnstitutu (AZINMAŞ)

(72) Zeynalov Ramiz Məzahim oğlu

(54) Hidravlik ötürmə nasoslu qurğu

(57) Təklif edilən ixtira nasos avadanlıqlarına, o cümlədən hidrintiqallı nasos qurgularına aiddir ki, bu da neft və qaz quyularında layların hidravlik dağıdılması, hidravlik qumlu şırnaqla deşilməsi, yuyulması və bərkidilməsi əməliyyatlarında, eyni zamanda müxtəlif mayelərin sorulub vurulmasında istifadə edilə bilər.

Təklif edilən ixtirada əsas məsələ, əməliyyatı dayandırmadan, yəni nasosun işini saxlamadan müxtəlif rejimlərdə işçi mayenin veriminin böyük diapazonda dəyişdirilməsi ilə nasosun işini təmin etməkdir.

Ixtiranın əsas mahiyyəti ondadır ki, silindrlər və paylayıcılar arasında ardıcıl olaraq, hidromayeni eyni zamanda bir və ya iki xəttə yönəltmək imkanına malik əlavə dördxətli paylayıcı yerləşdirilmiş, idarəetmə sistemində isə hidropaylayıcıların işini neytral mövqedən sağa və (və ya) neytral mövqedən sola təmin etmək üçün məhdudlaşdırıcılar qoyulmuşdur, güc silindrləri pilləli yerinə yetirilmişdir.

(71)(73) АЗИНМАШ

(72) Зейналов Рамиз Мазахим оглы

(54) Установка с гидроприводным насосом.

(57) Изобретение относится к насосному оборудованию и в частности к установкам с гидроприводным насосом и может быть использовано при гидроразрыве, гидропескоструйной перфорации, промывке и креплении нефтяных и газовых скважин, а также при нагнетании и перекачивании различных жидкостей.

Задачей предложенного изобретения является обеспечение работы насосов в различных режимах с возможностью широкого изменения диапазонов подачи рабочей жидкости, без остановки работы насоса.

Поставленная задача решена тем, что в установке с гидроприводным насосом силовые цилиндры связанные с четырехлинейными трехпозиционными распределителями, имеющими возможность направлять гидрожидкость только в одном или в другом направлении, систему электрогидравлического управления, между силовым цилиндром и распределителем последовательно установлены дополнительный четырехлинейный

распределитель имеющий возможность направлять гидрожидкость в одну или в две линии одновременно, а в системе управления установлен ограничитель для обеспечения работы гидрораспределителей из нейтральной позиции в правую и (или) из нейтральной позиции в левую, при этом силовой цилиндр выполнен ступенчатым.

(21) N 95/000506 A

(22)(23) 25.11.94

(51) F 04 B 47/02

(71)(73) Azərb. Neft Maşınqayırma İnstitutu

(72) Qurbanov Nəriman Hüseynqulu oğlu

Cavadov Rəsim Nuru oğlu

(54) Neft hasilatı üçün ştanqlı vintvari quyu nasosu qurğusu.

(57) İxtira neft hasilatı sənayesinə, xüsusilə neftin dərinlik quyu nasoslarının köməyi ilə hasilatına aiddir.

İxtirada qarşıya qoyulan əsas məsələ mancanaq dəzğahı və fırlanan rotorlu nasosu olan elə nasos qurğusu yaratmaqdan ibarətdir ki, onun həm yuxarı, həm də aşağı gedişi işçi olsun.

Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll edilmişdir ki, neft hasilatı üçün ştanqlı nasos qurğusunda tərkibində dəyişdirici vasitəsilə mancanaq dəzğahına bağlı vintvari nasos olan neft hasilatı üçün ştanqlı nasos qurğusunda dəyişdiricinin ştoku üzərində əks istiqamətli spiralvari çıxıntılı iki ədəd oymaq yerləşdirilmişdir ki, bu halda oymaqlardan biri yalnız yuxarıya doğru hərəkət zamanı, digəri isə aşağıya doğru hərəkət zamanı növbəli dönme qabiliyyətinə malikdir.

(71)(73) АЗИНМАШ

(72) Гурбанов Нариман Гусейнгулу оглы

Джавадов Расим Нуру оглы

(54) Установка штангового скважинного винтового насоса для добычи нефти.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности и, в частности, к добыче нефти погружными забойными насосами.

Задачей изобретения является создание насосной установки, содержащей станок-качалку и насос с вращающимся ротором, у которого ход вниз и ход вверх являются рабочими.

Поставленная задача решена тем, что в установке для штанговой насосной добыче нефти, содержащей винтовой насос, связанный со станком-качалкой через преобразователь выполнены оппозитно спиральные канавки и установлены две втулки с конгруэнтными, соответствующими канавкам спиральными выступами, при этом втулки имеют возможность перемещения, одна только при ходе вверх, а вторая - только при ходе вниз.

(21) N 95/000607 A

(22)(23) 16.01.95

(51) F 16 B 3/06

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti

Əliyev Namiq Süleyman oğlu

(72) Əliyev Namiq Süleyman oğlu

Əlizadə Emin Namiq oğlu

(54) Prizmatik işgil.

(57) Prizmatik işgil maşınqayırma sahəsinə, xüsusi halda burucu moment və oxboyu qüvvələr ötürən birləşmələrə aiddir.

İxtiranın məqsədi işgilin işçi hissələrində yaradılmış gərginliyi sabit saxlamaqdır.

Təklif edilən texniki həldə lövhə, oymaqla bərkidilmiş halda olmaqla bərabər, dörd hissədən ibarət olan prizmatik işgilin işçi hissəsinə toxuna bilir və həmçinin öz üzərində hərəkət edə bilən və işgilin yuxarı yarısına dirənən vinti saxlayır.

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет

Алиев Намик Сулейман оглы

(72) Алиев Намик Сулейман оглы

Ализаде Эмин Намик оглы

(54) Призматическая шпонка.

(57) Призматическая шпонка относится к машиностроению, в частности к соединениям, передающим крутящий момент и осевую силу с помощью шпонок.

Задачей изобретения является обеспечение гарантированного натяга (постоянного) по рабочим граням шпонки.

Предложенное техническое решение содержит жесткую планку, жестко закрепленную на втулке с возможностью контактирования с четырьмя лицевыми гранями самой

шпонки, состоящей из четырех частей и подвижного винта, упирающегося своим концом в верхнюю половину шпонки.

Bölmə G.
Fizika.

Раздел G.
Физика.

(21) N 93/000023 A

(22)(23) 10.02.93

(51) G 01 F 1/20

(71)(73) Bakı Mühəndis-kommersiya Texnoloji Mərkəzi
"Akvatronik"

(72) Əliyev Rüfət Məmməd oğlu
Antonov Valentin Pavloviç
Qasimov Casim Məmməd Həsən oğlu
Petrenko Vladislav Viktoroviç
Süleymanov Kamail Sultan oğlu
Tağızadə Namiq Turqut oğlu

(54) Maye üçün ultrasəs sərfölçən.

(57) İxtira hidrometriyaya aiddir və su təsərrüfatının meliorasiyasında suvarma şəbəkəsində su uçotunun avtomatlaşdırılmış sistemlərində istifadə oluna bilər.

Tədqiqatın məqsədi açıq kanallarda su sərfini ölçməklə maye axınının ultrasəs ölçü cihazının funksional imkanlarını genişləndirməkdən ibarətdir.

Ultrasəs ölçü cihazı impuls generatoru, elektroakustik dönən çevirici, birinci tezlik bölücüsü, impuls formalaşdırıcısı, gücləndirici, trigger, И elementi, saygac, yenidən proqramlaşdırıla bilən daimi yaddaş qurğusu, paralel kodun ardıcıl koda çeviricisi, ikinci tezlik bölücüsü və toplayıcı elektromexaniki saygacdan ibarətdir.

(71)(73) Бакинский Инженерно-коммерческий Технологический Центр "Акватроник"

(72) Алиев Руфат Мамед оглы
Антонов Валентин Павлович
Касимов Джасим Мамед Гасан оглы
Петренко Владислав Викторович
Сулейманов Камаил Султан оглы

Тагизаде Намик Тургут оглы

(54) Ультразвуковой расходомер жидкости

(57) Изобретение относится к гидрометрии и может использоваться в мелиорации водного хозяйства в автоматизированных системах водоучета оросительной сети

Задачей исследования является расширение функциональных возможностей акустического измерителя потока жидкости путем измерения расхода воды в открытых каналах

Ультразвуковой расходомер содержит электроакустический обратимый преобразователь, генератор зондирующих импульсов, первый делитель частоты, формирователь импульсов, усилитель, триггер, элемент И, счетчик, репрограммируемое постоянное запоминающее устройство, преобразователь параллельного кода в последовательный, второй делитель частоты импульсов, суммирующий электромеханический счетчик

(21) N 93/000024 A

(22)(23) 12.02.93

(51) G 01 F 1/20

(71)(73) Bakı Mühəndis-kommersiya Texnoloji Mərkəzi "Akvatronik"

(72) Əliyev Rüfət Məmməd oğlu

Qasimov Casim Məmməd Həsən oğlu

Süleymanov Kamail Sultan oğlu

Tagızadə Namiq Turqut oğlu

(54) Dərəcələnməmiş hidroötürücülərdə təzyiqsiz axının su sərfini ölçmək üçün qurğu.

(57) İxtira mayenin sərfini ölçmə texnikasına aiddir, o cümlədən qərarlaşmamış rejimdə təzyiqsiz axının su sərfini ölçmək üçün tətbiq oluna bilər.

Tədqiqatın məqsədi təzyiqsiz axının su sərfini ölçmə prosesini sadələşdirmək və aparat sərfini azaltmaqdır.

Təklif olunan qurğu səviyyəölçən, iki funksional blok, kvantlayıcı, vurma və toplama bloklarından ibarətdir.

(71)(73) Бакинский Инженерно-коммерческий Технологический Центр "Акватроник"

(72) Алиев Руфат Мамед оглы

Касимов Джасим Мамед Гасан оглы

Сулейманов Камаил Султан оглы

Тагизаде Намик Тургут оглы

(54) Устройство для измерения расхода воды безнапорных потоков в градуированных гидростворах.

(57) Изобретение относится к технике измерения расхода жидкостей и, в частности, может быть использовано для измерения расхода воды безнапорных потоков при неустановившемся режиме в градуированных гидростворах.

Задачей исследования является упрощение процесса измерения расхода воды безнапорных потоков и снижение аппаратных затрат. Устройство состоит из уровнемера, двух функциональных блоков, квантователя, перемножающего и суммирующего блоков.

(21) N 98/001081 A

(22)(23) 29.04.97

(51) G 01 N 28/00

(71)(73) Həsənov Cahir Nuri oğlu

(72) Həsənov Cahir Nuri oğlu

Həsənova Səidə Cahir qızı

(54) Dənəvari dielektrik materialların ölçülməsi və nəzarət üsulu.

(57) İxtira, dənəvari dielektrik materialların ölçülməsi texnikasına aiddir.

Təqdim edilən ixtiranın əsas vəzifəsi dənəvari dielektrik materialların ölçülməsi və yoxlanılmasındakı məhsuldarlığın artırılmasıdır.

Dənəvari dielektrik materialların ölçülməsi və yoxlanılması üsuluna ələk metodu daxildir.

Dənəvari dielektrik materialların nümunələrini yoxlamaq üçün təklif edilən ixtirada əlavə kimi, ölçmənin əvvəlində nümunəni elektrik separasiyası ilə fraksiyalara ayıraraq, ayrı-ayrı fraksiyalar üçün ölçmələr yerinə yetirilir.

(71)(73) Гасанов Джаир Нури оглы

(72) Гасанов Джаир Нури оглы

Гасанова Саида Джаир кызы

(54) Способ измерения и контроля размеров сыпучих диэлектрических материалов.

(57) Изобретение относится к технике измерения и контроля размеров сыпучих диэлектрических материалов.

Основной задачей на решение, которой направлено заявляемое изобретение, является увеличение производительности измерения и контроля сыпучих диэлектрических материалов.

В предложенном изобретении, основанном на ситовом методе, перед измерением и контролем сыпучих диэлектрических материалов сначала их разделяют на фракции путем электросепарирования, а затем производят измерение и контроль отдельных фракций, полученных от сепарирования.

Использование процесса электросепарации обеспечивает увеличение производительности измерения и контроля размеров сыпучих диэлектрических материалов.

(21) N 94/000299 A

(22)(23) 22.02.94

(51) G 01 R 27/22

(71)(73)Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası

(72) Rzayev Telman Bağaturoviç

Quluzadə Rafiq Kazım oğlu

(54) Konduktormetrik ölçülər üçün qurğu.

(57) İxtira ölçmə texnikasına aiddir və konduktor metrik ölçülərdə istifadə edilə bilər.

İxtiranın məqsədi ölçmə dəqiqliyini yüksəltməkdir. Qurğuda konduktor metrik özəyin birinci cərəyanlı elektrodu cərəyan ölçən vasitəsilə birinci əməliyyat gücləndiricisinin çıxışı ilə birləşdirilmişdir, birinci əməliyyat gücləndiricisinin inversiya girişinə birinci potensial elektrod qoşulmuşdur, birinci əməliyyat gücləndiricisinin qeyri-inversiya girişi ümumi şini ilə birləşdirilmişdir, ikinci cərəyanlı elektrod ikinci əməliyyat gücləndiricisinin çıxışına qoşulmuşdur, ikinci əməliyyat gücləndiricisinin inversiya girişi ikinci potensial elektroda qoşulmuşdur, ikinci əməliyyat gücləndiricisinin qeyri-inversiya girişi açarı dəyişən kontakta qoşulmuşdur, açarın iki tərpənməz kontaktı iki dəyişən gərginlik generatorunun birinci çıxışları ilə müvafiq olaraq birləşdirilmişdir, generatorun ikinci çıxışları ümumi şini ilə birləşdirilmişdir.

(71)(73) АзГНА

(72) Рзаев Тельман Багатурович

Гулузаде Рафик Казым оглы

(54) Устройство для кондуктометрических измерений.

(57) Изобретение относится к кондуктометрии. Целью изобретения является повышение точности измерения. Первый токовый электрод кондуктометрической ячейки через измеритель тока соединен с выходом первого операционного усилителя, инвертирующий вход которого соединен с первым потенциальным электродом, а неинвертирующий вход - с общей шиной, второй токовый электрод соединен с входом второго операционного усилителя, инвертирующий вход которого соединен с вторым потенциальным электродом, а неинвертирующий вход соединен с переключающимся контактом ключа, к двум постоянным контактам которого подключены первые полюса двух генераторов переменного напряжения, вторые полюса которых соединены с общей шиной.

(21) N 95/000445 A

(22)(23) 29.06.94

(51) G 05 B 1/01

(71)(73) Azərbaycan İnşaat-Mühəndisləri Universiteti

(72) İskəndərov İslam Əsəd oğlu
Musayev Zabit Səməd oğlu
Pənahov Tahir Musa oğlu

(54) Dönmə bucağına nəzarət qurğusu

(57) İxtira avtomatikaya aiddir və obyektin verilmiş dönme bucağına çatmasına nəzarət üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi qurğunun sadələşdirilməsi və həmçinin, istismar xasiyyətlərinin yaxşılaşdırılmasıdır. Qurgu bucaq kvadrant vericilərindən, qida mənbəyindən, kommutatordan, mexaniki şkaladan, sinxron mühərrikdən, optron cütündən, impuls gücləndiricisindən və peduktordan təşkil olunub, belə ki, reduktor vasitəsilə sinxron mühərrikin valı ilə birləşən mexaniki şkalanın üzərində bucaq və kvadrant vericiləri bərkidilib, sinxron mühərrikin dolağı kommutatorla birləşib, optron cütünün çıxışı impuls gücləndiricisinə qoşulub, impuls gücləndiricisinin çıxışı kommutatorun birinci girişinə qoşulub, ikinci girişi "işə salma" düyməsi ilə birləşən kommutatorun birinci girişinə qoşulub.

(71)(73) Азербайджанский Инженерно-строительный
Университет

(72) Искендеров Ислам Асад оглы
Мусаев Забит Самед оглы
Панахов Таир Муса оглы

(54) Устройство контроля угла поворота

(57) Изобретение относится к автоматике и может быть использовано для контроля достижения заданного угла поворота объекта. Задача изобретения – упрощение устройства и тем самым улучшение его эксплуатационных характеристик. Устройство содержит задатчики угла и квадранта, источник питания, коммутатор, механическую шкалу, синхронный двигатель, оптронную пару, импульсный усилитель и редуктор, при этом задатчики угла и квадранта установлены на механической шкале, которая через редуктор связана с валом синхронного двигателя, обмотка синхронного двигателя соединена с коммутатором, выход оптронной пары подключен к импульсному усилителю, выход импульсного усилителя подключены к первому входу коммутатора, второй вход которого соединен с кнопкой "пуск".

Bölmə H.
Elektrik.

Раздел H. Электричество.

(21) N 97/000985 A

(22)(23) 22.02.96

(51) H 05 K 9/00, H 01 F 1/34

(71)(73) Fotoelektronika İnstitutu

(72) Qasimov Rasim Mustafa oglu

Qacar Çingiz Oveys oğlu

Qasimov Emin Rasim oglu

Əzizov Samir Tanrıverdi oğlu

(54) Elektromaqnit şüalanmanın uducusu.

(57) İşlədilməsi: lokasiya texnikasında elektromaqnit şüalanmanın əks etmə səviyyəsinin azaldılmasında:

İxtiranın mahiyyəti: Elektromaqnit şüalanma uducusu üzərində polyar dielektrik və qeyri-polyar doldurucunun oxşar qarışığı uducu qatı çəkilmiş metal özül şəklində yerinə yetirilmişdir. Bununla yanaşı örtük qatının və qarışıqda polyar komponentlərin konsentrasiyası dielektrik-metal sistemindən verilmiş tezlikdə

elektromağnit şüalanmanın əks olunması halı üçün çıxarılan tənliyin birgə həllindən seçilir.

Texniki nəticə: verilmiş tezlikdə düşən elektromağnit şüalanmanın tam (əks etdirmədən) udulması şərtinin yerinə yetirilməsini təmin edir.

(71)(73) Институт Фотоэлектроники

(72) Касимов Расим Мустафа оглы

Каджар Чингиз Овейс оглы

Касимов Эмин Расим оглы

Азизов Самир Танрыверди оглы

(54) Поглотитель электромагнитного излучения.

(57)Использование: для снижения уровня отражения электромагнитного излучения в локационной технике.

Сущность изобретения: поглотитель электромагнитного излучения выполнен в виде металлического основания, на которые нанесен поглощающий слой однородной смеси полярного диэлектрика в неполярном наполнителе, при этом толщина слоя покрытия и концентрация полярного компонента в смеси выбираются из совместного решения уравнений, выводимых для случая отражения электромагнитного излучения заданной частоты от системы диэлектрик-металл.

Технический результат: обеспечивает выполнение условия безотражательного (полного) поглощения падающего электромагнитного излучения заданной частоты.

(21) N 93/000089 A

(22)(23) 08.07.93

(51) H 01 J 9/42

(71)(73) Fotoelektronika İnstitutu

(72) Vəzirov Hikmət Niyazi oğlu

Ibrahimov İbrahim Namiq oğlu

Əminov Sixamir Osmat oğlu

(54) Fotoelektron cihazının məşq üsulu.

(57) İxtira elektron texnikasına aiddir və gümüşlü-oksigenli-seziumlu fotokatodlu fotoelektron cihazlarının düzəldilməsində istifadə edilə bilər. İxtiranın həll etdiyi məsələ həssaslığın sabitliyinin artırılması yolu ilə məşqin effektivliyinin artırılmasıdır. Cihazın kəsilmədən vakuum sorulmasından və qızdırılmasından, onun anoduna düz qütblə növbələnən əks qütblü impuls

gərginliyinin verilməsindən, cihaza dövrü maqnit sahəsi ilə təsirdən, impulsu anod cərəyanının tezliyi ilə fotokatodun dövrü şüalanmasından və cihazın soyudulmasından ibarət gümüşlü-oksigenli-seziumlu fotokatodlu fotoelektron cihazının məşq üsulu onunla fərqlənir ki, işıq şüasını əlavə olaraq impuls anod gərginliyin 2-5 dəfə artıq olan və skvajnostu 5-dən artıq olmayan tezliklə modulyasiya edirlər.

(71)(73) Институт Фотоэлектроники

(72) Вазиров Хикмет Нийазы оглы
Ибрагимов Ибрагим Намиг оглы
Аминов Сыхамир Осмат оглы

(54) Способ тренировки фотоэлектроника прибора

(57) Изобретение относится к области электронной техники и может быть использовано при изготовлении вакуумных фотоэлектронных приборов с серебряно-кислородно-цеиевым фотокатодом. Задача изобретения - повышение эффективности тренировки за счет увеличения стабильности чувствительности фотокатода. Способ включает непрерывную вакуумную откачку прибора, его прогрев, подачу на его анод импульсного напряжения рабочей полярности, чередующегося с импульсным напряжением обратной полярности и такой амплитуды, при которой напряженность направленного от фотокатода к аноду электрического поля, образованного в приборе этим импульсным напряжением обратной полярности, воздействие на прибор переменным магнитным полем, периодическое, с частотой импульсного анодного напряжения и охлаждение прибора до комнатной температуры. Способ отличается тем, что излучение в каждом его импульсе дополнительно модулируют с частотой, превышающей частоту импульсного анодного напряжения в 2-5 раз и скважностью, не более 5.

(21) N 94/000319 A

(22)(23) 30.03.94

(51) H 01 J 47/00

(71)(73) Azərbaycan EA Fizika İnstitutu

(72) Paşayev Arif Mircəlal oğlu
Talibi Məmməd Ələkbər oğlu
Məmmədova Gülnarə Əhməd qızı

(54) Radikalların yarımkeçirici vericiləri.

(57) Təklif olunan ixtira tibb texnikasına aid olduğu kimi, eləcə də yarımkeçiricilər elektronikasına aiddir; xüsusi olaraq, xəstə orqandan radikal atomların buraxılması nəticəsində diaqnostik məqsədlər üçün (həyat fəaliyyətində bu orqanın məhv olması ilə müşayiət olunan patologiyası olduqda), yarımkeçirici elektronikada isə sərbəst atom və radikalın qeydə alınması üçün istifadə oluna bilər.

İxtiranın məsələsi kiçik intensivlikli radikalın selinin qeydə alınması üçün, vericinin həssaslığını artırmaqdan ibarətdir.

Bu məsələ, xarici sabit enerji mənbəyindən vericinin həssas elementində əks istiqamətdə 0,1-1,0 V gərginlik yaratmaqla həll olunur. Bununla radikal selinin dəyişməsi bir qiymətdə saxlanılarkən, qeydə alınan siqnal ventil rejiminə nisbətən, 1,5-2,0 tərtibində qalxır (ventil rejimində işçi elektrik siqnalı qeydə alan cihaz birbaşa ardıcıl olaraq, xarici qidalandırma mənbəyi istifadə olunmadan, həssas elementə birləşir).

(71)(73) Институт Физики АН Азерб. Респуб.

(72) Пашаев Ариф Мирджалал оглы

Талиби Мамед Алекпер оглы

Мамедова Гюлнара Ахмед кызы

(54) Полупроводниковый датчик радикалов.

(57) Изобретение может быть отнесено как к медицинской диагностической технике, так и к полупроводниковой электронике, в частности, может быть использовано в диагностических целях при испарении радикало-атомов с больного органа при наличии в жизнедеятельности этого органа патологии, сопровождающихся его разрушением. Задачей изобретения является повышение чувствительности полупроводникового датчика для регистрации потока радикалов и свободных атомов.

Задача решается тем, что к чувствительному элементу датчика от внешнего источника питания прикладывается обратное напряжение в интервале (0,1-1,0)В. При этом изменение потока выдыхаемого воздуха на одну и ту же величину вызывает возрастание рабочего сигнала на 1,5-2,0 порядка по сравнению с вентильным режимом, при котором регистратор (амперметр) подключается к электродам чувствительного элемента накоротко, без приложения внешнего напряжения.

İXTİRA ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN SAY GÖSTƏRİCİSİ
НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК НА
ИЗОБРЕТЕНИЯ

İddia sənədinin Nömrəsi	İndeks BPT	İddia sənədinin Nömrəsi	İndeks BPT
Номер заявки	Индекс МПК	Номер заявки	Индекс МПК
93/000023	G 01 F 1/20	96/000800	E 21 B 17/10
93/000024	G 01 F 1/20	96/000819	C 09 K 15/00
93/000224	E 21 B 7/08		A 61 K 31/00
94/000223	E 21 B 43/08	96/000847	C 02 F 1/72
94/000248	A 24 B 15/02	97/000873	C 10 G 19/02
94/000259	E 21 B 34/06	97/000874	C 10 G 19/08
94/000299	G 01 R 27/22	97/000890	E 21 B 33/138
94/000318	B 28 B 7/38	97/000929	E 21 B 43/25
94/000319	H 01 J 47/00	97/000941	E 21 B 43/22
94/000327	A 61 K 7/00	97/000957	C 10 G 33/04
94/000334	A 61 M 21/00	97/000965	B 01 D 47/14
94/000336	F 21 B 10/00	97/000967	E 21 B 43/22
95/000445	G 05 B 1/01	97/000984	E 21 B 43/00
95/000506	F 04 B 47/02	97/000985	H 05 K 9/00
95/000536	E 21 B 43/10	98/001006	E 21 B 41/00
95/000564	A 61 K 31/01	98/001008	C 08 L 23/04
95/000574	C 23 C 13/08	98/001011	E 04 B 47/00
95/000584	F 04 B 23/00	98/001071	F 03 B 13/10
95/000589	C 05 F 11/00	98/001080	B 03 C
95/000591	C 05 F 11/00	98/001092	B 01 F 17/12
95/000603	A 61 B 17/56		C 07 C 303/06
95/000607	F 16 B 3/06	98/001113	C 09 K 3/00
95/000613	E 21 B 43/08		E 21 B 43/00
95/000618	E 21 B 29/08	98/001163	C 12 M 1/40
95/000633	A 61 K 31/00		G 01 N 27/26
95/000639	C 05 D 1/02	98/001169	E 21 B 34/16
95/000651	A 61 K 31/00	98/001195	B 22 F
95/000653	C 10 G 73/02-	99/001231	A 61 B 17/59
95/000657	C 10 M 135/20		
95/000671	C 09 D 4/06		
95/000675	F 02 N 11/04		
95/000677	E 21 B 43/00		
95/000685	C 07 C 67/08		
96/000707	E 21 B 33/06		
96/000727	E 02 B 17/00		
96/000737	A 01 N 33/04		
96/000766	C 23 C 12/02		

İXTİRA ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN SİSTEMLİ GÖSTƏRİCİSİ
СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК НА
ИЗОБРЕТЕНИЯ

İndeks BPT	İddia sənədinin Nömrəsi	İndeks BPT	İddia sənədinin Nömrəsi
Индекс МПК	Номер заявки	Индекс МПК	Номер заявки
A 01 N 33/04	96/000737	E 21 B 7/08	93/000224
A 24 B 15/02	94/000248	E 21 B 10/00	94/000336
A 61 B 17/66	95/000603	E 21 B 17/10	96/000800
A 61 B 17/58	99/001231	E 21 B 29/08	95/000618
A 61 K 7/00	94/000327	E 21 B 33/06	96/000707
A 61 K 31/00	95/000633	E 21 B 33/138	97/000890
A 61 K 31/00	96/000819	E 21 B 34/06	94/000259
A 61 K 31/00	95/000651	E 21 B 34/16	98/001169
A 61 K 31/01	95/000564	E 21 B 41/00	98/001006
A 61 M 21/00	94/000334	E 21 B 43/00	97/000984
B 01 D 47/14	97/000965	E 21 B 43/00	98/001113
B 01 D 53/18	97/000965	E 21 B 43/00	95/000677
B 01 F 17/12	98/001092	E 21 B 43/08	94/000223
B 03 C	98/001080	E 21 B 43/08	95/000613
B 22 F	98/001195	E 21 B 43/10	95/000536
B 22 B 7/38	94/000318	E 21 B 43/22	97/000941
C 01 B 33/30	96/000847	E 21 B 43/22	97/000967
C 02 F 1/72	96/000847	E 21 B 43/25	97/000929
C 05 D 1/02	95/000639	F 02 N 11/04	95/000675
C 05 F 11/00	95/000589	F 03 B 13/10	98/001071
C 05 F 11/00	95/000591	F 04 B 23/00	95/000584
C 07 C 67/08	95/000685	F 04 B 47/02	95/000506
C 07 C 303/06	98/001092	F 16 B 3/06	95/000607
C 07 F 1/50	98/001092	F 16 K	98/001169
C 08 L 25/04	98/001008	G 01 F 1/20	93/000023
C 09 D 4/06	95/000671	G 01 F 1/20	93/000024
C 09 K 3/00	98/001113	G 01 N 27/26	98/001163
C 09 K 15/00	96/000819	G 01 N 28/00	98/001081
C 10 G 19/02	97/000873	G 01 R 27/22	94/000299
C 10 G 19/08	97/000874	G 05 B 1/01	95/000445
C 10 G 33/04	97/000957	H 01 F 1/34	97/000985
C 10 G 73/02	95/000653	H 01 J 9/42	93/000089
C 10 M 135/20	95/000657	H 01 J 47/00	94/000319
C 12 M 1/40	98/001163	H 05 K 9/00	97/000985
C 23 C 13/08	95/000574		
E 02 B 17/00	96/000727		
E 04 B 47/00	98/001011		

Bölmə A.

İnsanın həyatı tələblərinin təmin edilməsi.

Раздел А.

Удовлетворение жизненных потребностей человека.

(11) P 990100

(21) 95/000547

(22) 22.06.94

(51) A 01 C 25/06, B 05 B 1/08

(71)(73) "Impuls" Elm-istehsalat birliyi.

(72) Əliyev Bəhrəm Hüseyn oğlu

Nuriyev Çingiz Həsən oğlu

Əliyev Zakir Hüseyn oğlu

(54) Asta yağışyağdırıcı sistem.

(54)(57) Asta yağış yağıdırıcı sistem, nasos stansiyasından, təmizləmə qurğusundan, ayırıcı klapaları olan su dövriyyəsi sahələrindən, texnoloji boru kəmərləri şəbəkəsindən, bölüşdürücü boru kəməri üzərində yerin mailliyinə görə qoyulmuş əks klapalardan, geydirilmiş gövdələrlə dayaqlarda hərəncəkşəkilli su çiləyən qurğulardan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, su çiləyən təzyiqli tənzimləyicisi, klapanı (H_p)-dən aşağı təzyiqdə "bağlı" vəziyyətdə olan bağlayıcı – tənzimləyici qurğu şəklində hazırlanmışdır, bu halda sistemin bölüşdürücü boru kəməri boyunca, yer qeydiyyatı fərqi (H_m) bağlayıcı tənzimləyici qurğunun bağlanması (H_3) işçi təzyiqindən az olmaqla əks klapalar quraşdırılır, həmçinin su çiləyən qurğunun gövdələri, kameraları üfqi müstəvidə gövdənin oxuna tanqensial yönəlmiş geydirmələri və gövdələrdən birinin yan tərəfinə quraşdırılmış kiçik diametrlili şırnaq ucluğu olan mərkəzdənqaçma püskürdücüləri ilə təchiz olunmuşlar.

(71)(73) НПО "Импульс".

(72) Алиев Бахрам Гусейн оглы

Нуриев Чингиз Гасан оглы

Алиев Закир Гусейн оглы

(54) Система медленного дождевания.

(54)(57) Система медленного дождевания, включающая насосную станцию, очистное сооружение, водооборотные зоны с отсечными клапанами, сеть технологических

трубопроводов, обратные клапана на распределительном трубопроводе, уложенном по уклону местности, дождевальные устройства карусельного типа на опорах со стволами-насадками, пульт управления и регулятор давления дождевателя "после себя", отличающаяся тем, что регулятор давления дождевателя выполнен в виде запорно-регулирующего устройства, клапан которого при давлениях ниже (H_p) находится в состоянии "закрыто", при этом вдоль распределительного трубопровода системы устанавливаются обратные клапана с разностями отметок местности (H_m) меньшими, чем рабочее давление запираения (H_z) запорно-регулирующего устройства, причём стволы дождевального устройства снабжены центробежными распылителями, имеющие насадки с ориентацией их камер в горизонтальной плоскости тангенциально оси ствола и струйное сопло малого диаметра, встроенное в торец одного из стволов.

(11) P 990083

(21) 3903101

(22) 28.02.83

(51) A 01 N 37/06, 43/84, 43/86

(71) Şell Aqrar Qmbx und Ko.KQ (Almaniya)

(72) Yozef Nikkel, Qelmut Piper, Yurqen Kurtse, Kristo Drandarevcki, Ziqmund Lust (Almaniya)

(73) Şell İnterneşnl Ricerç Maatcxappiy B.V. (Niderland)

(54) Emulsiya konsentratı şəklində fungisid maddəsi.

(54)(57) Tərkibində doymamış karbon turşusunun aktiv maddəsi, həlledici və səthi fəal maddə emulsiya konsentratı şəklində fungisid maddə, onunla fərqlənir ki, doymamış karbon turşusunun törəməsi kimi onun tərkibinə ümumi formulu

olan birləşmə daxildir, burada

A – formulun qrupu

B - formulun qrupu

Q - $(CR_2 = CR_2)_k$

R_1 - hidrogen, C_1 - C_4 -alkil, siano, həmçinin $k=0$ olduqda, xlor və ya brom

R_2 - hidrogen, amino, nitro, metil, metoksi, xlor, brom

R_3 - hidrogen, C_1 - C_2 -alkil, amino, asetamino, halogen, metoksi, üçformetil, hidroksi, diformetoksi

R_2 və R_3 - birlikdə OCH_2O və ya OCH_2OCH_2O bildirir

R_4 - hidrogen, hidroksi, amino, metil, etil, butil, metoksi, propoksi, xlor, brom, nitro, aliloksi, dimetilamino, N-metil, N-butilamino, metiltio, üçformetil, diformetoksi

R_5 və R_6 - eyni və ya müxtəlif, hidrogen, metil

R_5 və Q - birlikdə $-(CH_2)_6-$ bildirir

Q - sikloheksil, piridil, furanil, naftil, 4-metoksinaftalin-1-il, benzil, siklopentil, sikloheksanil, C_7 - C_8 -alkil, heksil, həmçinin $k=1$ və ya

(2)

ümumi düsturlu qrup bildirdikdə metil, burada

R_7 - hidrogen, hidroksi, xlor, nitro, metil, metoksi

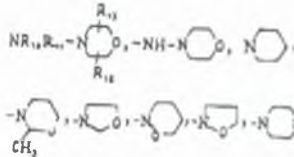
R_8 - hidrogen, xlor, brom, metil, nitro, metoksi və ya üçformetil

R_9 - hidrogen, fluor, xlor, brom, amino, nitro, dimetilamino, C_1 - C_4 -alkil, metoksi, etoksi, fenil və ya sikloheksil və ya R_8 və R_9 birlikdə OCH_2O bildirir

K = 0, 1 və ya 2

X = oksigen və ya kükürd

Q - düstur qrupları

burada R_{15} və R_{14} – eyni və ya müxtəlif, hidrogen, C_1 - C_4 -alkil, benzil, allil və ya n-dodesil

R_{12} – hidrogen, metil, etil, butil

R_{13} – hidrogen, metil

A və B birlikdə fenil, monohalogenfenil, mononitrofenil və monoaminofenil bildirir, həlledici kimi-aseton, səthi-fəal maddə kimi- komponentlərin aşağıdakı miqdar nisbətərində n-dodesilbenzolsulfat turşusunun üç-n-propilamin duzu daxil edilir, (küt. %-lə):

Ümumi formulu birləşmə (1)	0,5
Aseton	98,5
Dodesilbenzolsulfat turşusunun üç-n-propilamin duzu	1,0

Aşağıdakı əlamətlər üzrə ilkinlik :

28.02.83. R_1 -hidrogen və ya C_1 - C_4 -alkil, R_2 -hidrogen, alkil, xlor, nitro, metil, metoksil, amino, R_3 -hidrogen, C_1 - C_3 -alkil, amino, halogen, metoksi, R_4 - hidrogen, hidroksil, amino, metil, etil, butil, metoksi, propoksi, xlor, brom, nitro, dimetilamino, N-metil, N-butilamino, R_5 və R_6 – hidrogen, Q-ümumi formullu radikal,

düstur qrupu

R_{12} – hidrogen, metil, etil, butil

R_{13} – hidrogen, metil olduqda.

07.03.83. R_2 və R_3 birlikdə $O-CH_2-O$ bildirir, R_4 – alliloksi, R_5 və R_6 – eyni və ya müxtəlif, metil, R_5 və Q birlikdə $-(CH_2)_5$ – bildirir, Q – pirdil, furanil, naftil, C_2 - C_4 -alkil, heksil

ümumi formullu qrup

$k=1$, R-hidroksi, Q-NR₁₀R₁₁,

R_{10} və R_{11} - eyni və ya müxtəlif hidrogen, C_1 - C_4 -alkil, benzil olduqda

27.02.84. R_1 – siano, həmçinin $k=0$ olduqda xlor və brom, R_2 -asetamino, üçformetil, hidroksil, diformetoksi, R_1 və R_4 -birlikdə OCH_2CH_2O bildirir, Y -sikloheksil, 4-metoksinaftalin-1-il, benzil, siklopentil, sikloheksil, həmçinin $k=1$ olduqda metil,

ümumi formullu qrup, burada,

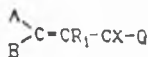
R_1 - üçformetil, R_9 - C_1 - C_4 -alkil, fenil, sikloheksil, $R_8=R_9$ birlikdə OCH_2O bildirir, $k=2$, x – kükürd, Q - aşağıdakı formül qrupu:

$NR_{10}R_{11}$,

R_{10} və R_{11} –alkil, n -dodesil olduqda.

(54)(57) Фунгицидное средство в виде эмульсионного концентрата, содержащее активное вещество, производное ненасыщенной карбоновой кислоты, растворитель и поверхностно-активное вещество, отличающееся тем, что, с целью повышения фунгицидной активности, в качестве производного ненасыщенной карбоновой кислоты оно содержит соединение общей формулы

(1)

где А – группа формулы

В – группа формулы

Y – (CR₆ = CR₆)^k

R₁ – водород, C₁–C₄ – алкил, циано, а также хлор или бром, если k = 0

R₂ – водород, amino, нитро, метил, метокси, хлор, бром

R₃ – водород, C₁–C₃ – алкил, amino, ацетаминo, галоген, метокси, трифторметил, гидроксн, дифторметокси

R₂ и R₃ совместно означают OCH₂O или OCH₂CH₂O

R₄ – водород, гидроксн, amino, метил, этил, бутил, метокси, пропоксн, хлор, бром, нитро. Аллилoксн, диметиламино, N – метил, N – бутиламино, метилтиo, трифторметил, дифторметокси

R₅ и R₆ – одинаковые или различные, водород, метил

R₅ и Y – совместно означают –(CH₂)₅–

Y – циклогексил, пиридил, фуранил, нафтил, 4-метоксинафталин-1-ил, бензил, циклопентил, циклогексенил. C₂–C₄ – алкил, гексил, а также метил, если k означает 1 или группу общей формулы

(2)

где R₇ – водород, гидроксн, хлор, нитро, метил. Метокси

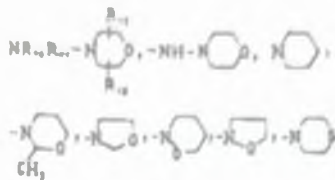
R₈ – водород, хлор, бром, метил, нитро, метокси или трифторметил;

R₉ – водород, фтор, хлор, бром, amino, нитро, диметиламино,

C₁–C₄–алкил, метокси, этокси, фенил или циклогексил,

Или R₁ и R₂ вместе означают OCH₂O₂ k=0,1 или сара;

Q-группа формул

Где R_{10} и R_{11} - одинаковые или различные, водород, C_1 - C_4 -алкил, бензил, алкил, или α -додецил.

R_{12} -водород, метил, этил, бутил.

R_{13} -водород, метил.

A и B одновременно не обозначают фенил, моногалогенфенил, мононитрофенил и моноаминофенил.

V качестве растворителя - ацетон, a в качестве поверхностно-активного вещества - три- α -пропиламиновою соль α -додецилбензолсульфоокислоты при следующей количественном соотношении компонентов, (мас %):

Соединенно общей	
Формулы (1)	0,5
Ацетон	98,5
Три-и- пропил-	
аминовая соль	
и- додецилбен-	
золсульфоокислоты	1,0

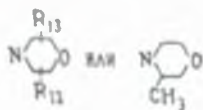
Приоритет по признакам:

28.02.83 при R_1 - водород или C_1 - C_4 алкил, R_2 -водород, алкил, хлор, бром, нитро, метил, метокси, amino, R_3 - водород, C_1 - C_3 - алкил, amino, галоген, метокси, R_4 - водород, гидроксил, amino, метил, этил, бутил, метокси, пропокси, хлор, бром нитро, диметиламино, N - метил, N - бутиламино, R_5 - R_6 - водород, Y - радикал общей формулы

R_1 - водород, хлор, нитро, метил, метокси, R_2 - водород, хлор, бром, метил, нитро, метокси, R_3 - водород, фтор, хлор, бром,

метил, амина, нитро, диметиламино, метокси, этокси, $k=0$, кислород, Q - группа формулы

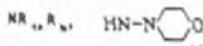
R_{12} - водород, метил, этил, бутил,

R_{13} - водород, метил,

07 03 83 при R_2 - R_3 вместе означают $O-CH_2-O_2$, R_4 - алдипокси, R_5 и R_6 - одинаковые или различные, метил, R_5 и Y вместе означают группу $-(CH_2)_5-$, Y - пиридил, фуранил, нафтил, C_2-C_4 - алкил, гексил, группа общей формулы

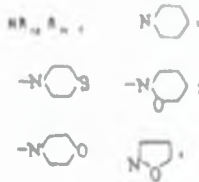
$K=1$, R_1 - гидрокен, Q- группа формул

R_{10} - R_{11} - одинаковые или различные, водород, C_1-C_4 -алкил, бензил,

27 02 84 при R_1 -циано, а также хлор и бром, $k=0$, R_3 - ацетамино, трифторметил, гидроксил, дифторметокси, R_4 - метилтио, трифторметил, дифторметокси, R_2 - R_3 вместе означают $OCH_2CH_2O_1$ Y - циклогексил, 4-метоксинафталин-1-кл, бензил, циклопентил, циклогексенил, а также метил, если $k=1$, группа общей формулы

Где R₆ - трифторметил, R₇ - C₂-C₄ алкил, Фенил, циклогексил, R₈ и R₉ вместе означают OCH₂O, k=2, x-серв, Q - группа формулы

R₁₀ и R₁₁ - алкил, n-додецил

(11)P 990067

(21)4028204/04

(22) 16.01.85

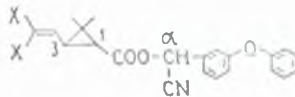
(51) A 01 N 37/34, C 07 B 255/37, C 07 B 63/04

(71)(73) Xinoin Dyedser Eş Vedyeseti Termekek Dyara PT (Macaristan)

(72) Duerd Xidaşi, İştvan Sekeli, Bela Bortok, Şandor Zoltan, Layoş Nad, Antal Qayari, Yeva Şomfai, Aqnes Xeqedyuş, Laslo Pap, Rudolf Yooş, Erjebet Radvani, Şandor Botar, Tamaş Sabolçı

(54) Sintetik piretroidlərin izomer qarışıqlarının alınma üsulu.

(54)(57) 1.Ümumi düsturu

burada x-xlor və ya brom olan, 55:45-dən 25:75-dək kütlə nisbətində ən azı 95 küt.%-li 1R sis S, 1S sis R və 1R trans S, 1S trans R enantiomer cütlərindən ibarət sintetik piretroidlərin izomerlərinin qarışığının alınma üsulu, onunla fərqlənir ki, 1R sis S, 1S sis R(1a), 1R trans S, 1S trans R(1b), 1R sis R, 1S sis S(1c), 1R trans R, 1S trans S(1d) enantiomer cütlərinin ən aşağı spirtdə və ya onun ən aşağı haloidkarbohidrogenlə qarışığında və (və ya) diizopropil efiri kimi, ən aşağı alkil efirində və ya petrolein efiri və ya heksan kimi karbohidrogenlə qarışığının ərintisinə və ya doymuş

məhluluna 55:45-dən 25:75-dək nisbətində 1a və 1b enantiomer cütlərinin qarışığından ibarət mayalanmış kristal əlavə edirlər və +30-dən -10°C -dək temperaturda 1a və 1b daxil olan enantiomer cütü kristalları ayrılmaqla kristallaşma həyata keçirirlər.

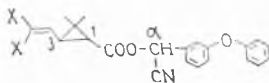
2. 1-ci bənd üzrə üsul, onunla fərqlənir ki, prosesi kalium hidroksid və 2,6-diüçlübutil-4-metilfenol kimi antioksidantın iştirakı ilə aparırlar.

(71)(73) Хиноин Дьедьсер еш Ведьесети Термекек Дьяра РТ (HU)

(72) Дьердь Хидаши, Иштван Секели, Бела Берток, Шандор Золтан, Лайош Надь, Антал Гайари, Ева Шомфай, Агнес Хегедюш, Ласло Пап, Рудольф Шоош, Эржебет Радвани, Шандор Ботар, Тамаш Саболчи (HU).

(54)Способ получения изомерной смеси циперметрина

(54)(57) 1. Способ получения смеси изомеров синтетических пиретроидов общей формулы

где x – хлор или бром, содержащих по меньшей мере 95 мас.% энантиомерных пар 1R цис S, 1S цис R и 1R транс S, 1S транс R в массовом соотношении от 55:45 до 25:75, отличающийся тем, что в расплав или в насыщенный раствор смеси энантиомерных пар 1R цис S, 1S цис R(1a), 1R транс S, 1S транс R(1b), 1R цис R, 1S цис S(1c), 1R транс R, 1S транс S(1d) в низшем спирте или его смеси с низшим галоидуглеводородом и/или низшем алкиловом эфире, таком, как диизопропиловый эфир, или в углеводороде, таком, как петролейный эфир или гексан, добавляют затравленный кристалл, состоящий из смеси энантиомерной пары 1a и 1b в соотношении от 55:45 до 25:75, и осуществляют кристаллизацию при температуре от +30 до -10°C с

последующим отделением при указанной температуре кристаллов энантиомерной пары, содержащей 1a и 1b
 2. Способ по п.1, отличающийся тем, что процесс ведут в присутствии гидроксида калия и антиоксиданта, такого, как 2,6-дитретбутил-4-метилфенола

Bölmə B.

Müxtəlif texnoloji proseslər.

Раздел B.

Различные технологические процессы.

(11)P 990078

(21)59/680-p

(22) 19.08.94

(51) B 01 D 53/48

(71)(73)Societe Nationale Elf Aquitaine (Fr).

(72) Andre Filipp

Rober Vuaren

(54) Qazın kükürd dioksidindən və hidrogen sulfiddən təmizlənməsi üsulu.

(54)(57)1.Qazın kükürd dioksidindən və hidrogen sulfiddən təmizlənməsi üsulu sadə kükürdün alınması üçün $H_2S : SO_2 = 2:1$ mol nisbətində və kükürdün şəh nöqtəsindən aşağı və suyun şəh nöqtəsindən yuxarı temperaturda təmizlənən qazın katalizatorla kontaktından, katalizatorun səthində əmələ gələn kükürdün tərkibində oksidləşdirici olmayan qızmış qazla üfürülməsi yolu ilə katalizatorun regenerasiyasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, prosesi tərkibində alüminium oksidlə titan, lantan, itrium içərisindən seçilmiş metalın ən azı bir birləşməsi olan katalizatorla aşağıda göstərilən komponentlər nisbətində aparılır, kütlə %,

titan, lantan, itriumun oksidə görə

hesablanmış birləşməsi

1-20

alüminium oksid

80-99

həm də başlangıç qazı H_2S və SO_2 -nin 0,05-6% həcm konsentrasiyasında götürürlər.

2. 1-ci bənd üzrə üsul onunla fərqlənir ki, qazın katalizatorla kontaktı 120-170° C temperaturda aparılır.

(71)(73) Сосъете Насьональ Елф Акитэн

(72) Робер Вуарен
 Андре Филипп

(54) Способ очистки газа от диоксида серы и сероводорода.

(54)(57) 1. Способ очистки газа от диоксида серы и сероводорода с получением элементарной серы, включающий контактирование очищаемого газа с катализатором при мольном соотношении $H_2S:SO_2 = 2:1$ и температура ниже точки росы серы и выше точки росы воды, регенерацию катализатора путём удаления образующейся на его поверхности серы продувкой горячим газом, не содержащим окислитель, отличающийся тем, что процесс ведут на катализаторе, содержащем оксид алюминия с по меньшей мере, одним соединением металла, выбранного из титана, лантана и иттрия, при следующем соотношении компонентов, мас. %:

соединение титана, лантана или иттрия в пересчёте на оксид	1-20
оксид алюминия	80-99

причём исходный газ берут с суммарной концентраций H_2S и SO_2 0,05-6% об.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что контактирование газа с катализатором ведут при 120-170° С.

(11)P 990075

(21)93/000183

(22) 21.12.93

(51) B 01 I 37/00, 37/08

(71)(73) Azərb. EA Y.Məmmədliyəv adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) Fərhadova Gülarə Tağı qızı
 Qasımzadə Elmira Əliqası qızı
 Zeynalova Sədaqət Hafiz qızı
 Nuriyev Şövqi Əli oğlu
 Camalova Səidə Əli qızı
 Qasimov Azər Əli Bala oğlu
 Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu
 Orucov Rəcəb Binnət oğlu

(54) Heterogen katalizatorların hazırlanması üsulu .

(54)(57)1. Daşıyıcının aktiv komponentlərlə işlənməsi, sonrakı qurudulma və tədricən qaldırmaqla yüksək temperaturda közərdilməsi mərhələləri ilə aparılan heterogen katalizatorların

hazirlanmasi usulu onunla ferglenir ki, islenmis dasyrcinin qurudulma ve kozerdilmesi saqi lezyiqde 10-550 mmHg aparilir

2. 1 bend uzre usul onunla ferglenir ki, qurudulma 40-80° C 3-4 saat muddetine temperaturu yavaq-yavaq saatda 15-25° C qaldirmaqla aparilir.

3. 1 bend uzre usul onunla ferglenir ki, kozerdilme 550-750° C temperaturda 4-5 saat erzinde temperaturu yavaq-yavaq saatda 50-60° C qaldirmaqla aparilir.

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов им Ю Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

(72) Гасымов Азер Али Бала оглы
Фархадова Гюлара Таги кызы
Рустамов Муса Исмаил оглы
Оруджев Раджаб Биннят оглы
Гасым-заде Эльмира Алиага кызы
Зейналова Садагат Хафиз кызы
Нуриев Шовги Али оглы
Джамалова Саида Али кызы

(54)Способ приготовления гетерогенных катализаторов

(54)(57)1. Способ приготовления гетерогенных катализаторов, включающий стадии обработки носителя активными компонентами с последующей сушкой и прокалкой обработанного носителя при повышенной температуре с постепенным её подъёмом, отличающийся тем, что сушку и прокалку обработанного носителя проводят при остаточном давлении 10-550мм Hg.

2. Способ по п.1 отличающийся тем, что сушку осуществляют при температуре 40-80°С в течении 3-4-х часов с постепенным подъёмом температуры со скоростью 15-25°С в час.

2. Способ по п.1 отличающийся тем, что прокалку осуществляют при температуре 550-750°С в течении 4-5 часов с постепенным подъёмом температуры со скоростью 50-60°С в час.

(11)P 990076

(21)97/000902

(22) 19.10.95

(51) B 22 F 1/00

(76) Abdullayev Vaqif Həmid oğlu

(54) Müəkkəb quruluşlu hissələrin tozvarı metallurgiya metodu ilə alınması usulu və onun həyata keçirilməsi üçün qurğu.

(54)(57) 1. Müəkkəb quruluşlu hissələrin tozvarı metallurgiya metodu ilə formalaşması və ona daxil olan matrisin lövhəsi üzərində həmişə tozvarı və yaxud ovuntuşəkilli metalın preslənməsi onunla fərqlənir ki, salafının içinə doldurulmuş və matris lövhəsinin mərkəzində yerləşdirilmiş tozvarı və yaxud oguntuşəkilli ətraf pressformaların birləşməsindən sonra metalın üzərinə puanson ilə təsir olunur, bununlada salafana toxunulmadan detalın xarici görünüşü formalaşır.

2. Müəkkəb quruluşlu hissələrin alınması üçün qurğu tərkibində matris lövhəsi, ətraf pnevmosilindrlər, yuxarı pnevmosilindrlər, pressformalar olmaqla və araqaatın lövhəsi ilə birləşdirilmiş hərəkət imkanı istiqamətvericilər üzrə olan onunla fərqlənir ki, ətraf pnevmosilindrlər matris lövhəsi üzərində avtonom fiksə olunub, yuxarı puanson pnevmosilindrlər isə matris lövhəsi üstündə dayaq üzərində yerləşib.

3. Bənd 2-də olan qurğu onunla fərqlənir ki, ətraf və yuxarıda olan pnevmosilindrlərin ştoklarına dişli çarxın oxu vasitəsi ilə linqlər birləşdirilib, onlar həm də göstərilən pnevmosilindrlərin ştokları ilə əlaqəlidir.

4. Bənd 2-də olan qurğu onunla fərqlənir ki, araqaatın lövhələri vasitəsilə bunlara yaylı-qızdırıcılar quraşdırılıb, və onlar lator ilə birləşib və pnevmosilindr üzərində yerləşib.

(76) Абдуллаев Вагиф Гамид оглы

(54) Способ формирования сложных конфигураций методом порошковой металлургии и устройство для его осуществления.

(54)(57) 1. Способ формирования сложных конфигураций, методом порошковой металлургии, включающий прессование на плите-матрице металлического порошка пуансоном, отличающийся тем, что на металлический порошок, засыпанный в целлофановую ёмкость и установленную в центре плиты-матрицы, производят прессование пуансоном после смыкания боковых прессформ, формирующих наружный контур получаемой детали, не касаясь целлофана с металлическим порошком.

2. Устройство для формирования сложных конфигураций, содержащее плиту-матрицу, боковые пневмоцилиндры,

верхний пневмоцилиндр-пуансон, прессформы, соединённые с подкладной-плитой и возможностью движения по направляющим, отличающееся тем, что боковые пневмоцилиндры фиксированы на плите-матрице автономно, верхний пневмоцилиндр-пуансон расположен над плитой-матрицей на стойках.

3. Устройство по п.2, отличающееся тем, что к штокам пневмоцилиндров как боковых, так и верхнего, присоединены рычаги, через ось зубчатого колеса, которое состыковано с штоками указанных пневмоцилиндров.

4. Устройство по п.2, отличающееся тем, что через подкладные плиты встроены пружины-нагревания, соединённые с латором и расположенные на пневмоцилиндрах.

(11) P 990096

(21) 94/000409

(22) 03.08.94

(51) B 23 B 1/00

(71)(73)Azərbaycan Texniki Universiteti.

(72) Quliyev Nəsir Abas oğlu

Səmidov Xəlil Səmid oğlu

Yusifov Nizami Dəmir oğlu

Məmmədov Adil Mürsəl oğlu

(54) İçi boş silindrik hissələrin kəsilməsi üsulu.

(54)(57) Borunun xarici səthində kəsmə müstəvisində yerləşdirilmiş kəskilərin vasitəsi ilə borunun kəsilməsini daxil olmaqla silindrik içi boş hissələrin kəsilməsi üsulu onunla fərqlənir ki, borunun kəsilməsi zamanı kəsmə müstəvisində bir-birinə nəzərən 120° bucaq altında borunun xarici səthi üzrə 3 kəsən kəski yerləşdirilir və bu kəskilər sinxron hərəkət edir.

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет.

(72) Самидов Халил Самид оглы

Кулиев Насир Абас оглы

Юсубов Низами Дамир оглы

Мамедов Адиль Мурсал оглы

(54) Способ отрезки цилиндрических полых деталей.

(54)(57) Способ отрезки цилиндрических полых деталей, включающих отрезку труб посредством резцов, установленных в плоскости резания с наружной стороны трубы,

отличающийся тем, что при резке труб в плоскости резания устанавливаются три отрезных резца, которые располагаются относительно друг друга под углом 120° и перемещаются синхронно.

(11) P 990097

(21) 94/000408

(22) 03.08.94

(51) B 23 B 1/00

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti.

(72) Quliyev Nəsir Abas oğlu
Səmidov Xəlil Səmid oğlu
Yusifov Nizami Dəmir oğlu
Quliyev Madər Arif oğlu

(54) Uzunölçülü silindrik pəstahlara bərkidilməsi üçün qurğu.

(54)(57) Silindrik uzun ölçülü pəstahlara, məsələn, boruları sıxmaq üçün tərkibində içərisinə bir ucundan hidroötürücülü sanqalı patron quraşdırılır şpindel gövdəsi olan qurğu onunla fərqlənir ki, ölçülü kəsmə zamanı şpindelin o biri ucuna ikinci sanqalı patron quraşdırılır və bununla patronların silindrik oymaqları şpindelin gövdəsinin xüsusi novcuqlarında (pəncərə) ling sistemi vasitəsi ilə hidroötürücüdən irəliləmə hərəkəti imkanlı barmaqlar vasitəsilə həlqələrlə sərt əlaqə ilə təmin olunmuşdur.

(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti.

(72) Samidov Xəlil Samid oğlu

Kuliyev Nəsir Abas oğlu

Yusubov Nizami Dəmir oğlu

Guliyev Madər Arif oğlu

(54) Устройство для зажима цилиндрических длиномерных заготовок.

(54)(57) Устройство для зажима цилиндрических длиномерных заготовок, например труб, содержащее полный корпус шпинделя, внутрь которого вмонтирован с одного конца цанговый патрон с гидроприводом, отличающийся тем, что при мерной разрезке внутрь шпинделя с другого конца вмонтирован второй цанговый патрон, при этом цилиндрические втулки патронов обеспечены жесткой связью с кольцами посредством пальцев, с возможностью поступательного движения в специальных пазах корпуса шпинделя от гидропривода через рычажную систему.

Bölmə C.
Kimya və metallurgiya.

Раздел С.
Химия и металлургия.

(11)P 990072

(21)93/000137

(22) 28.09.93

(51) C 04 B

(71)(73)Azərb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) Səmədova Fəzilə İbrahim qızı
Zeynalov Bahadır Qasım oğlu
Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu
Allahverdiyev Əlipaşa Əlimurad oğlu
Əliyev Əli Musa oğlu
Zeynalov Eldar Bahadır oğlu

(54) Asfaltbeton qarışığı.

(54)(57) Turş qudrun və mineral doldurucu əsaslı, asfaltbeton qarışığı onunla fərqlənir ki, birləşdirici kimi turş ambar qudrunu və yağ fraksiyalarının selektiv təmizlənməsindən alınan ekstraktıdan ibarət (60-85):(40-15) nisbətə qarışıq götürülür. Komponentlərin miqdarı ümumi qarışıqda kütlə %-lə:

Birləşdirici - 8-10

Mineral doldurucu - 100-ə qədər

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов им. Ю.Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

(72) Самедова Фазилә Ибрагим кызы
Зейналов Багадур Касум оглы
Рустамов Муса Исмаил оглы
Аллахвердиев Алипаша Алимурад оглы
Алиев Али Муса оглы
Зейналов Эльдар Багадур оглы

(54) Асфальтобетонная смесь.

(54)(57) Асфальтобетонная смесь, включающая вяжущее на основе кислого гудрона и минеральной наполнитель, отличающаяся тем, что в качестве вяжущего она содержит

смесь кислого амбарного гудрона и экстракта от селективной очистки масляных фракций в соотношении (60+85):(40-15) при общем содержании компонентов в смеси в мас. %:

Вязущее	-	8-10
Минеральный наполнитель	-	остаточное.

(11) P 990087

(21) 95/000520

(22) 05.05.94

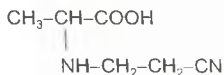
(51) C 07 C 101/12, A 61 K 31/195

(71)(73) "Reor" firması

(72) Babayev Elxan Fikrət oğlu
Raxmanin Vladimir Timofeyeviç

(54) Bakterisid və biostimulyator təsir göstərə biləcək α -karbomoil-etilamino-propion turşusu "Reor - 052".

(54)(57) Bakterisid və biostimulyator effektiv təsir göstərə bilən α -(karbomoil-etilamino) propion turşusunun formulu aşağıdakı kimidir:

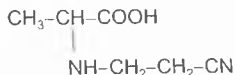

(71)(73) Фирма "Реор"

(72) Бабаев Эльхан Фикрет оглы
Рахманин Владимир Тимофеевич

(54) α -карбомоил-этиламино-пропионовая кислота "Реор-052".

(54)(57) α -карбомоил-этиламино-пропионовая кислота "Реор-052", формулой

проявляющая бактерицидную и биостимулирующую активность.

(11) P 990090

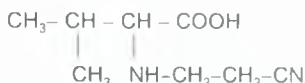
(21) 95/000521

(22) 05 09 94

(51) C 07 C 101/12, A 61 K 31/195

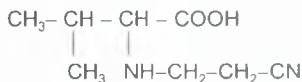
(71)(73) "Reor" firması

(72) Raxmanın Vladimir Timofeyeviç

(54) Bakterisid və biostimulyator təsir göstərə biləcək
N-sianoetil- α -amin -izovalerian turşusu "VTR".(54)(57) Bakterisid və biostimulyator effektiv təsir göstərə bilən
N-sianoetil- α -aminizovalerian turşusu "VTR"-in.
formulu aşağıdakı kimidir:

(71)(73) Фирма "Реор"

(72) Рахманин Владимир Тимофеевич

(54) N-цианоэтил- α -аминоизовалериановая кислота "ВТР" в
качестве бактерицидного и биостимулирующего средства.(54)(57) N-цианоэтил- α -аминоизовалериановая кислота "ВТР"
с формулойпроявляющая бактерицидную и биостимулирующую
активность.

(11) P 990091

(21) 95/000518

(22) 05.09.94

(51) C 07 C 101/12, A 61 K 31/195

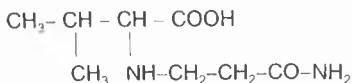
(71)(73) "Reor" firması

(72) Babayev Elxan Fikrət oğlu

Raxmanın Vladimir Timofeyeviç

(54) Bakterisid və biostimulyator təsir göstərə biləcək
 α -(karbamoil-etilamino-)-izovalerian turşusu "Reor - 01".

(54)(57) Bakterisid və biostimulyator effektiv təsir göstərə bilən α -(karbamoil-etilamino)-izovalerian turşusunun formulu aşağıdakı kimidir:

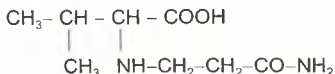

(71)(73) Фирма "Реор"

(72) Бабаев Эльхан Фикрет оглы
Рахманин Владимир Тимофеевич

(54) α -(карбамойл-етиламино)-изовалериановая кислота "Реор - 01" в качестве бактерицидного и биостимулирующего средства.

(54)(57) α -(карбамойл-етиламино)-изовалериановая кислота "Реор - 01", с формулой

проявляющая бактерицидную и биостимулирующую активность.

(11) P 990092

(21) 95/000519

(22) 05.09.94

(51) C 07 C 101/12, A 61 K 31/195

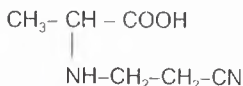
(71)(73) "Reor" firması

(73) Babayev Elxan Fikret oğlu
Raxmanin Vladimir Timofeyevič

(54) Bakterisid və biostimulyator təsir göstərə biləcək N-sianoetil- α -aminpropion turşusu "Reor - 02".

(54)(57) Bakterisid və biostimulyator effektiv təsir göstərə bilən N-sianoetil- α -aminpropion turşusu "Reor - 02"-nin

formulu aşağıdakı kimidir:

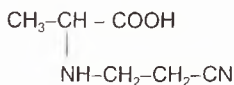

(71)(73) Фирма "Реор"

(72) Бабаев Эльхан Фикрет оглы
Рахманин Владимир Тимофеевич

(54) **N-цианоетил-α-аминпропионовая кислота "Реор - 02"**.

(54)(57) N-цианоетил-α-аминпропионовая кислота "Реор - 02",
с формулой

проявляющая бактерицидную активность.

(11)P 990066

(21)4028150

(22) 16.01.85

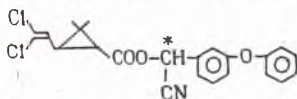
(51) C 07 C 255/00, C 07 B 57/00, A 01 N 53/00

(71)(73) Xinoın Dyedser Eş Vedyeseti Termekek Dyara PT
(Macaristan)

(72) Duerd Xidaşı, İştvan Sekeli, Bela Bortok, Şandor Zoltan,
Layoş Nad, Antal Qayari, Yeva Şomfai, Aqnes Xeqedyuş, Laslo
Pap, Rudolf Yooş, Erjebet Radvani, Şandor Botar, Tamaş Sabolçı

(54) Sipermetrinin izomer qarışıqının alınma üsulu.

(54)(57)1. Ekvimolyar nisbətde

1 strukturlu 1R trans-S- və 1S trans-R- izomerlərin enantiomer cütündən ibarət sipermetrinin səkkiz izomərə və ya yalnız trans-izomerlərə malik qarışıqdan alınma üsulu, onunla fərqlənir ki, 8

izomerden ibarət ilkin qarışığı antioksidantin iştirakı ilə izopropanolda və ya diizopropil efirində həll edirlər və ya transizomerlərdən ibarət ilkin qarışığı antioksidantin iştirakı ilə izopropanolda, petrolein efirində, heksanda, heptanda, sikloheksanda, metanolda, etanolda, dördxlorlu karbon qarışığı olan heksanda, və ya antioksidant və 2-amino-benzimidazol əsaslı iondəyişdirici qatran kimi əsasın iştirakı ilə izopropanolda və petrolein efirində və ya diazobitsiklo [4, 3, 0]-en-5, ammonyak, natrium karbonat, ammonium hidroksid kimi əsasın iştirakı ilə petrolein efirində və üçlü $-C_1-C_4-$ alkilamində, di- C_1-C_4- alkilamində $15-60^{\circ} C$ -də həll edirlər və alınmış məhlulə və ya bilavasitə ilkin qarışığa 1R trans-S və 1S trans-R enantiomer cutundən ibarət maya daxil edirlər, $+30^{\circ}$ -dən $-30^{\circ} C$ -dək temperatura qədər soyudurlar, çökən kristalları sonradan məhluldan buxarları qovmaqla ayırırlar.

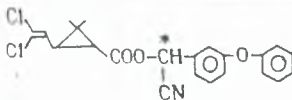
2. 1-ci bənd üzrə üsul, onunla fərqlənir ki, antioksidant kimi izopropanolda və ya heksanda 2, 6 - diüçlü-butil-4-metil-fenoldan istifadə edirlər.

(71)(73) Хиноин Дьедьсер еш Ведьесети Термекек Дьяра РТ (HU)

(72) Дьердь Хидаши, Иштван Секели, Бела Берток, Шандор Золтан, Лайош Надь, Антал Гайари, Ева Шомфай, Агнеш Хегедюш, Ласло Пап, Рудольф Шоош, Эржебет Радвани, Шандор Ботар, Тамаш Саболчи (HU).

(54)Способ получения изомерной смеси циперметрина

(54)(57) 1. Способ получения изомерной смеси циперметрина, содержащей в эквимольном соотношении энантиомерную пару 1R транс-S- и 1S транс-R-изомеров структурной формулы 1

из смеси, содержащей восемь изомеров или только транс-изомеры, отличающийся тем, что растворяют исходную смесь, состоящую из 8 изомеров, в изопропанолe или диизопропиловом эфире в присутствии антиоксиданта или растворяют исходную смесь, состоящую из трансизомеров, в присутствии антиоксиданта в изопропанолe, петролейном эфире, гексане, гептане, циклогексане, метанолe, этанолe, гексане в смеси с четырёххлористым углеродом, или в

изопропаноле и петролейном эфире в присутствии антиоксиданта и основания, такого как 2-аминобензимидазол, основание ионообменная смола или в изопропаноле и петролейном эфире в присутствии основания, такого как диазобцикло [4, 3, 0]-ен-5, аммиак, карбонат натрия, гидроксид аммония, или в трет.-C₁-C₄-алкиламина ди-C₁-C₄-алкилаmine при 15-60° С и в полученный раствор или непосредственно в исходную смесь вносят затравку, состоящую из энантиомерной пары 1R транс-S и 1S транс-R, охлаждают до температуры от +30 до -30° С, отделяют выпавшие кристаллы с последующим выпариванием маточного раствора.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что в качестве антиоксиданта используют 2,6-дитрет-бутил-4-метилфенол в изопропаноле или гексане.

(11)P 990065

(21)36/287 pri

(22) 13.04.93

(51) H 01 I 31/02, F 17 C 3/08, G 01 K 17/08

(71)(73) FMC Corporation (US)

(72) Conatan Şeffild Baum

Maykl Stefan Glenn

(54) Sipermetrin kompozisyaları, insektisid kompozisiya, heşeratlarla mübarizə üsulu.

(54)(57) 1.Sipermetrin kompozisiyası onunla fərqlənir ki, o sipermetrin izomerlərinin ümumi miqdarının ən azı 88,3-91,5 kütlə% olduğu halda, onun tərkibi nisbətlərin 51-54 46-49 intervalında ən azı 82-85% - sipermetrinin S-izomerlər ilə sis-trans qarışığından ibarətdir.

2. Aktiv maddə – sipermetrinin izomerlərinin qarışığı və məqsədli əlavələr daxil olan insektisid kompozisiya onunla fərqlənir ki, ona sipermetrin izomerlərinin qarışığı kimi effektiv miqdarda 1-ci bəndə göstərilən kompozisiyası daxil edilir.

3. Bənd 2-yə görə insektisid kompozisiya onunla fərqlənir ki, göstərilmiş effektiv miqdar 0,45-23 kütlə %-dir.

4. Heşeratları və onların yaşadığı yeri sipermetrin əsasında olan effektiv miqdarda kompozisiya vasitəsilə işləmək yolu ilə heşeratlarla mübarizə üsulu onunla fərqlənir ki, 2-ci və 3-cü bəndlərdəki kompozisiyalardan istifadə olunur.

5. Bənd 4-dəki üsul onunla fərqlənir ki, kompozisiyanın aktiv maddəsi hər akra 0,01-0,04 funt miqdarında istifadə olunur.

25.01.91 əlamətlərə görə ilkinlik Kompozisiyanın keyfiyyət tərkibinə aiddir.

30.10.91 sipermetrin izomerlərinin minimal miqdarına və izomerlərin ümumi miqdarına aiddir.

(71)(73) ФМК Корпорейшн, США

(72) Джонатан Шеффилд Баум

Майкл Стефен Гленн

(54) Композиции циперметрина, инсектицидная композиция, способ борьбы с насекомыми.

(54)(57) 1. Композиция циперметрина, отличающаяся тем, что состоит из смеси, по меньшей мере 82-85% S-изомеров циперметрина с цистранс – соотношением в интервале 51-54:46-49 при общем содержании изомеров циперметрина, по меньшей мере, 88,3-91,5 мас.%

2. Инсектицидная композиция, включающая активное вещество – смесь изомеров циперметрина и целевые добавки, отличающаяся тем, что в качестве смеси изомеров циперметрина она содержит композицию по п. 1 в эффективном количестве.

3. Инсектицидная композиция по п. 2, отличающаяся тем, что указанное эффективное количество составляет 0,45-23 мас.%.

4. Способ борьбы с насекомыми путём обработки их или мест их обитания эффективным количеством композиции на основе циперметрина, отличающийся тем, что композицией является композиция по п.п. 2-3.

5. Способ по п. 4, отличающийся тем, что активное вещество композиции используют в количестве 0,01-0,04 фунта на акр.

Приоритет по признакам 25.01.91 относится к качественному составу Композиции.

30.10.91 относится к минимальному содержанию – изомеров циперметрина и общему содержанию изомеров.

(11)P 990068

(21)4028528/23-04

(22) 20.11.85

(51) C 07 D 461/00

(71)(73) Koveks S.A. (İspaniya)

(72) Fernando Kalvo Mondelo

(54) Apovinkamin turşusunun mürəkkəb etil efrinin alınma üsulu.

(54)(57) Eterifikasiya agentinin iştirakı ilə üzvi həlledici mühitində apovinkamin turşusunun etil spirti ilə eterifikasiyası yolu ilə apovinkamin turşusunun mürəkkəb etil efinin alınması üsulu, onunla fərqlənir ki, məqsədli məhsulun çıxımını artırmaq və prosesi sadələşdirmək məqsədilə üzvi həlledici kimi asetonitrildən istifadə edirlər və prosesi eterifikasiya agentini kimi 2-flor-1,3,5-trinitrobenzolun və 4-dimetilaminopiridinun iştirakı ilə otaq temperaturada 3-5 saat ərzində aparırlar.

(71)(73) Ковекс, С.А. (Испания)

(72) Фернандо Кальво Мондело

(54)Способ получения сложного этилового эфира аловинкаминовой кислоты

(54)(57) Способ получения сложного этилового эфира аловинкаминовой кислоты, путём этерификации аловинкаминовой кислоты этиловым спиртом в среде органического растворителя в присутствии агента этерификации, отличающийся тем, что, с целью повышения выхода целевого продукта и упрощения процесса, в качестве органического растворителя используют ацетонитрил и процесс проводят в присутствии 2-фтор-1,3,5-тринитробензола и 4-диметиламинопиридина в качестве агента этерификации при комнатной температуре в течении 3-5 часов.

(11) P 990098

(21) 95/000527

(22) 23.02.95

(51) C 07 C 7/13, C 10 G 25/05

(71)(73)Azərbaycan EA Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu.

(72) Ənnağiyev Mürşüd Xanvəli oğlu

Quliyev Təbrik Müzəffər oğlu

Bədəlova İradə Fərrux qızı

İmanova Nailə Əşrəf qızı

Adıgözəlov Xasay Məşdi oğlu

Babayeva Reyhanə Səttar qızı

(54) İşlənmiş n-parafinlərin, toluolun, benzolun, ağ neftin dəmir ionlarından, sulfanoldan və sudan təmizlənmə üsulu.

(54)(57)Təbii klinoptilolit əsasında alınmış adsorbentlər vasitəsi ilə işlənmiş n-parafinləri, benzolu, toluolu, ağ nefti qarışıqlardan təmizləmə üsulu onunla fərqlənir ki, adsorbent kimi litium duzu ilə

işlənmiş və 300-400⁰ C temperaturda aktivləşdirilmiş klinoptilolitdən istifadə olunur.

(71)(73) Институт Неорганической и Физической Химии АН Азерб. Республики.

(72) Аннагиев Муршуд Ханвели оглы
Кулиев Табрик Музаффар оглы
Адыгезалов Хасай Мешди оглы
Бадалова Ирада Фаррух кызы
Бабаева Рейхана Саттар кызы
Иманова Наилия Ашраф кызы

(54) Способ очистки отработанных n-парафинов, толуолов, бензола, керосина от ионов железа, сульфанола и воды.

(54)(57) Способ очистки отработанных n-парафинов, толуолов, бензола, керосина адсорбентами, полученными на основе природного клиноптилолита отличающееся тем, что в качестве адсорбента используют природный клиноптилолит, обработанный литием и термоактивированный при температуре 300-400⁰ C.

(11) P 990093

(21) 98/001062

(22) 02.10.97

(51) C 08 L 95/00, C 23 F 11/00

(71)(73) Azərbaycan EA Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu.

(72) Kazimov Aydın Məmmədli oğlu
Məmmədyarova İzida Fuad qızı
Səlimxanova Dilmad Həsən qızı
Kazimov Mətin Aydın oğlu
Baxışova Dilare Əli qızı
İbrahimova Səmayə Hümət qızı

(54) Korroziya əleyhinə örtüyün tərkibi .

(54)(57) Əsas maddə kimi BN 60/90 markalı bitumdan, doldurucudan və həll edicidən ibarət korroziya əleyhinə örtüyün tərkibi onunla fərqlənir ki, doldurucu kimi A-30 markalı bitum, həll edici kimi isə distillə edilmiş naften turşusu götürülmüşdür (gütlə faizlə):

Bitum - A-30	15-20
Naften	15-20
Bitum BN 60/90	yerdə qalan

(71)(73) Институт Неорганической и Физической Химии АН
Азерб. Респуб.

(72) Кязимов А.М.
Мамедъярова И.Ф.
Селимханова Д.Г.
Кязимов М.А.
Бахышов Д.А.
Ибрагимова С.Г.

(54) **Состав для антикоррозийного покрытия.**

(54)(57) Состав для антикоррозийного покрытия, включающий основной продукт-битум БН 60/90, наполнитель и растворитель, отличающийся тем, что в качестве наполнителя используют битум нефтяной марки А-30, а в качестве растворителя дистиллированные нафтеновые кислоты, при следующем соотношении компонентов, мас. %:

1. Битум А-30	15-20
2. Нафтеновые кислоты	15-20
3. Битум БН 60/90	остальное

(11)P 990073

(21)93/000166

(22) 23.11.93

(51) C 09 K 3/32

(71)(73) Azerb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) İsmayılova Xəlidə Rauf qızı
Əsədov Ziyafəddin Həmid oğlu
Ağazadə Ələsgər Dadaş oğlu
Qasımov Azər Əli Bala oğlu
Əhmədova Gülnarə Allahverdi qızı

(54) Su səthindən neft və neft məhsullarını kənar etmək üçün kompozisiya .

(54)(57)1. Su səthindən neft və neft məhsullarının kənar edilməsi üçün tərkibində suda həll olan fosforsaxlayan SAM və neftdə həllolan polimer təbii SAM olan kompozisiya onunla fərqlənir ki, suda həll olan SAM kimi ortofosfat turşusunun turş mürəkkəb efirindən, tərkibində C₆-C₁₀ radikalı olan hidroksil saxlayan birləşmədən, neftdə həll olan SAM kimi propilen oksidinin

oligomerindən istifadə edilir və bunlardan əlavə kompozisiyaya akril turşusunun oksipropilakrilatla sopolimeri də komponentlərdir.

- ortofosfat turşusunun turş mürekkəb efini + 47,5-49,5
- propilen oksidinin oligomeri + 47,5-49,5
- akril turşusunun sopolimeri + 1,0-5,0

2. 1-ci bənd üzrə kompozisiya onunla fərqlənir ki, tərkibində C_6-C_{10} radikalı olan hidroksil qrupu saxlayan birləşmə kimi C_6-C_{10} yağlı spirtindən və ya akril turşusu ilə oksipropilakrilatın sopolimerinin bu spirtlə modifikasiya məhsulundan istifadə edilir.

(71)(73) Институт нефтехимических процессов им Ю Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

- (73) Исмаилова Халида Рауф кызы
Асадов Зияфеддин Гамид оглы
Агазаде Алескер Дадаш оглы
Ахмедова Гюльнара Аллахверди кызы
Касумов Азер Али Бала оглы

(54) Композиция для удаления нефти и нефтепродуктов с поверхности воды.

(54)(57) 1.Композиция для удаления нефти и нефтепродуктов с поверхности воды, включающая водорастворимое фосфоросодержащее ПАВ, отличающаяся тем, что она в качестве водорастворимого ПАВ содержит кислый сложный эфир ортофосфорной кислоты и гидроксилсодержащего соединения, имеющего в своём составе радикал $C_6 - C_{10}$, в качестве нефтерастворимого ПАВ-олигомер окиси пропилена, и дополнительно сополимер акриловой кислоты с оксипропилакрлатом при следующем соотношении компонентов в мас. %:

- кислый сложный эфир ортофосфорной кислоты 47,5-49,5
- олигомер окиси пропилена 47,5-49,5
- сополимер акриловой кислоты 1,0-5,0

2. Композиция по п.1, отличающаяся тем, что в качестве гидроксилсодержащего соединения, имеющего в своём составе радикал $C_6 - C_{10}$, используют жирный спирт $C_6 - C_{10}$ или модифицированный этим спиртом сополимер акриловой кислоты с оксипропилакрлатом.

(11)P 990069
(21)93/000060

(22) 09.06.93

(51) C 10 L

(71)(73) Azerb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu
Babayev Əbülfəz İsmayıl oğlu
Fərhadova Gülarə Tağı qızı
Ələkbərov Cəmil Böyük Ağa oğlu

(54) Mühərrik yanacaqları kompozisiyası.

(54)(57) 1. Tərkibi 35-195⁰ C karbohidrogen fraksiyası və yüksəkotanlı oksigenterkibli əlavələrdən ibarət motor yanacağı kompozisiyası onunla fərqlənir ki, fraksiyanın tərkibi 19-35% aromatik, 20-55% parafin, 7-25% olefin, 5-20% naften karbohidrogenləri, yüksək oktanlı əlavə kimi isə diizopropil efiri və izopropil spirtindən ibarət olub, komponentlər kütlə % :

35-195 ⁰ C fr.	-	70-95
əlavə	-	5-30

nisbətində götürülür.

2. Kompozisiya 1-ci bənd üzrə onunla fərqlənir ki, yüksəkotanlı əlavə kütlə %:

diizopropil efiri	-	1-99
izopropil spirti	-	1-99

(71)(73) Институт нефтехимических процессов им. Ю.Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

(72) Рустамов Муса Исмаил оглы
Бабаев Абульфаз Исмаил оглы
Фархадова Гюларә Таги кызы
Алекперов Джамиль Беюк Ага оглы

(54)Композиция моторного топлива.

(54)(57) 1. Композиция моторного топлива, содержащая углеводородную фракцию 35-195⁰ C и высокооктановую кислородосодержащую добавку, отличающаяся тем, что фракция содержит 19-35% ароматических, 20-55% парафиновых, 7-25% олефиновых, 5-20% нафтенных углеводородов, а высокооктановой добавкой является смесь диизопропилового эфира и изопропилового спирта при соотношении компонентов, мас. %:

фр. 35-195 ⁰ C	-	70-95
добавка	-	5-30

2. Композиция по п.1, отличающаяся тем, что высокооктановая добавка содержит, мас. % :

диизопропиловый эфир	-	1-99
изопропиловый спирт	-	1-99

(11)P 990070

(21)93/000061

(22) 09.06.93

(51) C 10 M

(71)(73) Azerb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) Səmədova Fəzilə İbrahim qızı
Quliyev Fəryaz Ağakerim oğlu
Hüseynova Balacaxanım Əbdul qızı

(54) Turbin yağı kompozisiyası.

(54)(57) Mineral yağ və aşqarlardan /korroziyaya, emulsiyaya, köpyklənməyə qarşı uyğun olaraq alkenilyantar turşusunun turş efiri, etilen və propilen oksidlərinin blokopolimeri və polimetilsiloksan mayesi/ ibarət turbin yağı kompozisiyası onunla fərqlənir ki, oksidləşməyə qarşı aşqar kimi azparafinli neftlərin qarışığından alınan 260-565⁰ C-də qaynayan sənaye fraksiyasından ayrılmış azotlu birləşmələrin konsentrasiyadan (ABK) istifadə edilir və kompozisiya kütlə, %-ilə aşağıda göstərilən komponentlərdən hazırlanır :

alkenil-kəhraba turşusunun turş efiri	0,02-0,03
etilen və propilen oksidlərinin blok sopolimeri	0,01-0,02
polisiloksan mayesi	0,003-0,005
azotlu birləşmələrin göstərilən konsentrasi	0,01-0,03
mineral yağ	100-ə qədər

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов им. Ю.Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

(72) Кулиев Фаръяз Агакерим оглы
Самедова Фазиля Ибрагим кызы
Гусейнова Баладжаханым Абдул кызы

(54)Композиция турбинного масла.

(54)(57) Композиция турбинного масла на основе минерального масла и присадок : антикоррозийной, в качестве которой она содержит кислый эфир алкенилянтарной кислоты, деэмульгирующей в качестве которой она содержит блоксополимер окисей этилена и пропилена, антипенной, в

качестве которой она содержит полиметилсилоксановую жидкость и антиокислительной, отличающаяся тем, что в качестве антиокислительной присадки она содержит концентрат азотсодержащих соединений, выделенный из промышленной фракции малопарафинистых нефтей, выкипающих в пределах 260-565° С при следующем соотношении компонентов, мас. %:

кислый эфир алкенил янтарной кислоты	0,02±0,03
блоксополимер окисей этилена и пропилена	0,01±0,02
полиметилсилоксановая жидкость	0,003±0,005
указанный концентрат азотсодержащих соединений	0,01±0,03
минеральное масло	до 100

(11)P 990074

(21)93/000153

(22) 01.11.93

(51) C 10 M 1/18

(71)(73) Azerb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

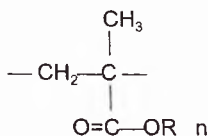
(72) Səmədova Fəzilə İbrahim qızı

Həsənova Reyhan Ziya qızı

Qədimaliyeva Nərqiz Zirəddin qızı

(54) Sürtkü kompozisiyası .

(54)(57) Yağ fraksiyası 80-85% parafin-naften və 15-20% aromatik karbohidrogenlərdən ibarət olub, özlülük aşqarı kimi metakril turşusunun poliefiri və olefinlərin sopolimerlərinin qarışığından uyğun olaraq 1-2,5% miqdarında 1:(1+2) nisbətində istifadə edilir. Metakril turşusunun poliefir qarışığının formulu aşağıdakı kimidir :

, burada $n = 14$

$R = 11$

Olefinlərin sopolimerlərinin formulu :

Burada $m = 14$, $n = 14$, $R = 11$

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов им
Ю Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

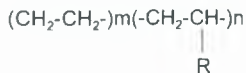
(72) Самедова Фазиля Ибрагим кызы
Гасанова Рейхан Зия кызы
Кадымалиева Наргиз Зиратдин кызы

(54) Смазочная композиция

(54)(57) Смазочная композиция, содержащая масляную дистилятную фракцию и вязкостную присадку на основе полиэфира метакриловой кислоты, отличающаяся тем, что масляная фракция состоит из 80-85% метано-нафthenовых и 15-20% ароматических углеводородов, а в качестве вязкостной присадки использована смесь полиэфира метакриловой кислоты формулы:

и сополимеров олефинов формулы:

где $m = 14$, $n = 14$, $R = 11$, взятых в соотношении 1(1+2) в количестве 1-2,5%.

(11)P 990077
(21)94/000389

(22) 18.07.94

(51) C 10 M 133/54

(71)(73) Azərbaycan EA Aşqarlar Kimyası İnstitutu.

(72) Kazımzadə Əli Kazım oğlu
Məmmədova Afayət Xəlil qızı
Nəgievə Elmira Əli qızı

(54) Sürtgü kompozisiyası .

(54)(57) Tərkibi çox funksiyalı aşqar- fosfor 5-sulfidlə işlənən, alkilfenol, formaldehid, ammoniyak kondensləşməsi məhsulunun barium duzu, sulfolaşdırılmış mineral yağın barium duzu, alkenilsuksinimid, dialkilnaftalin və polimetilsiloksandan ibarət olan mineral əsasda sürtgü yağı onunla fərqlənir ki, ona çox funksiyalı aşqar olan alkilfenol, formaldehid, ammoniyak kondensləşməsi məhsulunun maqnezium duzu, komponentlərin aşağıdakı nisbətində daxil edilir, kütlə, %-lə :

Alkil fenolun formaldehid və ammoniyakla kondensləşməsi məhsulunun maqnezium duzu (IXP-213)	5,0-6,0
Fosfor 5-sulfidlə işlənən, alkilfenol, formaldehid və ammoniyak kondensləşməsi məhsulunun barium duzu (IXP-21)	2,0-2,4
Sulfolaşdırılmış mineral D-11 yağının barium duzu (SB-3)	2,5-3,0
Polialkenilsuksinimid (S-5A)	1,2-1,3
Dialkilnaftalin depressator AzNii	0,4-0,5
Polimetilsiloksan (PMS-200A)	0,002-0,004
Mineral yağ	100-ə qədər

(71)(73) Институт Химии Присадок АН Азербайджана

(72) Кязимзаде Али Кязим оглы
Мамедова Афаят Халил кызы
Нагиева Эльмира Али кызы

(54) Смазочная композиция.

(54)(57) Смазочное масло на минеральной основе, содержащее присадку-бариевую соль продукта конденсации алкилфенола с формальдегидом и аммиаком, обработанного

пятисернистым фосфором, бариевую соль сульфированного минерального масла, алкенилсукцинимид, диалкилнафталин и полиметилсилоксан, отличающееся тем, что в качестве многофункциональной присадки содержит магниевую соль продукта конденсации алкилфенола с формальдегидом и аммиаком при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Магниевая соль продукта конденсации алкилфенола с формальдегидом и аммиаком (ИХП-213)	5,0-6,0
Бариевая соль продукта конденсации аммиака с формальдегидом и аммиаком, обработанного пятисернистым фосфором (ИХП-21)	2,0-2,4
Бариевая соль сульфированного минерального масла Д-11 (СБ-3)	2,5-3,0
Полиалкенилсукцинимид (С-5А)	1,2-1,3
Диалкилнафталин (депрессатор АЗНИИ)	0,40-0,50
Полиметилсилоксан (ПМС-200 А)	0,002-0,004
Минеральное масло	до 100

(11)P 990071

(21)93/000059

(22) 09.06.93

(51) C 10 G

(71)(73) Azerb. EA Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu.

(72) Səmədova Fəzilə İbrahim qızı

Həsənova Reyhan Ziya qızı

(54) Sürtgü yağı alınması üsulu.

(54)(57) Neftdən distillə edilmiş yağ fraksiyalarının alüminiumxlorid katalizatorunun iştirakı ilə yüksək temperaturda α -olefinlərlə alkillaşması və distillədən sonra hidrogenləşməsi üsulu ilə sürtgü yağlarının alınması onunla fərqlənir ki, yağ fraksiyasını əvvəlcədən katalizatorla işləyib sonra etilənlə alkillaşdırırlər.

(71)(73) Институт Нефтехимических Процессов им. Ю.Мамедалиева АН Азербайджанской Республики

(72) Самедова Фазила Ибрагим кызы

Гасанова Рейхан Зия кызы

(54) Способ получения смазочного масла.

(54)(57) Способ получения смазочного масла алкилированием нефтяных дистиллятных масляных фракций α -олефинами в присутствии катализатора – хлористого алюминия, при повышенной температуре с последующим фракционированием и гидрированием выделенной масляной фракции, отличающийся тем, что масляную фракцию предварительно контактируют с катализатором, после чего осуществляют алкилирование этиленом.

(11) P 990084

(21) 4426998

(22) 15.04.86

(51) C 12 N 1/20, A 61 K 35/74// (C 12 N 1/20, C 12 R 1/125)

(71) Orenburq Dövlət Tibb İnstitutu

(72) Nikitenko Vyacheslav Ivanoviç

Nikitenko Ivan Kirilloviç

(73) Nikitenko Vyacheslav Ivanoviç

(54) Allergik xəstəliklərin və iltihab proseslərinin profilaktikası və müalicəsi üçün preparat alınmasında istifadə olunan bakteriya ştammları

(54)(57) İltihab proseslərinin və allergik xəstəliklərin profilaktikası və müalicəsi üçün preparat alınmasında istifadə olunan *Bacillus subtilis* VKM V-1666D bakteriya ştammi.

(71) Оренбургский Государственный Медицинский Институт.

(72) Никитенко Вячеслав Иванович

Никитенко Иван Кириллович

(73) Никитенко Вячеслав Иванович

(54) Штамм бактерий *Bacillus subtilis*, используемый для получения препарата для профилактики и лечения воспалительных процессов и аллергических заболеваний.

(54)(57) Штамм бактерий *Bacillus subtilis* VKM B-1666D, используемый для получения препарата для профилактики и лечения воспалительных процессов и аллергических заболеваний.

(11) P 990085

(21) 4465883

(22) 25.07.880,

(51) С 12 N 1/20, А 61 К 35/74// (С 12 N 1/20, С 12 R 1/07)

(71) Orenburg Dövlət Tibb İnstitutu

(72) Nikitenko Vyacheslav Ivanoviç

Nikitenko İvan Kirilloviç

(73) Nikitenko Vyacheslav Ivanoviç

(54) Heyvanlarda bakterial infeksiyaya qarşı müalicə-profilaktik preparatın hazırlanması üçün istifadə olunan bakteriya ştammi.

(54)(57) Heyvanlarda bakterial yoluxmaya qarşı tibbi-profilaktik preparatın istehsalı üçün istifadə olunan *Bacillus pulvifaciens* VKPM V-4348 bakteriya ştammi.

(71) Оренбургский Государственный Медицинский Институт.

(72) Никитенко Вячеслав Иванович

Никитенко Иван Криллович

(73) Никитенко Вячеслав Иванович

(54) Штамм бактерий *Bacillus pulvifaciens*, используемый для изготовления лечебно-профилактического препарата против бактериальных инфекций у животных.

(54)(57) Штамм бактерий *Bacillus pulvifaciens* ВКПМ В-4348, используемый для изготовления лечебно-профилактического препарата против бактериальных инфекций у животных.

(11) P 990099

(21) 98/001100

(22) 23.04.98

(51) С 22 В 3/04, 11/08

(71)(73) Azərbaycan Dövlət Elmi-tədqiqat Layihə Nəciб, Nadir və Əlvan Metallar İnstitutu "YUJSNİGRİ".

(72) Məmmədov Mir Həmid Mirdamət oğlu

Kazımov Rövşən Adil oğlu

(54) Çətin zənginləşən qızılsaxlayan tərkibli filizlərin emalı üsulu.

(54)(57) Arsenli birləşmələrin yeyici qələvidə (NaOH) 2-4 saat ərzində qələviləşdirməsindən və alınan kükəni sianlaşdıraraq nəciб metalların (qızıl, gümüş) çıxarılmasından ibarət çətin saflaşan qızılsaxlayan filizlərin işlənmə üsulu onunla fərqlənir ki, qələviləşmə prosesi atmosfer şəraitində, arsenin filizdəki miqdarından asılı olaraq qələviləşdirmə agentinin 140-300 q/t sərfi ilə və C:M=1:5-6 nisbətində aparılır.

(71)(73) Институт "ЮЖЦНИГРИ".

- (72) Mamedov Mir Gamid Mirdamet oğly
Kazimov Rovshan Adil oğly
- (54) Способ переработки труднообогатимых
золотосодержащих руд.
- (54)(57) Способ переработки труднообогатимых
золотосодержащих руд, включающий предварительное
выщелачивание мышьяковистых соединений в растворе едкой
щелочи (NaOH) в течении 2-4 часов с последующим
извлечением благородных металлов (золота, серебра)
цианированием отличающийся тем, что процесс
выщелачивания ведут в атмосферных условиях при расходе
выщелачивающего агента 140-300 г/т, в соотношении
Т:Ж=1:5-6 в зависимости от содержания мышьяка в руде.
-

Bölmə E.

Tikinti, mədən işləri.

Раздел E.

Строительство, горное дело.

(11) P 990080

(21) 94/000266

(22) 10.02.94

(51) E 21 B 33/138

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimənilməsi üzrə Dövlət
Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu "Dənizneftqazlayihə"

(72) Süleymanov Ələkbər Bağır oğlu

Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu

Seyidov Mirçəfər Mirəli oğlu

Şirinov Əhməd Murtuza oğlu

Ağazadə Oktay Dadaş oğlu

Bağirov Əli Əlisəttar oğlu

Zeynalova Rəna Əli qızı

(54) Sement körpüsünün qoyulması üsulu.

(54)(57) Sementləyici boru kəmərinin körpünün dabanına kimi buraxılması, quyunun yuyulması, tamponaj məhlulunu vuraraq onun həlqəvi fəzaya qaldırılması, tamponaj məhlulunun boru daxilində və boruarxası fəzada yaratdığı hidrostatik təzyiğin tarazlaşdırılması, sementləyici borunun körpünün tavanına kimi

qaldırılması, körpünün kəsilməsi, tamponaj məhlulunun artığının sirkulyasiya yolu ilə çıxarılmasından ibarət sement körpüsünün qoyulması üsulu onunla fərqlənir ki, tamponaj məhlulunun iki payı arasında sintetik lateksdən istifadə edilir, tamponaj məhlulunun ikinci payı və lateksin 1/3 hissəsi sementləyici boruda saxlanılır və lateksdən süni quyudibi yaratmaqla eyni vaxtda onun üzərində sement körpüsü qoyulur.

(71)(73) ГосНИПИ Гипроморнефтегаз

(72) Сулейманов Алекпер Багир оглы

Мамедов Камил Гудрат оглы

Ширинов Ахмед Муртуза оглы

Сеидов Мирджафар Мирали оглы

Ага-заде Октай Дадаш оглы

Багиров Али Алисаттар оглы

Зейналова Рена Али кызы

(54)Способ установки цементного моста.

(54)(57) Способ установки цементного моста, включающий спуск заливочной колонны до подошвы моста, промывку скважины, закачку тампонажного раствора с подъемом его в кольцевое пространство, уравнивание гидростатического давления столбов тампонажного раствора в трубах и затрубном пространстве, подъем заливочной колонны до кровли моста, срезание моста, удаление циркуляцией излишек тампонажного раствора, отличающийся тем, что между двумя порциями тампонажных растворов используется синтетический латекс с оставлением второй порции тампонажного раствора и 1/3 части латекса в заливочной колонне и одновременно с созданием искусственного забоя из латекса над ним устанавливается цементный мост.

(11) P 990079

(21) 96/000789

(22) 01.02.95

(51) E 21 B 43/11

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimlənməsi üzrə Dövlət Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu "Dənizneftqazlayihə"

(72) Süleymanov Ələkbər Bağır oğlu

Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu

Əsgərov Mikail Məmməd oğlu

Seyidov Mircəfər Mirəli oğlu

(54) Quyudibi zonanı bərkitmək üçün qurğu.

(54)(57) Quyudibi zonanı bərkitmək üçün dayaq və muftalı perforasiya olunmuş borudan, istismar kəməri ilə perforasiya olunmuş borunun arasında yerləşdirilən süzücü materialdan ibarət olan qurğu onunla fərqlənir ki, qurğuda perforasiya olunmuş borunun üstündə konusvari perforasiya olunmuş içiboş disklər və dayaq distansiyadan quraşdırılır ki, bu zaman yuxarı konusvari diskin böyük oturaacağı aşağı istiqamətdə, qalan disklərin böyük oturacaqları isə yuxarı istiqamətdə quraşdırılır, süzücü material isə istismar kəməri, perforasiya olunmuş boru və disklərin arasındakı həlqəvi fəzada yerləşdirilir.

(71)(73) ГосНИПИ Гипроморнефтегаз

(72) Сулейманов Алекпер Багир оглы

Мамедов Камиль Гудрат оглы

Аскеров Микаил Мамед оглы

Сеидов Мирджафар Мирали оглы

(54) Устройство для крепления призабойной зоны скважин.

(54)(57) Устройство для крепления призабойной зоны скважины, включающее перфорированную трубу с муфтой и упором, и фильтрующий материал, размещённый между обсадной колонной и перфорированной трубой, отличающееся тем, что перфорированная труба выполнена с дистанционно установленными и закреплёнными на её внешней поверхности конусообразными перфорированными пустотелыми дисками и упором, причём верхний конусообразный диск установлен большим основанием вниз, все последующие диски большим основанием вверх, фильтрующий материал, размещён в кольцевом пространстве между обсадной колонной, перфорированной трубой и дисками.

(11) P 990081

(21) 95/000681

(22) 09.08.95

(51) E 21 B 43/11

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimənilməsi üzrə Dövlət Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu "Dənizneftqazlayihə"

(72) Süleymanov Ələkbər Bağır oğlu

Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu

Seyidov Mirəcəfər Mirəli oğlu

Şirin zadə Alçin Əlisəftər oğlu
 Əsgərov Mikail Məmməd oğlu
 Dadaşov Məhərrəm Nəsir oğlu

(54) Lay mayesini təmizləmək üçün qurgu.

(54)(57) İki kameradan (aşağı və yuxarı) təşkil olunmuş, aşağı kamerası mayenin daxil olması üçün borucuqla təchiz olunmuş lay mayesini təmizləmək üçün qurgu onunla fərqlənir ki, yuxarı kamera süzücü materialla, aşağı kamera 45-60° C bücaq altında yerləşdirilmiş borucuqlu yan deşiklə təchiz olunmuşdur.

(71)(73) ГосНИПИ Гипроморнефтегаз

(72) Сулейманов Алекпер Багир оглы

Мамедов Камил Гудрат оглы

Аскеров Микаил Мамед оглы

Сеидов Мирджафар Мирали оглы

Ширин-заде Алчын Али Сафтар оглы

Дадашев Магеррам Насир оглы

(54) Устройство для очистки пластовой жидкости.

(54)(57) Устройство для очистки пластовой жидкости, содержащее две камеры, нижнюю и верхнюю, причём нижняя камера снабжена трубкой для ввода жидкости, отличающаяся тем, что верхняя камера снабжена фильтрующим материалом, а нижняя-боковым отверстием с трубкой, установленной под углом 45-60° С.

(11) P 990082

(21) 93/000093

(22) 12.05.93

(51) E 21 B 43/11

(71)(73) Neft və Qaz Yataqlarının Mənimənilməsi üzrə Dövlət
 Elmi-tədqiqat və Layihə İnstitutu "Dənizneftqazlayihə"

(72) Süleymanov Ələkbər Bağır oğlu

Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu

Şirinov Əhməd Murtuza oğlu

(54) Məhsuldar layın açılması üsulu.

(54)(57) Süzəgəclə qoruyucu kəməri əlaqələndirən elementli qurgu və deşiklərinə turşunun təsiri ilə dağılan tıxaclar bağlanan, məhsuldar lay qarşısında yerləşdirilən turşunun təsiri ilə dağılan sement və təbaşirin sulu bərk qarışığı haşiyəsi və haşiyenin

qoruyucu kəmərin sementlənməsi prosesində yaradılmasından ibarət məhsuldar layın açılması üsulu onunla fərqlənir ki, turşu kəmərxçası fəzada sementin payları arasında yerləşdirilir turşuda həllolma vaxtı sement məhlulunun bərkiməsi müddətindən yüksək olan tıxaclardan istifadə edilir.

(71)(73) ГосНИПИ Гипроморнефтегаз

(72) Сулейманов Алекпер Багир оглы

Мамедов Камиль Гудрат оглы

Ширинов Ахмед Муртуза оглы

(54)Способ вскрытия продуктивного пласта.

(54)(57) Способ вскрытия продуктивного пласта, включающий установку фильтра с элементами для связи с обсадной колонной и с отверстиями, перекрытыми разрушаемыми при воздействии кислоты заглушками, размещёнными напротив продуктивного пласта оторочки из водотвёрдой смеси цемента и мела, разрушаемой при воздействии кислотой, причём оторочку создают в процессе цементирования обсадной колонны, отличающийся тем, что кислоту разрушают в заколонном пространстве между порциями цемента и используют заглушки, время растворения в кислоте которых, превышает срок затвердения цементного раствора.

(11) P 990095

(21) 97/000894

(22) 24.12.946

(51) E 21 B 43/05

(71)(73)Dövlət kiçik müəssisəsi "Inhibitor".

(72) Poladov Əlisahib Rza oğlu

Hümbətov Həsən Həşim oğlu

Əbdülhəsənov Abas Zeynalabdin oğlu

Səlimov Kamal İsa oğlu

Nəcəfov Hüseyn Əhməd oğlu

İsmayılov Füzuli Hüseyn oğlu

(54) Qaz quyularının gövdəsindən maye qaldırmaq üçün qurğu.

(54)(57)Qaz quyularının gövdəsinə yığılmış mayeni nasos-kompressor boruları, yuxarı və aşağı amortizatorlar, plunjer və liftdən ibarət qurğudan fərqli olaraq təklif edilən qurğuda amortizatorlar dairəvi deşikli disklər, plunjer isə içi boş küre şəklində qeyri metaldan olub bir-birinə perpendikulyar diametr boyu iki deşiyə malikdir, eyni zamanda qurğu repressiya,

depressiya rejimində və borulardakı maye sütununun birgə təsiri ilə fəaliyyət göstərən qazlift klapanı ilə təchiz edilir.

(71)(73) МГП "Ингибитор"

- (72) Поладов Алисахиб Рза оглы
Гумбатов Гасан Гашим оглы
Абдулгасанов Абас Зейналабдин оглы
Салимов Кямал Иса оглы
Наджафов Гусейн Ахмед оглы
Исмайлов Физули Гусейн оглы

(54) Устройство для удаления жидкости с забоя газовых скважин

(54)(57) Устройство для удаления жидкости с забоя газовых скважин, включающее в себя нижний амортизатор, насосно-компрессорные трубы, плунжер, верхний амортизатор и лифта отличается тем, что амортизаторы выполнены в виде диска со сквозными отверстиями, а плунжер-неметаллического полого шара с двумя диаметрально-перпендикулярными каналами. причём лифт под нижним амортизатором оснащён газлифтным клапаном, который срабатывает от давления столба жидкости в трубах при режиме репрессии и депрессии на пласт.

(11) P 990102

(21) 98/001099

(22) 16.04.98

(51) E 21 B 47/09

- (76) Məhərrəmov Adil Fərman oğlu
Kərimov Fəxrəddin Nəcməddin oğlu
Şirəliyev Vüqar Niftalı oğlu

(54) Rəqqaslı quyu möhürü.

(54)(57) Rəqqaslı quyu möhürü yuma dəlikli gövdə və birləşdirici yivdən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, gövdənin içində rəqqas oymaq yerləşir, oymağın içi boş hazırlanır, 1/4 hissəsi qurğuşunla doldurulur, 3/4 hissəsi ya boş qalır, ya da alüminiumla doldurulur, oymağın oturacağına xarici diametri gövdənin daxili diametrinə bərabər lövhə birləşdirilir, lövhənin alt səthinə iz almaq üçün qurğuşunlu təbəqə doldurulur.

- (76) Məgərrəmov Adilə Fərmən oğluy
Kərimov Fəxrəddin Nəjdəməddin oğluy
Şirəliyev Vugər Nifətəly oğluy
(54) Məyətnikovəyə skvəjinnəyə pəçətəy.

(54)(57) Məyətnikovəyə skvəjinnəyə pəçətəy, vəklyəçəyşəy kərpəs
s pərməyətçəy kənəlyəy və pərsəyətəyşəy rəzəbyəy,
otlyəçəyşəy təm, çəy və pəlyəstəy kərpəsəy rəzəməçənə
məyətnikovəyə vətuləkəy, pəçəy pəlyəstəy vətuləkəy pəlyəy, 1/4
çəy kəlyəy zəlyətəy şvəntəm, ə 3/4 otəyşəy pəlyəy, ləbyə
zəlyətəy əlyəmyənyəy, kə tərcəy vətuləkəy pərsəyətəyşəy pəlyətəy,
nərujnyəy dəyətəy kəlyəy rəvən nərujnyəy dəyətəy
kərpəsəy, ə nəjnyəy pəvəyşnyəy pəlyətəy zəlyətəy şvəntəy
kəpyəyşəy şlyəy.

Bölmə F.

Məxənyəkəy, işıglanmə, isitmə, mühərrək və nəsoslar,
siləh və şürsət, pərtlatmə işləy.

Раздел F.

Мəxənyəkəy, əsvəçənyəy, otəplyənyəy, dəvəgətəly
və nəsosy, ərujnyəy və bəyepəryəsəy, vəzərvənyəy
rəbətəy.

- (11) P 990101
(21) 95/000442
(22) 07.12.94
(51) F 03 D 1/00
(76) Nəğyeyev Məbərək Kəçibəyovəç
Həbəbulin Fətək Məsəyevəç
Həsənov Əjdər Sultənəly oğluy
(54) Kələk mühərrəkəy

(54)(57) Siləndrək kərpəs və onun içəyşində üfəçy vəlın üstündə
yerləşdərilməş və bərkəyşdərilməş turbənən ibərət əlyəy kələk mühərrəkəy
onunlə fərqlənyər kəy, turbən əğyər, fırlənən siləndrək fərməly kərpəsəy
içəyşində üfəçy vəlın üstündə yerləşdərilməş və bərkəyşdərilməşdər, turbən
fırlənən kərpəs ilə sərt bərləşdərilməşdər, turbən kərəkləy trəpəsiyə
şəklində turbən gəvəşəyşnəy bütən pəryətəy boyunçəy çüt-çüt, işçy
səthləy əks tərəflərə yənləyşdərilməş şəkləy dözəlməşdər.

- (76) Нагиев Мубариз Кичибекович
 Хабибулин Фатик Мусаевич
 Гасанов Аждар Султанали оглы
 (54) Ветродвиатель.

(54)(57) Ветродвиатель, состоящий из корпуса цилиндрической формы и турбины с трапецидальными лопастями посаженными на валу, отличающийся тем, что турбина плотно посажена и жёстко зафиксирована внутри подвижного массивного корпуса и установлена на горизонтально расположенном валу, а лопасти установлены попарно, под определённым углом относительно оси вращения с рабочими поверхностями, обращёнными в противоположные стороны.

-
- (11) P 990086
 (21) 97/001000
 (22) 12.12.97
 (51) F 16 C 1/24
 (76) Eyvazova Züleyxa Eylaq qızı
 Vahidov Məcnun Abdolvahid oğlu
 (54) Yırğalanan dayaqları yağlamaq üçün qurğu.

(54)(57) Yağ tutub saxlayan elementdən, yağ üçün cibdən, yağötürən kanallardan ibarət olan və yırğalanan dayaqların yağlanması üçün nəzərdə tutulan qurğu onunla fərqlənir ki, yağ tutub saxlayan element diyircəkli yastığın valına bərkidilən və yağı tutub saxlayan dəliyə və sürtülmə səthinə malik yağötürmə kanalları olan və əks istiqamətə yönəlmiş təknələrdən ibarətdir, özü də bu təknələr elə quraşdırılmışdır ki, dönmənin əksinə yönəlmiş ən kənar halda olduqda bir təknə cibdə yağın səthindən aşağıda, digəri isə yağötürən kanallardan yuxarıda olur.

- (76) Эйвазова Зулейха Эйлаг кызы
 Вахидов Меджун Абдулвахид оглы
 (54) Устройство для смазывания качающихся опор.

(54)(57) Устройство для смазывания качающихся опор, содержит маслозахватывающий элемент, установленный на валу, карман для масла, маслопроводящие каналы, отличающиеся тем, что маслозахватывающий элемент

выполнен в виде противоположно направленных ковшей, смонтированных на валу подшипника, представляющих собой полости, снабжённые отверстиями для захвата масла и сообщающихся посредством маслопроводящих каналов с поверхностью трения, причём ковши установлены таким образом, что в каждом крайнем отклонённом положении вала ковш, обращённый в сторону, обратную отклонению, погружён под уровень масла в кармане, а другой расположен выше маслопроводящих каналов.

Bölmə G.

Fizika.

Раздел G.

Физика.

(11) P 990089

(21) 94/000415

(22) 17.08.94

(51) G 01 N 33/48, G 01 N 33/49, G 01 N 33/98

(71)(73) M.N.Rəsulzadə adına Bakı Dövlət Universiteti

(72) Məsimov Eldar Əli oğlu

Abdurafiyev Nizami Həmzət oğlu

Bağırov Tələtdin Orucqulu oğlu

(54) İkifazalı sistemlər.

(54)(57) Digər sistemlərdən fərqli olaraq, duz ilə, konkret olaraq $Al_2(SO_4)_3$ duzu ilə əmələ gələn aşağıdakı nisbətdə polimer və sudan ibarət ikifazalı sistem :

PEQ – 6000 polimeri	8,6%
Duz $Al_2(SO_4)_3$	6,2%
Su	85,2%

(71)(73) Бакинский Государственный Университет им. М.Э.Расулзаде

(72) Масимов Эльдар Али оглы

Абдурафиев Низами Гамзат оглы

Багиров Талетдин Оруджгулу оглы

(54) Двухфазные системы.

(54)(57) Двухфазная система, включающая полимер и воду, отличающаяся тем, что она содержит соль, а именно $Al_2(SO_4)_3$, в соотношении

полимер ПЕГ – 8000	8.6%
соль	6.2%
вода	85.2%

Bölmə N.
Elektrik.

Раздел Н.
Электричество.

(11) P 990094

(21) 95/000643

(22) 24 04.95

(51) H 01 21L/445

(71)(73) Azərbaycan EA Qeyri-üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu.

(72) Məmmədov Mehman Nəsim oğlu

Quliyev Sadiq Əhməd oğlu

Əliyeva Aida Qəzənfər qızı

Novruzov Şəmsəddin Məhəmməd oğlu

Yarəliyev Yarəli Əli oğlu

(54) Bi-Te ərintisinin nazik təbəqələrinin alınması üçün sulu elektrolit.

(54)(57) Bi-Te ərintisinin nazik təbəqəsini almaq üçün tərkibində kompleksəmələgətirici olan turş mühitli sulu elektrolit onunla fərqlənir ki, onun tərkibinə aşağıdakı komponentlər daxildir (q/l) :

Bi_2O_3 – 17,7 + 35,4

TeO_2 – 1 + 4

HCl - 50 + 100

NH_4F – 30 + 55,5

Agac yarışqanı- 1-2

Qalanı hissə sudur

(71)(73) Институт Неорганической и Физической Химии АН
Азерб Республика

(72) Мамедов Мехман Насиб оглы

Кулиев Садиг Ахмед оглы
 Алиева Аида Газанфар кызы
 Новрузов Шамседдин Магамед оглы
 Яралиев Ярали Али оглы

(54) Водный электролит для получения тонких слоёв сплава Ви - Те.

(54)(57) Водный электролит для получения тонких слоёв сплава Ви - Те, включающий комплексообразователь и кислую среду, отличающийся тем, что электролит содержит следующие компоненты, в г/л:

Bi_2O_3 - 17,7 ÷ 35,4

TeO_2 - 1 ÷ 4

HCl - 50 ÷ 100

NH_4F - 30 ÷ 55,5

Столярный клей - 1-2

H_2O - остальное.

(11) P 990088

(21) 27/278 - pri

(22) 21.11.94

(51) H 01 R 13/62

(71)(73) İTERLEMO BOLDİNG S.A., CH

(72) Marçello Peski (İT)

(54)Birləşdirici qurğu.

(54)(57)1. Korpusların hər birini keçirici ilə birləşdirmək üçün və korpusların müvəqqəti olaraq bir-birinə daxil edilməsi və əl ilə onların bir-birindən azad edilməsi üçün iki boruvari korpusdan və çıxıntılı dilli periferik elastik dilcik bərkidilmiş korpuslardan birinin xarici yan səthinin məhdud sahəsində sürüşə bilən silindrik oymaq daxil olan avtomatik bağlama, birləşdirmə və birləşmənin ayrılması vasitəsi göstərilmiş dillərin elastik olaraq avtomatik daxil edilməsi üçün başqa korpusun yan səthi üzərində hazırlanmış həlqəvi qanovdan və dilindən qanovdan azad edilməsi üçün ox üzrə yerini dəyişə bilən, birləşmənin əl ilə ayrılması üçün olan həlqədən və silindrik oymaqdan ibarət birləşdirici qurğu onunla fərqlənir ki, dilin daxil edilməsi üçün olan qanovun xarici yan səthi korpuslarınınkına uyğun gəlir, silindrik oymaq iki bir-birinə əks olan diametral deşiyə malik şalbanbaşı ilə döşənmiş divar kimi hazırlanmış, kəmərlə elastik dilciklər və ayırma həlqəsi arasında radial istiqamətdə yerləşdirilmiş və bir tərəfdən uclardan genişlənən silindrik oymağın şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış divarında olan göstərilmiş

iki deşikdən keçən və dilçikləri olan silindrik oymaqı olan korpusla ox əlaqəsi vasitəsinə malik olan ən azı iki qolla təmin edilmiş, digər tərəfdən şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış dayaq səthli və ox istiqamətində ayırıcı həlqəni saxlamaq üçün periferik burtikli hazırlanmışdır, orta hissədə kəmərgöstərilmiş qanovda dili saxlamaq üçün konusşəkilli profilənmiş səth kimi yerinə yetirilmişdir, kəmərin qolu istiqamətində kəmərin səthində kamera əmələ gəlir ki, o oymağın ox istiqamətində yerini dəyişməsi vasitəsilə qanovdan dilin azad edilməsi üçün təyin edilmişdir, ayırıcı həlqə göstərilmiş silindrik kəmərgöstərilməmiş üzərində onun periferik burtikli və kəmərin sahəsində göstərilmiş kamerada dilin silindrik oymağın şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış səthinə tərəf ox istiqamətində itələnməsi ilə onun azad edilməsinin təmin edilməsi üçün kifayət edən sahədə silindrik oymağın göstərilmiş şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış divarı arasında sürüşə bilən şəkildə yerləşdirilmiş, korpus isə dilin daxil edilməsi üçün dairəvi qanovlu hazırlanmışdır, qanovun arxasında yivli yan səth sahəsinə malikdir ki, ona da silindrik kəmərgöstərilmiş şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış dayaq səthinə əks olaraq yerləşmiş, əlavə olaraq daxil edilən qayka vintlənmişdir.

2. Bənd 1-ə görə qurğu onunla fərqlənir ki, elastik dilçiklər və dilləri oymaq daşıyan korpusla silindrik kəmərgöstərilməmiş ox əlaqəsi vasitəsilə dairəvi tutma əmələ gətirir, o radial kəsiklə göstərilmiş kəmərgöstərilməmiş qollarında hazırlanmış daxili qanova daxil edilir, korpus isə bu dairəvi tutmanın elastik daxil edilməsi üçün həmin korpusun silindrik sahəsində genişlənən qollar arasında yerləşən uyğun xarici qanovla yerinə yetirilmişdir.

3. Bənd 1-ə görə qurğu onunla fərqlənir ki, silindrik kəmərgöstərilməmiş şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış dayaq səthi konusşəkilli yerinə yetirilmişdir, bu şalbanbaşı ilə döşənmiş kimi hazırlanmış səthin qarşısında yerləşmiş qayka səthi isə, həmin konusluqla, konusşəkilli düzəldilmişdir.

(71)(73) Интерлемо Холдинг С.А., СН

(72) Марчелло Пески (ИТ)

(54) Соединительное устройство.

(54)(57) 1. Соединительное устройство, содержащее два трубчатых корпуса, предназначенных для соединения каждого из корпусов с проводником для передачи сигналов и для введения корпусов временно друг в друга и высвобождения друг из друга вручную, и средства автоматического запирания, соединения и разблокировки соединения, включающие цилиндрическую втулку, установленную с возможностью

скольжения в осевом направлении на ограниченном участке внешней боковой поверхности одного из корпусов, на которой закреплены периферийные упругие язычки с выступающими защёлками, кольцевую канавку для автоматического упругого введения указанных защёлок, выполненную на боковой поверхности другого корпуса, и кольцо для ручной разблокировки соединения, установленное с возможностью осевого перемещения для высвобождения защёлок из канавки, и цилиндрическую обойму, отличающееся тем, что канавка для введения защёлок выполнена на внешней боковой поверхности соответствующего из корпусов, цилиндрическая втулка выполнена с торцевой стенкой с двумя диаметрально противоположными отверстиями, обойма расположена в радиальном направлении между упругими язычками и кольцом разблокировки и снабжена с одной стороны по меньшей мере двумя расширяющимися к концам рычагам, проходящим через указанные два отверстия в торцевой стенке цилиндрической втулки и имеющими средства для осевой связи с корпусом, несущим цилиндрическую втулку с язычками, а с другой стороны – выполнена с торцевой опорной поверхностью и с периферийным буртиком для удержания разблокировочного кольца в осевом направлении, а в средней части обойма выполнена с конической профилированной поверхностью для удержания защёлок в указанной канавке за которой в направлении рычагов обоймы в полости обоймы образована камера, предназначенная для высвобождения защёлок из канавки посредством осевого перемещения втулки, разблокировочное кольцо установлено с возможностью скольжения на указанной цилиндрической обойме между её периферийным буртиком и указанной торцевой стенкой цилиндрической втулки на участке, достаточном для обеспечения высвобождения защёлок в указанной камере полости обоймы путём их выталкивания в осевом направлении к торцевой стенке цилиндрической втулки, а корпус выполнен с кольцевой канавкой для введения защёлок, имеет позади канавки участок боковой поверхности с резьбой, на который навинчена дополнительно введённая гайка, расположенная напротив указанной торцевой опорной поверхности цилиндрической обоймы.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что средства осевой связи цилиндрической обоймы с корпусом, несущим втулку с упругими язычками и защёлками, образовано круговым

захватом, введённым с радиальным зазором во внутреннюю канавку, выполненную на расширяющихся рычагах указанной обоймы, а корпус выполнен с соответствующей внешней канавкой для упругого введения этого кругового захвата, выполненной на цилиндрическом участке этого корпуса, расположенном между этими расширяющимися рычагами.

3. Устройство по п.1, отличающееся тем, что опорная торцевая поверхность цилиндрической обоймы выполнена конической, а поверхность гайки, расположенная напротив этой торцевой поверхности, также выполнена конической с той же конусностью.

(11)P 990064

(21)93/000173

(22)24.11.93

(51) H 01 İ 31/02, F 17 C 3/08, G 01 K 17/08

(71)(73)Elmi-tədqiqat Fotoelektronika İnstitutu

(72) Vəzirov Hikmət Niyazi oğlu

(54) Fotoqəbuledici cihaz.

(54)(57) Fotoqəbuledici ilə kriostatından ibarət fotoqəbuledici cihaz onunla fərqlənir ki, kriostat daxilə verilmiş diametrdə olan boru isə təchiz edilmişdir, onun içərisində oxa perpendikulyar yüksək temperatur müqaviməti əmsallı materialdan düzəldilmiş və uzunluğu borunun diametrinə bərabər olan mətil elektroqızdırıcı dartılmış və elektroqızdırıcıdan aralı ona perpendikulyar olan termocüt yerləşdirilmiş həm də boru adiabatik düzəldilmiş və kriostatın həcmi ilə ehtə birləşdirilmişdir ki, istiliyin hesabına buxarlanan soyuducu mayenin buxarları borunun bir ucundan çıxır.

(71)(73) Научно-исследовательский Институт Фотоэлектроники

(72) Везиров Хикмет Ниязи оглы

(54)Фотоприёмное устройство.

(54)(57) Фотоприёмное устройство, содержащее криостат с фотоприёмником, отличающееся тем, что криостат снабжён трубкой заданного внутреннего диаметра, внутри которой поперёк её оси натянут проволочный электронагреватель заданного диаметра, выполненный из материала с высоким значением температурного коэффициента сопротивления и длиной, равной диаметру трубки, а также термopapa, расположенная на расстоянии от электронагревателя, перпендикулярно к нему, причём трубка выполнена

адиабатической и соединена с ёмкостью криостата таким образом, что пары хладагента, испаряющегося за счёт притока тепла, выходят через один конец трубки.

(11) P 990062

(21) 93/000068

(22) 25.05.93

(51) H 01 I 31/08

(71)(73) Fotoelektronika Elmi-tədqiqat İnstitutu

(72) Vəzirov Hikmət Niyazi oğlu

Ibrahimov İbrahim Namiq oğlu

Postavniçeva Nelli Mixaylovna

(54) Fotomüqavimət.

(54)(57) Sapfir örtüyü, onun üstündə yerləşən nazik yarımkeçirici monokristallik kadmiyum-civə tellurid təbəqəsi, yarımkeçirici təbəqənin hər səthində simmetrik yerləşən, aralığı olan iki əsas və iki əlavə metal kontakt laylarından ibarət fotomüqavimət onunla fərqlənir ki, yarımkeçirici təbəqənin üstündə əlavə metal kontakt laylarının aralığında üçüncü əlavə metal lay çəkilmişdir.

(71)(73) Научно-Исследовательский Институт Фотоэлектроники

(72) Везиров Хикмет Ниязи оглы

Ибрагимов Ибрагим Намик оглы

Поставничева Нелли Михайловна

(54) Фоторезистор

(54)(57) Фоторезистор, содержащий сапфировую подложку, расположенный на ней полупроводниковый монокристаллический слой теллурида кадмия-ртути с двумя основными и двумя дополнительными металлическими контактными слоями, расположенными симметрично на обеих поверхностях полупроводникового слоя с зазорами между ними, отличающийся тем, что имеет третий дополнительный металлический слой, размещённый на полупроводниковом слое в зазоре между дополнительными металлическими контактными слоями и не соприкасающийся с ними.

(11) P 990063

(21) 94/000410

(22) 31.05.94

(51) H 01 I 31/50

(71)(73) Elmi-tədqiqat Fətoelektronika İnstitutu

(72) Vəzirov Hikmət Niyazi oğlu

(54) Elektron-optik çevirici

(54)(57) Fotokatodla birlikdə altlıqdan, silindrik vakuumlu şüşə örtükdən, luminessent ekrandan və elektron təsvirinin açılış sistemindən ibarət elektron-optik çevirici onunla fərqlənir ki, silindrin uzunluğu boyunca çeviricinin heç olmasa bir hissəsi iki tərəfi germetik qaynaq edilmiş identik radial ölçüləri olan vakuumlu silfondan düzəldilmişdir.

(71)(73) Научно-исследовательский Институт Фотозлектроники

(72) Везилов Хикмет Ниязи оглы

(54) Электронно-оптический преобразователь

(54)(57) Электронно-оптический преобразователь, включающий подложку с фотокатодом, цилиндрическую стеклянную вакуумированную оболочку, люминесцентный экран и систему развертки электронного изображения, отличающийся тем, что по крайней мере одна часть преобразователя по всей длине образующей цилиндра выполнена в виде сиффона с идентичными радиальными размерами, герметично сваренного с обеих сторон образуя вакуумированную оболочку оптического преобразователя.

İXTİRALARIN SAY GÖSTƏRİCİSİ
НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ИЗОБРЕТЕНИЙ

Iddia sənə- dinin Nömrəsi	Patentin nömrəsi	Iddia sənə- dinin nömrəsi	Patentin nömrəsi
Номер Заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
93/000068	990062	94/000408	990097
94/000410	990063	95/000527	990098
93/000173	990064	98/001100	990099
36/287-pri	990065	95/000547	990100
4028150	990066	95/000442	990101
4028204/04	990067	98/001099	990102
4028528/23-04	990068		
93/000060	990069		
93/000061	990070		
93/000059	990071		
93/000137	990072		
93/000166	990073		
93/000153	990074		
93/000183	990075		
97/000702	990076		
94/000389	990077		
59/680-pri	990078		
96/000789	990079		
94/000266	990080		
95/000681	990081		
93/000093	990082		
3903101	990083		
4426998	990084		
4465883	990085		
97/001000	990086		
95/000520	990087		
27/278-pri	990088		
94/000415	990089		
95/000521	990090		
95/000518	990091		
95/000519	990092		
98/001062	990093		
95/000643	990094		
97/000894	990095		
94/000409	990096		

IX TIRALARIN SISTEMATİK GÖSTƏRICISI
СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ ИЗОБРЕТЕНИЙ

İndeks BFT (B-ii redaksiya)	Patentin nömrəsi	İndeks BFT (B-ii redaksiya)	Patentin nömrəsi
Индекс МПК (B редакция)	Номер патента	Индекс МПК (B редакция)	Номер патента
A 01 C 25/06	990100	C 10 G	990071
A 01 N 37/06, 43/84, 43/86	990083	C 12 N 1/20, R 1/125	990084
A 01 N 37/34	990067	C 12 N 1/20, R 1/07	990085
A 01 N 53/00	990065	C 22 B 3/04, 11/08	990099
A 01 N 53/00	990066	E 21 B 33/138	990080
A 61 K 31/195	990090	E 21 B 43/11	990079
A 61 K 31/195	990091	E 21 B 43/11	990081
A 61 K 31/195	990092	E 21 B 43/11	990082
A 61 K 35/74	990084	E 21 B 43/11	990085
A 61 K 35/74	990085	E 21 B 43/05	990095
B 01 D 53/48	990078	E 21 B 47/09	990102
B 01 I 37/00, 37/08	990075	F 03 D 1/00	990101
B 05 B 1/08	990100	F 16 C 1/24	990086
B 22 F 1/00	990076	F 17 C 3/08	990064
B 23 B 1/00	990096	G 01 K 17/08	990064
B 23 B 1/00	990097	G 01 N 33/48, 33/49, 33/98	990089
C 04 B	990072	H 01 L 21/445	990094
C 07 B 63/04	990067	H 01 R 13/62	990088
C 07 C 101/12	990087	H 01 I 31/02	990064
C 07 C 101/12	990090	H 01 I 31/08	990062
C 07 C 101/12	990091	H 01 I 31/50	990063
C 07 C 101/12	990092		
C 07 C 255/00 B 57/00	990066		
C 07 C 255/37	990067		
C 07 C 255/39	990065		
C 07 D 461/00	990068		
C 07 C 7/06	990098		
C 07 C 7/13 10 G 25/05			
C 08 L 95/00 23 F 11/00	990093		
C 09 K 3/32	990073		
C 10 L	990069		
C 10 M	990070		
C 10 M 1/18	990074		
C 10 M 133/54	990077		

Bildirişlər Извещения

İxtiraya aid hüquqların verilməsi Передача прав на изобретения

39 N-li lisenziya müqaviləsi
P 990002 nömrəli patentlə qorunan ixtiranın istifadəsinə dair hüquqların verilməsi barədə qeyri-müstəsna lisenziya.
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: "Dənizdə neft və qazçıxarma istehsalat birliyi"
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi.
Qeydiyyat tarixi: 10.05.1999
Müqavilə müddətinin bitdiyi tarix: 10.05.2009

Лицензионный договор № 39

Неисключительная лицензия на право использования изобретения по патенту P 990002.
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы.
Лицензиат: ПО по добыче нефти и газа в море
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора: 10.05.1999
Дата окончания действия договора - 10.05.2009.

41 N-li lisenziya müqaviləsi
P 990002 nömrəli patentlə qorunan ixtiranın istifadəsinə dair hüquqların verilməsi barədə qeyri-müstəsna lisenziya.
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: Sumqayıt "Üzvi Sintez" zavodu
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi.
Qeydiyyat tarixi: 16.06.1999
Müqavilə müddətinin bitdiyi tarix: 16.06.2009

Лицензионный договор № 41

Неисключительная лицензия на право использования изобретения по патенту P 990002.
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы.
Лицензиат: Сумгаитский завод "Органического Синтеза"
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора :16.06.1999
Дата окончания действия договора: 16.06.2009.

İddia sənədlərinə aid hüquqların verilməsi
Передача прав на заявки

İxtiraya görə qeyri-müstəsna lisenziya
98/001016 N-li İddia sənədi
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: "Dənizdə neft və qazçıxarma istehsalat birliyi"
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi
Qeydiyyat tarixi: 10.05.1999

Неисключительная лицензия на изобретение
Заявка №98/001016
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы
Лицензиат: " ПО по добыче нефти и газа в море"
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора: 10.05.1999

İxtiraya görə qeyri-müstəsna lisenziya
98/001026 N-li İddia sənədi
Lisenziar: Zeynalov Naib Eynal oğlu
Lisenziat: Sumqayıt "Üzvi Sintez" zavodu
Müqavilənin fəaliyyət ərazisi: Lisenziatın ərazisi
Qeydiyyat tarixi: 16.06.1999

Неисключительная лицензия на изобретение
Заявка №98/001026
Лицензиар: Зейналов Наиб Эйнал оглы
Лицензиат: Сумгаитский завод "Органического Синтеза"
Территория действия договора: Территория лицензиата
Дата регистрации договора: 16.06.1999

Mündəricat

	səh.
1. İxtiraya dair iddia sənədləri barədə məlumatların dərci.....	4
2. İxtira üzrə iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	89
3. İxtira üzrə iddia sənədlərinin sistemli göstəricisi.....	90
4. İxtiraya dair patentlər barədə məlumatların dərci.....	91
5. İxtiranın say göstəricisi.....	143
6. İxtiranın sistemli göstəricisi.....	144
7. Bildirişlər.....	145
a) İxtiraya aid hüquqların verilməsi.....	145
b) İddia sənədinə aid hüquqların verilməsi.....	146

Содержание

	стр.
1. Публикация сведений о заявках на изобретения.....	4
2. Нумерационный указатель заявок на изобретения.....	89
3. Систематический указатель заявок на изобретения.....	90
4. Публикация сведений о патентах на изобретения.....	91
5. Нумерационный указатель изобретений.....	143
6. Систематический указатель изобретений.....	144
7. Извещения.....	145
a) Передача прав на изобретения.....	145
b) Передача прав на заявки.....	146